

דוחות ליום 30 בספטמבר 2017

(בלתי מבוקרים)

<u>עמוד</u>	<u>תוכן עניינים</u>
3	דוח הדירקטוריון וההנהלה
90	הצהרות המנכ"ל והחשבונאי הראשי
92	תמצית הדוחות הכספיים לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017
189	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק
201	אינדקס ומילון מונחים

עמוד

חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה 6

1. תיאור הבנק ותחומי פעילותו העיקריים 6
2. תמצית מידע כספי 6
3. תיאור הסיכונים העיקריים 8
4. יעדים ואסטרטגיה עסקית 8
5. מידע נוסף 9

חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות הכספיות 9

6. התפתחויות כלכליות ומגמות 10
7. התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר 11
8. מבנה הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון, והשינויים שחלו בהם 18
9. מגזרי פעילות פיקוחיים 30
10. חברות מוחזקות עיקריות 39

חלק ג' - סקירת הסיכונים 39

11. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם 39
12. סיכון אשראי 41
13. סיכון שוק 57
14. סיכון נוזלות ומימון 71
15. סיכון תפעולי 76
16. סיכונים נוספים 76

חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים, ובקורות 78

17. מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים 78
18. גילוי לגבי בקורות ונהלים 79

חלק ה' - מידע נוסף 80

19. עניינים אחרים 80

חלק ו' - נספחים 81

- נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק 82
- נספח 2 - חשיפה למדינות זרות 85
- נספח 3 - חשיפה לשינויים בשיעור הריבית 86

1.	רווח ורווחיות - נתונים עיקריים	6
2.	נכסים התחייבויות והון - נתונים עיקריים	7
3.	מדדי ביצוע עיקריים	7
4.	התפתחות הכנסות הריבית - בחתך מגזרי הצמדה	12
5.	התפתחות הכנסות הריבית - בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים	14
6.	התפתחות הכנסות המימון שלא מריבית	14
7.	התפתחות הפסדי האשראי - בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים	15
8.	התפתחות הכנסות מעמלות	16
9.	התפתחות הרווח הכולל האחר	17
10.	התפתחות בנכסים ובהתחייבויות	18
11.	התפתחות המזומנים והפקדונות בבנקים	18
12.	התפתחות ההשקעות בניירות הערך	18
13.	התפלגות ההשקעות בתיק אגרות החוב הזמינות למכירה	19
14.	התפתחות האשראי לציבור	21
15.	התפלגות האשראי לציבור בחתך ענפי משק	22
16.	התפתחות החובות הבעייתיים	22
17.	התפתחות פקדונות הציבור	23
18.	התפתחות תיק ניירות הערך המוחזק על ידי הציבור	23
19.	התפתחות השווי ההון של המכשירים הנגזרים	24
20.	התפתחות הנכסים האחרים	25
21.	התפתחות ההתחייבויות האחרות	25
22.	התפתחות סעיפים חוץ מאזניים	26
23.	התפתחות ההון	27
24.	התפתחות יחס הלימות ההון	28
25.	התפתחות יחס המינוף	29
26.	מגזרי פעילות פיקוחיים - נתונים מאזניים	32
27.	מגזרי פעילות פיקוחיים - נתונים תוצאתיים	33
28.	התפתחות התוצאות במגזר משקי בית	34
29.	התפתחות התוצאות במגזר בנקאות פרטית	35
30.	התפתחות התוצאות במגזר עסקים קטנים וזעירים	36
31.	התפתחות התוצאות במגזר עסקים בינוניים	37
32.	התפתחות התוצאות במגזר עסקים גדולים	38
33.	התפלגות החובות הבעייתיים	41
34.	התפתחות החובות הפגומים	43
35.	מאפייני איכות תיק האשראי	44
36.	התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי	45

37	מדדי איכות תיק האשראי.....	47
38	התפלגות האשראי בחתך ענפי משק עיקריים.....	47
39	חשיפה למדינות זרות.....	48
40	חשיפה למוסדות פיננסיים זרים.....	48
41	התפלגות תיק ההלוואות לדיור.....	51
42	התפלגות הביצועים בהלוואות לדיור.....	52
43	התפתחות תיק ההלוואות לדיור.....	53
44	התפלגות האשראי לאנשים פרטיים.....	54
45	התפתחות סיכון האשראי לבינוי ונדל"ן.....	56
46	התפתחות סיכון אשראי ממונף.....	57
47	חשיפה לריבית - נתונים כמותיים וניתוח רגישות.....	62
48	חשיפה לריבית - פערי מח"מ.....	66
49	חשיפה לריבית - שימוש במכשירים נגזרים לגידור.....	67
50	התפתחות החשיפה לסיכון בסיס.....	68
51	ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין.....	69
52	התפלגות ההשקעות במניות.....	70
53	התפתחות יחס כיסוי הנזילות.....	71
54	התפתחות בפקדונות של מפקידים גדולים.....	74
55	התפלגות הפקדונות לפי מדרגות מפקידים.....	75
56	התפתחות מכשירים הנמדדים לפי השווי ההוגן.....	78

כללי

הדירקטוריון והנהלת הבנק מתכבדים להגיש בזה דוח ביניים, המתייחס למצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו ליום 30 בספטמבר 2017 ולתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, המהווה חלק מהדוח הרבעוני של הבנק, שכולל דוחות נוספים, כדלקמן:

- דוחות כספיים ביניים מאוחדים לא מבוקרים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2017, שאושרו על ידי הדירקטוריון בישיבה שהתקיימה ביום 14 בנובמבר 2017.
 - דוחות באשר לממשל התאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק.
 - נספחים לדוח הביניים הרבעוני.
 - דרישות גילוי בהתאם לנדבך השלישי של "כללי באזל", ומידע נוסף על סיכונים.
 - מידע פיקוחי נוסף.
- הנתונים שנכללו בדוח מתייחסים לנתונים המאוחדים של הבנק והחברות הבנות שלו (ראה ביאור א' בתמצית הדוחות הכספיים).

*המידע הכלול בדוחות אלו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה

1. תאור כללי של הבנק

א. תיאור הבנק

הבנק עוסק בפעילות פיננסית מסחרית ונותן שירותים לכל מגזרי הפעילות, לרבות: בנקאות מסחרית, בנקאות פרטית, ובנקאות קמעונאית - ומשווק את מלוא המוצרים הפיננסיים הבנקאיים, לרבות: הלוואות ופקדונות בנקאיים, משכנתאות, מימון פיננסי לחברות קבלניות בשיטת "ליווי בניה", כרטיסי אשראי, מכשירים נגזרים ועוד. לצורך מתן שירותים אלו, מעמיד הבנק לרשות לקוחותיו רשת סניפים הפרוסה בפריסה כלל ארצית, וכוללת 77 סניפים.

הבנק מדורג על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AA+" שאושרר לאחרונה ביום 24.10.2017.

2. תמצית מידע כספי

א. רווח ורווחיות - נתונים עיקריים

שיעור השינוי אחוזים	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8.2	696	753	הכנסות ריבית, נטו
(4.4)	250	239	הכנסות שאינן מריבית
4.9	946	992	סך ההכנסות
266.7	21	77	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.9)	677	664	הוצאות תפעוליות ואחרות
1.2	248	251	רווח לפני מיסים
(5.0)	100	95	הפרשה למיסים על הרווח
5.4	148	156	רווח לאחר מיסים
-	2	2	חלק הבנק ברווחי חברות כלולות
5.3	150	158	רווח נקי

2. תמצית מידע כספי (המשך)

ב. נכסים התחייבויות והון - נתונים עיקריים

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2016 מיליוני ש"ח	30.9.2017 מיליוני ש"ח	
3.7	32,164	33,366	סך כל הנכסים
2.5	3,422	3,506	מזומנים ופקדונות בבנקים
(13.1)	6,002	5,213	ניירות ערך
8.5	22,001	23,882	אשראי לציבור, נטו
4.2	27,199	28,334	פקדונות הציבור
(0.8)	926	919	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
7.3	2,244	2,408	הון

ג. מדדי ביצוע עיקריים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2016	2017	
%	%	%	
8.9	9.4	9.2	יחסים פיננסיים תוצאתיים
0.6	0.6	0.6	תשואה להון
3.1	3.1	3.1	תשואה לנכסים
71.0	71.6	66.9	מרווח פיננסי כולל
0.2	0.1	0.4	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות (יחס יעילות)
			הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך
			האשראי לציבור

31.12.2016	30.9.2016	30.9.2017	
%	%	%	
68.4	69.7	71.6	יחסים פיננסיים מאזניים
1.4	1.4	1.1	אשראי לציבור לסך המאזן
7.0	7.0	7.2	חובות פגומים לסך האשראי לציבור
84.6	84.0	84.9	הון עצמי לסך המאזן
123.6	120.4	118.6	פקדונות הציבור לסך המאזן
			פקדונות הציבור לסך האשראי לציבור
13.8	13.6	13.2	יחסי איתנות פיננסיים
10.9	10.6	10.7	יחס הלימות הון כולל
143.8	127.8	140.2	יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
6.6	6.5	6.8	יחס כיסוי הנזילות
			יחס המינוף

1. הוצג מחדש.

3. תיאור הסיכונים העיקריים

פעילות הבנק כרוכה בסיכונים פיננסיים, תפעוליים, ורגולטוריים שונים, לרבות: סיכונים אשראי, סיכונים שוק (ובכללם: סיכונים ריבית, סיכונים בסיס, מניות וסיכונים אופציות), סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים, סיכונים טכנולוגיים המידע וסייבר, סיכונים משפטיים, סיכונים ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור, סיכונים מוניטין וסיכונים אסטרטגיים.

למידע נוסף על הסיכונים העיקריים הנגזרים מפעילותו השוטפת של הבנק ראה פרק 3 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016 ופרק 11א' להלן.

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק וניהולם, נכלל בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

4. יעדים ואסטרטגיה עסקית

א. התוכנית האסטרטגית

בשנת 2015 אישר הדירקטוריון תוכנית אסטרטגית לפעילות הבנק בשנים 2016 - 2020.

התוכנית כוללת שני כיווני פעולה עיקריים:

- הרחבת הפעילות הקמעונאית של הבנק (משקי בית ועסקים קטנים), במסגרתה עתיד הבנק להתמקד בפלחי אוכלוסיה ספציפיים, שנצברה בגינם התמחות רבת שנים למתן שירותים בנקאיים התואמים את צורכיהם היחודיים.
- התייעלות תפעולית באמצעות ניהול קפדני של ההוצאות התפעוליות ושיפור מבנה ההכנסות.

במחצית השניה של שנת 2016 אישר הדירקטוריון תוכנית אסטרטגית שהוכנה על ידי הנהלת הבנק בסיוע יועצים חיצוניים - להעמקת הפעילות במגזר הקמעונאי, לרבות התמקדות בפלחי אוכלוסיה ספציפיים שנצברה בגינם התמחות רבת שנים במתן שירותים בנקאיים.

ב. פרויקטים עיקריים לביצוע

ביצוע התוכנית האסטרטגית כאמור, כרוך ביישום שינויים מבניים ושינויים בתהליכי העבודה, המוטמעים בבנק במסגרת פרויקטים שונים, ובכללם:

- **"הרחבת פעילות יחידת התפעול העורפי"** - במסגרתה מוסטות פעילויות תפעוליות מסוימות מהסניפים למרכזי תפעול עורפיים, במטרה להגדיל את משאבי הסניפים העומדים למתן שירות ללקוחות.

- **שיפור תשתיות המיחשוב** - לרבות תשתיות הנוגעות לפיתוח הפעילות במגזר הקמעונאי, כגון: הרחבת הערוצים המשמשים למתן שירותים בנקאיים, שיפור התשתיות הטכנולוגיות המאפשרות ביצוע פעולות ללא חתימה פיזית של הלקוח, שדרוג והגדלת מספר המכשירים האוטומטיים בסניפים, שיפור המידע הניהולי ופיתוח יישומים דיגיטליים מתקדמים המשפרים את חוויית הלקוח ומאפשרים ללקוחות הבנק לקבל מידע זמין ולבצע פעולות בנקאיות באמצעות שימוש באמצעי תקשורת ניידים.

בנוסף לאמור לעיל, השיקה החברה האם בשנת 2015, בשיתוף הבנק, פרויקט טכנולוגי, במסגרתו מתוכננת הטמעת מערכת תפעולית חדשה לניהול האשראי, בשני הבנקים. הפרויקט צפוי להסתיים עד לתום שנת 2018.

לפרטים נוספים באשר להזדמנויות ולאיומים הנגזרים מהתוכנית האסטרטגית של הבנק ובאשר לאמצעים למימושה - ראה פרק 4 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

ג.

שינויים ארגוניים

(1)

רה- ארגון בחטיבה העסקית מסחרית

ביום 1 בינואר 2017 יושם רה-ארגון בחטיבה ה"עסקית - מסחרית", במסגרתו מוזגה פעילות האגף העסקי בחטיבה, לתוך שני אגפים מסחריים ובעקבותיו שונה שם החטיבה "העסקית - מסחרית", ל"חטיבה לבנקאות מסחרית". לפרטים נוספים ראה פרק 4ה'(1) בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

(2)

שינוי ארגוני בחטיבה הקמעונאית

בשנת 2016, אישרה ההנהלה שינויים ארגוניים בחטיבה הקמעונאית הכוללים:

- שינוי ארגוני באגף השיווק, הנגזר מיישום התוכנית האסטרטגית החדשה, במסגרתו מונו פרנטיס לשיווק מוצרים ושירותים בנקאיים לאוכלוסיות ייעודיות, המותאמים לצרכיהם הייחודיים.
- הרחבת פעילות אגף אשראי ובקרה, לרבות מינוי פרנטיס בתחום ניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני ציות.

הטמעת השינויים הארגוניים החלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2017 והסתיימה במהלך הרבעון השני.

5. מידע נוסף

הליכים משפטיים

נגד הבנק תלויות ועומדות תובענות משפטיות שהוגשו על ידי לקוחות הבנק וכן צדדים שלישיים שונים - שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לפרטים נוספים באשר לתביעות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק, ההתפתחויות שחלו בתביעות אלו בתקופת הדוח והשלכותיהן האפשריות על תוצאות הבנק - ראה ביאור 11ב' בתמצית הדוחות הכספיים.

חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות העסקיות

6. התפתחויות כלכליות ומגמות

א. התפתחויות כלכליות בשנת 2017

מרבית האינדיקטורים הכלכליים מצביעים על המשך מגמת הצמיחה במשק גם ברבע השלישי של שנת 2017. המדד המשולב לבחינת מצב המשק עלה בחודש אוגוסט 2017 בשיעור של 0.3% והשלים עליה מצטברת בשיעור של 2.0% בשמונת החודשים הראשונים של שנת 2017, בהמשך לעליה בשיעור של 4.5% שנרשמה בנתון זה בשנת 2016. על פי נתוני המגמה עלה מדד הייצור התעשייתי בחודשים מאי - יולי 2017 בשיעור של 0.7%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 6.2%, בחישוב שנתי, שנרשמה בנתון זה בשלושת החודשים הקודמים. העליה במדד נובעת, בעיקר, מגידול בתפוקת ענף הטכנולוגיה. הגירעון המסחרי של ישראל הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בסך של כ- 37.7 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 1.0% בהשוואה לנתוני הגירעון שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות המדינה ממיסים עלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בשיעור של 8.3% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו בכ- 234.1 מיליארד ש"ח. העליה בהכנסות המדינה נובעת מגידול בשיעור של 16.2% בהכנסות ממיסים ישירים - שהסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ- 128.0 מיליארד ש"ח וגידול בשיעור של 0.2% בהכנסות ממיסים עקיפים - לסך של כ- 100.7 מיליארד ש"ח. מאידך, נרשם קיטון בשיעור של 1.8% בהכנסות מאגרות - לסך של כ- 5.3 מיליארד ש"ח.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נרשם גירעון תקציבי בפעילות הממשלה בסך של כ- 5.0 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון בסך של 6.3 מיליארד ש"ח, שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, נתוני הגירעון עומדים במתווה יעד הגירעון השנתי המתוכנן לשנת 2017 (בסך של כ- 36.6 מיליארד ש"ח, המהווה כ- 2.9% מהתוצר הלאומי הגולמי). יצוין שנתוני הגירעון המצטברים שנרשמו בשנים עשר החודשים האחרונים מהווים כ- 1.9% בלבד, מהתוצר המקומי הגולמי.

מניתוח מרכיבי הגירעון התקציבי עולה, כי מרביתו (בסך של 4.7 מיליארד ש"ח), נובע מפעילות הממשלה בחו"ל ויתרתו (בסך של 0.3 מיליארד ש"ח), נובע מהפעילות המקומית של הממשלה.

על פי נתוני המגמה לחודש אוגוסט 2017, הסתכם שיעור הבלתי מועסקים במשק בכ- 4.1% מכוח העבודה האזרחי, המהווה ירידה בשיעור של 0.2 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2016. שיעור ההשתתפות בכוח העבודה הסתכם בחודש אוגוסט 2017 בכ- 63.8%, המהווה ירידה בשיעור של 0.2 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2016.

מדד המחירים לצרכן עלה בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 0.3%, המדד "בניכוי מחירי הדיור" ירד בשיעור של 0.5%, והמדד "בניכוי ירקות ופירות" עלה בשיעור של 0.1%.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות המוניטרית המרחיבה, שננקטה על ידו בשנים 2016 - 2012 והותיר את הריבית במכרז המוניטרי ברמת שפל בשיעור של 0.10%, בלבד.

מדיניות בנק ישראל מוסברת בנתונים מאקרו כלכליים עולמיים ובשיעורי הריבית הנמוכים שהונהגו במדינות רבות בעולם (עד לשיעורים שליליים שנרשמו בחלק מהמדינות).

ציפיות האינפלציה של הציבור לשנה הקרובה (הנגזרות מההפרש שבין תשואת אגרות החוב "הצמודות" לתשואת אגרות החוב ה"שקליות"), הסתכמו בסוף הרבע השלישי של שנת 2017 בשיעור של 0.1%, המהווה ירידה בשיעור של 0.4 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2016 (0.5%). ציפיות אלו נמוכות מהרף התחתון של טווח יעד האינפלציה שנקבע על ידי הממשלה (3% - 1%).

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, נרשמה מגמה מעורבת בשער החליפין של השקל לעומת מרבית המטבעות הזרים העיקריים: מחד, התחזק השקל ביחס לדולר של ארה"ב בשיעור של 8.2%, וביחס ליין היפני בשיעור של 4.7% - ומאידך, נחלש השקל ביחס ללירה שטרלינג בשיעור של 0.2%, וביחס לאירו בשיעור של 2.8%.

ב. התפתחויות בשוק ההון

תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 התאפיינו בעלויות שערים שנרשמו בשוק המניות המקומי ובשוק אגרות החוב הממשלתיות והקונצרניות, בכל מגזרי ההצמדה.

מחד, הושפע שוק המניות לחיוב, מהגורמים הבאים:

- המשך מגמת עליות השערים בשווקים בחו"ל.
- שיעורי הריבית הנמוכים השוררים במשק.
- נתוני מאקרו חיוביים במשק המקומי, לרבות שיעורי תעסוקה גבוהים בקרב כח העבודה האזרחי.
- עליה ברכישות ניירות ערך על ידי משקיעים זרים.

השפעת גורמים אלו מותנה על ידי הגורמים הבאים:

- מכירות של בעלי עניין, הנובעות בין היתר, מהמגבלות שנקבעו בחוק הריכוזיות.
- ירידה בשיעורי המניות של ענף הפארמה, בעקבות האטה שנרשמה בשוק הגנרי.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נרשמה מגמה מעורבת במדדי המניות: מדד "ת"א 35" ירד בשיעור של כ- 3.6%, ומאידך עלה מדד "ת"א 125" בשיעור של כ- 0.6% ומדד "ת"א 90" עלה בשיעור של כ- 15.7%.

המחזור היומי הממוצע במניות וניירות ערך המירים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ- 1,461 מיליון ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 17.1% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

היקפי הסכומים שגויסו מהציבור בשוק הראשוני על ידי החברות - באמצעות הנפקת מניות, אופציות, אגרות חוב ואגרות חוב להמרה - הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בכ- 67.4 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 20.6% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

בשוק אגרות החוב הממשלתיות נרשמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 עודפי פדיון, נטו, בסך של כ- 6.8 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת כ- 4.4 מיליארד ש"ח, נטו, שנפדו על ידי הממשלה בתקופה המקבילה אשתקד.

שערי אגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד עלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בשיעור של כ- 1.9%, ואגרות החוב הלא צמודות עלו בשיעור של כ- 2.8%. התשואות לפדיון ברוטו, באגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד, נעו בסוף חודש ספטמבר 2017 בשיעורים שבין 0.1% באגרות החוב "קצרות הטווח", לכ- 0.9% באגרות החוב "הארוכות".

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשם גידול בסך של כ- 12.9 מיליארד ש"ח בתיק הנכסים של הציבור המושקע באפיק "קרנות הנאמנות", לעומת פדיונות בסך של כ- 15.7 מיליארד ש"ח שנרשמו בתיק השקעה זה בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות הסכומים שגויסו בקרנות הנאמנות, בחתך אפיקי השקעה, מצביעה על גיוס בסך של 14.0 מיליארד ש"ח בקרנות ה"אג"ח", כ- 3.5 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות ה"מניות" וכ- 0.7 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות "חוי"ל". מאידך, נרשמו פדיונות בסך של כ- 2.6 מיליארד ש"ח בקרנות ה"שקליות" וכ- 2.7 מיליארד ש"ח נפדו מהקרנות ה"כספיות".

ג. התפתחויות בחקיקה ובהוראות אחרות - הנוגעות למערכת הבנקאית בישראל

השנים האחרונות מתאפיינות בצעדי חקיקה והסדרה משמעותיים הנוגעים למערכת הבנקאית בנושאים רבים, ובכללם: יחסי בנק לקוח, מבנה העמלות, רמת התחרות במערכת הבנקאית, התאמת הסטנדרטים לניהול סיכונים במערכת הבנקאית לעקרונות הבינלאומיים שנקבעו על ידי "ועדת באזל", ועוד.

מידע מפורט באשר לצעדי חקיקה והסדרה אלו נכלל בפרק 10 בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016. לפרטים נוספים באשר להתפתחויות שנרשמו בתחום החקיקה וההסדרה בתקופת הדו"ח - ראה פרק 7 בדוח על הממשל התאגידי.

ד. התפתחויות בחשיפה לסיכונים

סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (ארועי סייבר)

הסיכון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בפעילותו (עד כדי מניעתה המוחלטת), גניבת נכסים פיננסיים, הפסדים כספיים ופגיעה במוניטין, הנובעת ממתקפות קיברנטיות על מערכות המחשב של הבנק (הנערכות לעיתים ללא ידיעת המשתמשים), או באמצעות איסוף מידע ממערכות אלה, במטרה להפריע לפעילות השוטפת של הבנק עד להשבתתה המוחלטת.

לפרטים נוספים באשר להתפתחות שנרשמה בסיכון זה, השלכותיה האפשריות על פעילות הבנק והצעדים שנקטו על ידי הבנק במטרה לגדר סיכון זה - ראה פרק 6' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

7. התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

א. רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בסך של 158 מיליון ש"ח, לעומת 150 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה עליה בשיעור של 5.3%.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 9.2%, לעומת 9.4% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת תשואה בשיעור של 8.9% בכל שנת 2016.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- עליה בהכנסות הריבית, נטו, מ- 696 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, ל- 753 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.

- ירידה בהכנסות המימון שאינן מריבית, מ- 16 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, לסכום לא מהותי בתקופת הדוח.
 - עליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מ- 21 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, ל- 77 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - עליה בהכנסות מעמלות מ- 226 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, ל- 234 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - ירידה בהוצאות התפעוליות והאחרות מ- 677 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, ל- 664 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- ברבע השלישי של שנת 2017 רשם הבנק רווח נקי בסך של 63 מיליון ש"ח, לעומת 60 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 5.0%. הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות ברבע השלישי של שנת 2017, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:
- עליה בהכנסות הריבית, נטו, מ- 238 מיליון ש"ח ברבע השלישי של שנת 2016, ל- 256 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - ירידה בהכנסות המימון שאינן מריבית, מ- 11 מיליון ש"ח ברבע השלישי של שנת 2016, ל- 2 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - עליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מ- 7 מיליון ש"ח ברבע השלישי של שנת 2016, ל- 22 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - עליה בהכנסות מעמלות, מ- 78 מיליון ש"ח ברבע השלישי של שנת 2016, ל- 80 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - ירידה בהוצאות התפעוליות והאחרות, מ- 223 מיליון ש"ח ברבע השלישי של שנת 2016, ל- 217 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- תשואת הרווח הנקי על ההון הסתכמה ברבע השלישי של שנת 2017 בשיעור של 11.0%, לעומת 11.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

ב. הכנסות והוצאות

ההכנסות מריבית, נטו, הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בסך של 753 מיליון ש"ח, לעומת 696 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 8.2%. העליה בהכנסות מריבית, נטו, מוסברת כדלקמן:

- עליה בשיעור של 7.6% ביתרה הממוצעת של הנכסים המניבים.
- יציבות בפער הריבית, שהסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בשיעור של 3.10% (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).

להלן טבלה המפרטת את התפלגות הפעילות הפיננסית בבנק ופערי הריבית בחתך מגזרי הצמדה, והתרומה להכנסות הריבית שנרשמה בכל אחד ממגזרים אלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						מגזר הצמדה
2016			2017			
הכנסות מריבית מיליוני ש"ח	פער הריבית %	היקף הפעילות %	הכנסות מריבית מיליוני ש"ח	פער הריבית %	היקף הפעילות %	
655	3.58	82	723	3.66	83	לא צמוד
16	0.69	12	6	0.01	11	צמוד מדד
25	2.02	6	24	1.82	6	מטבע חוץ
696	3.10	100	753	3.10	100	

להלן ניתוח מרכיבי השינוי בהכנסות הריבית:

המגזר השקלי הלא צמוד - היקף הנכסים במגזר זה היווה בממוצע כ- 83% מכלל נכסי הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, לעומת כ- 82% בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה בכ- 723 מיליון ש"ח, לעומת כ- 655 מיליון ש"ח אשתקד (המהווים כ- 96% מכלל הכנסות הריבית בבנק). הגידול בהכנסות הריבית במגזר זה, נובע הן מעליה בנפח הפעילות, והן מעליה במרווחי הריבית.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם מרכיב האשראי לציבור מכלל נכסי הבנק המניבים במגזר זה (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים), בשיעור של כ- 79%, לעומת כ- 77% בתקופה המקבילה אשתקד.

בסיכום כללי עלה היקף הנכסים במגזר זה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים) בכ- 7.9%, בעיקר עקב גידול בשיעור של כ- 10.7% באשראי לציבור.

פער הריבית במגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בשיעור של 3.66%, לעומת פער ריבית בשיעור של 3.58% שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

העליה בפער הריבית נובעת בעיקר מגידול במשקל האשראי לציבור, המתאפיין בתשואה גבוהה יותר ביחס לשימושים אחרים במגזר.

המגזר השקלי צמוד המדד - היקף הנכסים במגזר זה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 היווה בממוצע כ- 11% מכלל נכסי הבנק, לעומת כ- 12% בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה ב- 6 מיליון ש"ח, לעומת כ- 16 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות הריבית במגזר זה מוסברת בעיקר בירידה בפער הריבית, שקוזה בעליה בהיקף הנכסים במגזר זה.

מגזר זה מרכז בעיקרו את פעילות הבנק בתחום גיוס הפקדונות מהציבור לטווח בינוני וארוך, בצד המקורות ואת נכסי הכיסוי להתחייבויות אלה, בצד השימושים. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם מרכיב האשראי לציבור, מכלל נכסי הבנק המניבים במגזר זה (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים), בשיעור של כ- 50%, לעומת כ- 56% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית במגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בשיעור של 0.01%, לעומת פער בשיעור של 0.69% שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בפער הריבית מוסברת, בירידה בסך של כ- 4 מיליון ש"ח במרכיב ההכנסות מהפרשי הצמדה, ירידה בשיעור של 0.2 נקודות האחוז בתשואת תיק ניירות הערך, ירידה בשיעור של 0.9 נקודות האחוז בתשואת הריבית על פקדונות בבנקים וירידה בשיעור של 0.1 נקודות האחוז הנובעת משינויים בתמהיל השימושים (ירידה במרכיב האשראי לציבור ועליה במרכיב ניירות הערך).

מגזר המט"ח וצמוד המט"ח - היקף הנכסים במגזר זה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, היווה בממוצע כ- 6% מכלל נכסי הבנק, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכמה בתקופת הדוח ב- 24 מיליון ש"ח, לעומת 25 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווים כ- 3% מכלל הכנסות הריבית בבנק.

פער הריבית במגזר זה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בשיעור של 1.82%, לעומת 2.02% בתקופה המקבילה אשתקד.

הירידה בפער הריבית מוסברת בקיטון בשיעור של 0.5 נקודות האחוז בתשואת תיק ניירות הערך של הבנק במגזר זה.

פער הריבית הכולל, המוגדר כיחס שבין הכנסות הריבית (לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי), לבין היתרה הממוצעת של הנכסים הכספיים המניבים - הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בשיעור של 3.10%, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

למידע נוסף באשר להתפתחות והתפלגות הכנסות הריבית ומרווחי הריבית בחתך מוצרים בנקאיים ובחתך מגזרי הצמדה - ראה "דוח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים" (נספח מס' 1 בדוח על ה"ממשל התאגידי").

להלן נתונים לגבי התפתחות הכנסות הריבית בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2017	2016	2017	2016	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
239	209	83	73	משקי בית
418	384	143	132	עסקים קטנים וזעירים
64	59	22	19	עסקים בינוניים
30	30	9	10	עסקים גדולים
3	3	1	1	בנקאות פרטית
5	4	1	2	גופים מוסדיים
(6)	7	(3)	1	ניהול פיננסי
753	696	256	238	

הכנסות המימון שאינן מריבית, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בסכום לא מהותי, לעומת 16 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

הירידה שנרשמה בהכנסות המימון שאינן מריבית מוסברת בירידה בסך של 19 מיליון ש"ח, נטו, ברווחים מממוש ניירות ערך, ובירידה בסך של 7 מיליון ש"ח בהכנסות מהפרשי שער, מחד - שקוזזו בירידה בסך של 10 מיליון ש"ח בהוצאות בגין מכשירים נגזרים, לרבות התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, מאידך, (ההכנסות (הוצאות) בגין מרכיב זה נובעות מחוסר הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של "נכסי הבסיס" בגין עסקאות במכשירים נגזרים (הנמדדים על "בסיס צבירה"), לבין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס (הנמדדים על "בסיס השווי ההוגן". הפערים ברישום החשבונאי, כאמור לעיל, מהווים "הפרשי עיתוי" שייזקפו בדוחות הרווח והפסד של הבנק בשנים הבאות).

להלן נתונים לגבי מרכיבי ההכנסות וההוצאות העיקריים שנכללו בסעיף "הכנסות המימון שאינן מריבית", בתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2017	2016	2017	2016	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(38)	(24)	7	(18)	הפרשי שער - ממכשירים נגזרים
35	28	(7)	19	- אחרים
(3)	4	-	1	סך הכל הפרשי שער
(6)	(16)	(3)	6	הוצאות נטו, מפעילות
(9)	28	(5)	4	במכשירים נגזרים ^{(1),(2)}
				רווחים מממוש ניירות ערך, נטו
-	16	2	11	סך הכל

1. לא כולל הפרשי שער.
2. מזה הכנסות (הוצאות) בגין התאמות ל"שווי ההוגן" של מכשירים נגזרים שהסתכמו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 בסך של (8) מיליון ש"ח ו- (2) מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד - (6) מיליון ש"ח ו- 3 מיליון ש"ח, בהתאמה).
3. כולל הפרשה לירידת ערכם של ניירות ערך בסך של 2 מיליון ש"ח.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי, נטו, הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בסך של 77 מיליון ש"ח, לעומת 21 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח היוותה ההוצאה בגין הפסדי אשראי 10.2% מהכנסות הריבית, נטו (בתקופה המקבילה אשתקד - 3.0%), ושיעורה ביחס ליתרת האשראי לציבור, נטו (מאזני) הסתכם בשיעור 0.43% (בתקופה המקבילה אשתקד - 0.13%). להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי: - על בסיס פרטני - על בסיס קבוצתי*
2016	2017	2016	2017	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(14)	3	(34)	(3)	
21	19	55	80	
7	22	21	77	

* לרבות מחיקות חשבונאיות בגין חובות נחותים שההוצאה להפסדי אשראי בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי, שהסתכמו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 בסך של 71 מיליון ש"ח ו- 19 מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד - 58 מיליון ש"ח ו- 25 מיליון ש"ח, בהתאמה), בניכוי גביית חובות שנמחקו בעבר, שהסתכמו בתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 בסך של 22 מיליון ש"ח ו- 6 מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד - 14 מיליון ש"ח ו- 4 מיליון ש"ח, בהתאמה).

העליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של 2017, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מוסברת בגידול בסך של 25 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, הנובע הן מגידול בסך של 13 מיליון ש"ח במחיקת חובות נחותים שההפרשות להפסדי אשראי בגינם נמדדות על בסיס קבוצתי והן מגידול בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות "תקינים" המוערכים על בסיס קבוצתי, בסך של 11 מיליון ש"ח (בעיקר בשל עליה במקדמי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי ועליה בהיקף האשראי ה"תקיני").

בנוסף, נרשמה עליה בסך של 31 מיליון ש"ח בהוצאות להפסדי אשראי על בסיס פרטני, הנובעת מקיטון בגביות של חובות בעייתיים שנמחקו בעבר, והן מעליה בהפרשות להפסדי אשראי בגין מספר לקוחות מצומצם שחלה הרעה במצבם העסקי.

העליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, ברבע השלישי של השנה, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מוסברת בעיקר בירידה בהיקפי הגביה של חובות בעייתיים שנמחקו בעבר.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, בחדך מגזרי פעילות "פיקוחיים", לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017, לעומת התקופות המקבילות אשתקד:

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
6	3	5	12	משקי בית
2	15	8	56	עסקים קטנים וזעירים
(1)	5	10	4	עסקים בינוניים
-	(1)	(2)	5	עסקים גדולים
7	22	21	77	

הגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי במגזר "עסקים קטנים וזעירים" ובמגזר "משקי בית" מוסבר, הן בגידול במחיקות של חובות נחותים, והן בגידול בהפרשות להפסדי אשראי הנמדדות על בסיס קבוצתי הנגזר מהגידול בהיקפי האשראי של הלקוחות המשווייכים למגזרים אלו.

היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי המחושבת על בסיס קבוצתי הסתכמה ליום 30.9.2017 ב- 319 מיליון ש"ח, והיא מהווה כ- 1.07% מסיכון האשראי הכולל לציבור באותו מועד (31.12.2016 - 288 מיליון ש"ח ו- 1.03%, בהתאמה; 30.9.2016 - 293 מיליון ש"ח, ו- 1.05% בהתאמה).

היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי הסתכמה ב- 380 מיליון ש"ח והיא מהווה כ- 1.28% מסיכון האשראי הכולל לציבור (31.12.2016 - 1.35%).

למידע נוסף לגבי התפתחות החובות הבעייתיים בבנק ליום 30.9.2017 וסיווגם, ולגבי התפלגות ההפרשות להפסדי אשראי של הבנק, בחתך ענפי משק - ראה פרק 12 ב' להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב- 234 מיליון ש"ח, לעומת 226 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 3.5%. העליה בהכנסות מעמלות נובעת בעיקר מגידול בסך של 3 מיליון ש"ח בהכנסות מפעילות בכרטיסי אשראי, ו- 1 מיליון ש"ח בעמלות בגין טיפול באשראי.

ברבע השלישי של השנה נרשמה עליה בשיעור של 2.6% בהכנסות מעמלות לסך של 80 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות מעמלות ברבע השלישי של השנה נובעת, בעיקר, מגידול בסך של כ- 1 מיליון ש"ח בעמלות מעסקי מימון.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות מעמלות בתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017, לעומת התקופות המקבילות אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
37	37	110	111	ניהול חשבון
9	9	24	27	כרטיסי אשראי
4	5	14	14	פעילות בניירות ערך
5	4	13	14	טיפול באשראי
8	8	23	23	הפרשי המרה
8	9	22	24	עמלות מעסקי מימון
7	8	20	21	עמלות אחרות
78	80	226	234	סך כל העמלות

ההכנסות האחרות הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 5 מיליון ש"ח, לעומת 8 מיליון ש"ח שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות האחרות נובעות מרווחים ממכירת מבנים, בגין עסקאות שנחתמו בעבר והוכרו כהכנסה בתקופת הדוח.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב- 664 מיליון ש"ח, לעומת 677 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 1.9%. הירידה בהוצאות התפעוליות נובעת בעיקר, מקיטון בשיעור של 3.2% בסעיף "משכורות והוצאות נלוות", המוסבר בירידה בהיקף המשרות ובירידה בעלות השירות וההריבית בגין התחייבות מסוימת לזכויות עובדים שהייתה בתוקף במהלך שנת 2016 וסולקה ביום 28 בדצמבר 2016 (ראה ביאור 21א' (2)ב') בדוחות הכספיים לשנת 2016). ברבע השלישי של השנה נרשמה ירידה בשיעור של 2.7% בהוצאות התפעוליות, לסך של 217 מיליון ש"ח. הירידה בהוצאות התפעוליות נובעת, בין היתר, מקיטון בשיעור של 6.3% בהוצאות השכר, המוסבר על ידי הגורמים שהשפיעו על ההוצאה בתשעת החודשים הראשונים של השנה.

ההפרשה למיסים על הרווח לפני מיסים הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ב- 95 מיליון ש"ח, לעומת 100 מיליון ש"ח אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים ביחס לרווח מפעולות רגילות בתקופת הדוח, הסתכם ב- 37.8%, לעומת 40.3% אשתקד. הירידה בשיעור ההפרשות למיסים מוסברת הן בירידה בשיעור של 0.9 נקודות האחוז בשיעור המס הסטטורי והן מקיטון בסך של 8 מיליון ש"ח בהוצאות בגין מיסים נדחים שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד (בשל שינויי חקיקה שנכנסו לתוקף בתחילת שנת 2016). השפעת גורמים אלו קוזה בירידה שנרשמה בתקופת הדוח בהוצאות מס בשיעור מועדף בגין ההכנסות ממכירת מבנים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ג. התפתחויות ברווח כולל אחר

להלן מידע באשר להתפתחות הרווח הכולל האחר:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
				• התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה
(13)	12	13	32	- רווחים (הפסדים), נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(4)	(6)	(28)	(11)	- רווחים שסווגו מחדש לרווח והפסד
(17)	6	(15)	21	
				• הטבות לעובדים
(61)	(24)	(99)	(19)	- הפסד אקטוארי לתקופה
8	3	12	7	- הפסד שסווג מחדש לדוח הרווח והפסד
(53)	(21)	(87)	(12)	
(70)	(15)	(102)	9	סך הכל לפני מס
25	6	36	(3)	השפעת המס
(45)	(9)	(66)	6	סך הכל שינויים ברווח כולל אחר

הירידה בהפסד הכולל האחר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, לעומת התקופה המקבילה אשתקד הסתכמה בסך של 72 מיליון ש"ח, ומוסברת בעיקר בקיטון בסך של 80 מיליון ש"ח בהפסדים האקטואריים בגין זכויות עובדים (לפני השפעת המס), הנובע בעיקר מהשלכות תוכנית ההתייעלות שגובשה בתקופה המקבילה אשתקד (והגדילה את ההפסד הכולל בסך של 65 מיליון ש"ח).

בנוסף, נרשמה בתשעת החודשים הראשונים של השנה ירידה בסך של 17 מיליון ש"ח במרכיב ההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, נטו, שסווגו לרווח והפסד - שהקטינה את ההפסד הכולל האחר, נטו, בסך של 10 מיליון ש"ח.

8. מבנה הנכסים ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והשינויים שחלו בהם

(1) התפתחויות בנכסים ובהתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (ב- % לעומת)					
31.12.2016	30.9.2016	31.12.2016	30.9.2016	30.9.2017	
3.7	6.1	32,164	31,434	33,366	סך כל המאזן
2.5	34.7	3,422	2,603	3,506	מזומנים ופקדונות בבנקים
(13.1)	(15.0)	6,002	6,134	5,213	ניירות ערך
8.5	8.9	22,001	21,925	23,882	אשראי לציבור, נטו
4.2	7.3	27,199	26,400	28,334	פקדונות הציבור
(0.9)	(0.3)	669	665	663	כתבי התחייבות נדחים
(0.4)	-	257	256	256	אגרות חוב
7.3	10.1	2,244	2,187	2,408	הון עצמי

מזומנים ופקדונות בבנקים

שיעור השינוי	31 בדצמבר	30 בספטמבר	
%	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1.0	2,720	2,747	שקל לא צמוד
(26.9)	327	239	שקל צמוד מדד
38.7	375	520	מטבע חוץ
2.5	3,422	3,506	

היתרות במגזר הלא צמוד כוללות בעיקר הפקדות בבנק ישראל לצרכי עמידה בהוראות הנזילות והפקדת עודפי מקורות במכרזי בנק ישראל. היתרה במגזר הצמוד למדד כוללת בחלקה הפקדות בתאגידים בנקאיים לזמן ארוך ככיסוי לכתבי התחייבות נדחים שגויסו על ידי הבנק. היתרה במגזר המט"ח כוללת בעיקר הפקדות בבנק ישראל ובבנקים בחו"ל.

הקיטון שנרשם ביתרות המזומנים והפקדונות בבנקים במגזר ה"צמוד למדד", נובע בין היתר, מירידה בפעילות הציבור בפקדונות במגזר זה.

העליה בפקדונות במטבע חוץ מוסברת בהסטט שימושים לסעיף זה, במסגרת ניהול סיכוני הבסיס.

ניירות ערך

שיעור השינוי	31 בדצמבר	30 בספטמבר	
%	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(10.5)	306	274	אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(13.2)	5,684	4,933	ניירות ערך זמינים למכירה
(50.0)	12	6	ניירות ערך למסחר
(13.1)	6,002	5,213	

תיק אגרות החוב המוחזקות לפדיון מוצג לפי העלות המופחתת.

תיק ניירות הערך הזמין למכירה מוצג לפי השווי ההוגן. ליום 30.9.2017, עלה השווי ההוגן של תיק ניירות הערך הזמינים למכירה - על עלותו המופחתת בסך של כ- 29 מיליון ש"ח, נטו (31.12.2016 - 6 מיליון ש"ח). סכום זה, בניכוי השפעת המס, הגדיל את ההון העצמי של הבנק למועד הדוח בסך של כ- 18 מיליון ש"ח. תיק זה, בו כלולים מרבית ניירות הערך של הבנק, כולל את השקעת הבנק כנגד פקדונות הציבור וההון הפעיל. ניירות הערך שהושאלו על ידי הבנק ללקוחות ותאגידים בנקאיים מוצגים בדוחות הכספיים בסעיפי "אשראי לציבור", ו"מזומנים ופקדונות בבנקים" לפי העניין, ויתרתם ליום 30 בספטמבר 2017, מסתכמת בסך של 20 מיליון ש"ח, ו- 162 מיליון ש"ח, בהתאמה (31.12.2016 : 21 מיליון ש"ח ו- 248 מיליון ש"ח בהתאמה).

הירידה ביתרת ניירות הערך בתיק הזמין למכירה, מוסברת, בין היתר, בהסטת שימושים מסעיף זה, לשימושי אשראי.

תיק ניירות הערך למסחר - מרבית הפעילות בגין מרכיב השקעה זה התמקדה במסחר באגרות חוב ממשלתיות, תוך ניצול שינויים ברמות המחירים ששררו בשווקים אלה. היתרה הממוצעת של התיק למסחר הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בכ- 13 מיליון ש"ח ומהווה כ- 1.4% מהמסגרת שאושרה על ידי הדירקטוריון.

להלן נתונים לגבי התפלגות השקעות הבנק באגרות חוב הכלולות בתיק "הזמין למכירה", בחתך ענפי משק ודירוג אשראי, והרווחים (הפסדים) הצבורים בגינם (במיליוני ש"ח):

ליום 30.9.2017				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
-	-	-	-	AAA	א. אגרות חוב לא ממשלתיות (1) אגרות חוב סחירות חשמל ומים
-	-	-	-		סך הכל אגרות חוב סחירות
-	1	34	33	AAA עד AA	(2) אגרות חוב שאינן סחירות חשמל ומים
-	7	14	7	-	תחבורה ואחסנה
-	-	1	1	AA	תקשורת ושירותי מחשב
-	-	4	4	A	בתי מלון ושירותי הארחה
-	8	53	45		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות
-	8	53	45		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
5	24	4,867	4,848		ב. אגרות חוב ממשלתיות ⁽¹⁾
5	32	4,920	4,893		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

1. היתרה כוללת בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל.
2. אגרות החוב דורגו בעיקר על ידי חברות דירוג ישראליות.

התפלגות ההשקעות באגרות חוב בתיק "הזמין למכירה" (במיליוני ש"ח) (המשך):

ליום 30.9.2016				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
-	-	110	110	AAA	(1) אגרות חוב סחירות חשמל ומים
-	-	110	110		סך הכל אגרות חוב סחירות
-	2	75	73	AAA עד AA	(2) אגרות חוב שאינן סחירות חשמל ומים
-	7	14	7	-	תחבורה ואחסנה
-	-	3	3	AA	תקשורת ושירותי מחשב
-	-	4	4	A+	בתי מלון ושירותי הארחה
-	9	96	87		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות
-	9	206	197		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
3	21	5,597	5,579		ב. אגרות חוב ממשלתיות ⁽¹⁾
3	30	5,803	5,776		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

ליום 31.12.2016				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
1) אגרות חוב סחירות חשמל ומים					
-	-	110	110	AAA	
-	-	110	110		סך הכל אגרות חוב סחירות
אגרות חוב שאינן סחירות					
-	2	75	73	AAA עד AA	חשמל ומים
-	6	13	7	-	תחבורה ואחסנה
-	-	3	3	AA	תקשורת ושירותי מחשב
-	-	4	4	A+	בתי מלון ושירותי הארחה
-	8	95	87		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות
-	8	205	197		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
11	7	5,466	5,470		ב. אגרות חוב ממשלתיות ⁽¹⁾
11	15	5,671	5,667		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

1. היתרה כוללת בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל.
2. אגרות החוב דורגו בעיקר על ידי חברות דירוג ישראליות.

על פי הוראות בנק ישראל וכללי חשבונאות מקובלים יש לזקוף לסעיף "רווח כולל אחר" (במסגרת ההון העצמי) הפסדים שטרם מומשו, כאמור לעיל - רק אם הפסדים אלו הינם בעלי אופי "זמני". הפסדים בעלי אופי ש"אינו זמני" - ייזקפו לדוח רווח והפסד.

לצורך החלטה לגבי אופי ההפסדים שנצברו בגין אגרות החוב, כאמור - מתבססת הנהלת הבנק על המבחנים הבאים:

- דירוג אגרות החוב, לרבות שינויים שחלו בדירוג זה.
- שיעור ירידת ערך אגרות החוב ביחס לעלותן (גם בהתחשב בהתפתחויות שחלו לאחר תאריך המאזן).
- משך הזמן בו היה שווי אגרות החוב נמוך מעלותן.
- התשואה לפדיון של אגרת החוב, ביחס לטווח הפדיון ולתשואות המקובלות בענף.
- התנודתיות בשווי ההון של אגרות החוב.
- מצבו הכלכלי של מנפיק אגרת החוב ויכולתו לעמוד בהתחייבויותיו.
- כוונת ויכולת הבנק להחזיק באגרות החוב הנ"ל עד למועד פדיון.
- סיווג אגרת החוב (או אי סווגה), כ"חוב בעייתי".
- ארועי כשל תשלום שנרשמו בגין אגרות החוב.

אגרות החוב הנ"ל נרכשו על ידי הבנק במטרה להחזיק בהן עד לפדיון או עד למועד בו עליית שוויין ההון - תאפשר לבנק לממשן ברווח. בכוונתו וביכולתו של הבנק להחזיק באגרות חוב הנ"ל בתקופה הנדרשת להשגת מטרות אלו.

לאור המגמה החיובית ששררה בשוק אגרות החוב בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 (המשתקפת בירידת שיעורי התשואה לפדיון הגלומים בתיק אגרות החוב), נכללו בתיק אגרות החוב הזמין למכירה ליום 30 בספטמבר 2017, הפסדים שטרם מומשו בסכום של 5 מיליון ש"ח, המהווים כ- 0.1% בלבד מיתרת התיק (31.12.2016 - 11 מיליון ש"ח ו- 0.2%, בהתאמה). להערכת הנהלה, הפסדים אלו משקפים בעיקר שינויים כלליים במגמות הריבית בשוק אגרות החוב. לפיכך, סבורה הנהלת הבנק כי ההפסדים הנ"ל הינם בעלי אופי "זמני".

סיווגם של הפסדים הגלומים בתיק אגרות החוב הזמין למכירה (בשיעור העולה על 20% מעלותן המותאמת של אגרות חוב אלה), נבחן על ידי הבנק בתדירות רבעונית. במסגרת תהליך זה, נסקר מצבם העסקי של המנפיקים הרלוונטיים (המבוסס על מידע כספי גלוי), לרבות יכולתם לעמוד בהתחייבויותיהם.

בהתבסס על בדיקות אלו, נרשמה בתקופת הדוח הפרשה לירידת ערך של אגרות חוב זמינות למכירה בסך של 1 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - לא נרשמו הפסדים בגין מרכיב זה).

לפרטים נוספים באשר להתפלגות ההפסדים שנצברו בתיק אגרות החוב הזמין למכירה וטרם מומשו - בחתך "תקופת צבירת ההפסדים" - ראה ביאור 5 בתמצית הדוחות הכספיים.

אשראי לציבור

	31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
שיעור השינוי %	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
10.1	19,534	21,512	שקל לא צמוד
0.1	1,736	1,737	שקל צמוד מדד
(13.4)	731	633	מטבע חוץ (כולל צמוד מט"ח)
8.5	22,001	23,882	

יתרת האשראי לציבור עלתה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בשיעור של 8.5% (בתקופה המקבילה אשתקד - 7.4%) והסתכמה ביום 30.9.2017 בסך של 23,882 מיליון ש"ח. הגידול באשראי השקלי הלא צמוד, מוסבר בהתרחבות הפעילות במגזר הקמעונאי בתקופת הדוח, התואמת את יעדי הבנק בתחום זה. להלן טבלה המפרטת את התפלגות סיכון האשראי הכולל⁽¹⁾ לציבור, בחתך ענפי משק:

31 בדצמבר 2016			30 בספטמבר 2017			
הפרשה	חובות	סיכון אשראי	הפרשה	חובות	סיכון אשראי	
להפסדי אשראי	בעייתיים	כולל ⁽¹⁾	להפסדי אשראי	בעייתיים	כולל ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
76	116	8,880	81	127	9,728	אנשים פרטיים ⁽²⁾
59	141	6,273	57	112	6,332	בינוי ונדל"ן ⁽³⁾
98	131	4,769	95	148	4,945	מסחר ⁽⁴⁾
43	64	2,526	45	54	2,692	תעשיה
28	57	1,522	29	36	1,662	שירותים עסקיים אחרים
33	30	1,190	35	27	1,311	תחבורה ואחסנה
5	13	1,058	6	11	1,257	שירותים ציבוריים וקהילתיים
34	41	1,389	32	36	1,602	אחרים (פחות מ- 5%)
376	593	27,607	380	551	29,529	סה"כ

1. סיכון אשראי - לרבות סיכון אשראי חוץ מאזורי.
2. הגידול באשראי בענף "אנשים פרטיים" בסך 848 מיליון ש"ח, נגזר מיישום התוכנית האסטרטגית של הבנק במסגרתה מתמקד הבנק בפיתוח פעילות האשראי במגזר הקמעונאי, לרבות בענף "אנשים פרטיים".
3. הגידול שנרשם באשראי בענף "בינוי ונדל"ן", בסך 59 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממימון אשראי לפרוייקטים בתחום הבניה למגורים המבוצעים בשיטת "ליווי פיננסי סגור".
4. הגידול שנרשם באשראי בענף "מסחר" בסך 176 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממתן אשראי בסכומים נמוכים לחברות במגזר הקמעונאי.

להלן נתונים תמציתיים לגבי התפתחות החובות הבעייתיים⁽⁴⁾ בבנק:

שינוי	31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(18.1)	337	276	חובות פגומים ⁽²⁾
5.0	60	63	סיכון אשראי נחות
8.2	196	212	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽³⁾
(7.1)	593	551	סה"כ

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של החובות הבעייתיים בגין סיכון האשראי לציבור.
 2. הירידה בהיקף החובות שסווגו כ"פגומים" נובעת בעיקר מסכומים שנגבו מלקוחות אלו ומגידול במחיקות החשבונאיות שנרשמו בתקופת הדוח.
 3. העליה בהיקף החובות שסווגו כ"סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת", נובעת מהרעה שנרשמה במצבם העסקי של מספר לקוחות מצומצם.
- מידע נוסף באשר לסיכויי האשראי נכלל בפרק 12 להלן, ובדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

פקדונות הציבור

	31 בדצמבר 2016			30 בספטמבר 2017			
	השינוי %	סה"כ מיליוני ש"ח	לפי דרישה מיליוני ש"ח	סה"כ מיליוני ש"ח	לפי דרישה מיליוני ש"ח	קצוב מיליוני ש"ח	
שקל לא צמוד	6.5	22,101	15,621	23,538	16,503	7,035	
שקל צמוד מדד	(6.6)	2,500	2,500	2,336	2,336	-	
שקל צמוד מט"ח	11.8	34	34	38	38	-	
מטבע חוץ	(5.5)	2,564	1,140	2,422	1,118	1,304	
סה"כ	4.2	27,199	19,295	28,334	19,995	8,339	

פקדונות הציבור במגזר הלא צמוד עלו בשיעור של 6.5%, מסך של 22,101 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2016, לסך של 23,538 מיליוני ש"ח בסוף תשע"ז החודשים הראשונים של שנת 2017. העליה בהיקף הפקדונות נובעת מגידול בפעילות הבנקאית הקמעונאית של הבנק המתבצעת ברובה במגזר הצמודה זה.

פקדונות הציבור הצמודים למדד (המהווים ברובם מקור למתן אשראי, בעיקר בתחום ההלוואות לדירור ועבור החטיבה לבנקאות מסחרית), ירדו בתשע"ז החודשים הראשונים של שנת 2017 בשיעור של 6.6%. הירידה בהיקף הפקדונות במגזר זה, מוסברת בין היתר, בסביבת האינפלציה הנמוכה ששוררת במשק המקומי בשנים האחרונות, וגרמה לשינוי בטעמי החיסכון של הציבור ולהסתטת נכסים פיננסיים למגזר הלא צמוד.

פקדונות הציבור במטבע חוץ ירדו בתשע"ז החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 5.5% והסתכמו ב- 2,422 מיליוני ש"ח. הירידה בהיקף הפקדונות נובעת מההתחזקות שנרשמה בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים.

להלן נתונים לגבי הרכב והתפתחות תיק ניירות הערך המוחזק על ידי הציבור:

השינוי	31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
קרנות נאמנות	3,617	3,848	6.4
אגרות חוב	4,023	3,848	(4.3)
מניות	2,517	2,484	(1.3)
	10,157	10,180	0.2

אגרות חוב

להלן נתונים לגבי הרכב והתפתחות יתרת אגרות החוב שהונפקו על ידי הבנק:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
%	257	256	(0.4)

אגרות חוב שאינן צמודות

אגרות החוב הונפקו על ידי הבנק (באמצעות חברה ייעודית מוחזקת - מרכנתיל הנפקות בע"מ), בשנת 2016. אגרות החוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור של 2.07% (העולה בשיעור של 0.86 נקודות האחוז על התשואה בה נסחרו אגרות חוב ממשלתיות דומות, במועד ההנפקה) ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

כתבי התחייבות נדחים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2017
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(0.9)	669	663

שקל צמוד למדד

כתבי ההתחייבות של הבנק מדורגים על ידי חברת "מעלות S&P" (להלן: "חברת הדירוג") בדרגת "AA" (באופן דירוג יציב), הנמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA+"). דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים אושרר לאחרונה על ידי חברת הדירוג ביום 24.10.2017.

הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג העולמית "S&P" (חברת האם של "מעלות S&P"), לפיה - דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים יפחת בדרגה אחת, מתחת לדירוג המנפיק.

בהתאם למתודולוגיה שנקבעה על ידי חברת הדירוג הבינלאומית, כאמור, הוגדר הבנק (לצורך קביעת דירוג האשראי שלו על ידי חברת הדירוג), כ"חברת ליבה" בקבוצת "בנק דיסקונט". קביעה זו יוצרת זיקה חד - חד ערכית בין הדירוג שנקבע לחברת האם, לבין דירוג הבנק.

כתבי ההתחייבות הנדחים (המוכרים כ"הון ברובד השני") מהווים ליום 30.9.2017, כ- 13% בלבד מ"ההון העצמי ברובד הראשון" של הבנק כהגדרתו בהוראות בנק ישראל (31.12.2016 - 17%). שיעור זה נמוך מהשיעור המכסימלי (50%) המותר על פי הוראות אלו.

לפרטים נוספים בדבר הכללים להכרה בכתבי התחייבות נדחים - כ"הון ברובד השני", שנקבעו ב"כללי באזל", לרבות בתקופת המעבר שנקבעה ליישום כללים אלו - ראה סעיף ב' להלן.

שווי הוגן של מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות		נכסים אחרים		
31.12.2016	30.9.2017	31.12.2016	30.9.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	5	4	1	חוזי ריבית:
9	12	-	-	- שקל מדד
67	79	21	26	- אחר
4	2	4	2	חוזי מטבע חוץ
80	98	29	29	חוזים בגין מניות
-	-	(1)	(1)	מזה - נכלל בסעיף "אשראי לציבור"
(1)	-	(2)	(4)	- נכלל בסעיף "נכסים אחרים", או "התחייבויות אחרות"
79	98	26	24	

השווי ההוגן של התחייבויות הבנק, נטו, בגין עסקאות במכשירים הנגזרים ליום 30.9.2017, הסתכם ב- 69 מיליון ש"ח, ומהווה עליה בשיעור של כ- 35% לעומת יתרת ההתחייבויות, נטו, ביום 31.12.2016.

הירידה בשווי ההוגן, נטו, של המכשירים הנגזרים נובעת משינויים במשתני השוק המשמשים לחישוב השווי ההוגן של מכשירים אלו, כגון: הפרשי הצמדה, הפרשי שער ושיעורי הריבית השוררים בשוק.

נכסים אחרים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	28	-	מיסים שוטפים - עודף מקדמות
11.4	272	303	מיסים נדחים לקבל
71.7	46	79	אחרים ⁽¹⁾
10.4	346	382	

1. הגידול ביתרה מוסבר בעיקר בעליה בתשלומים המתייחסים, לתקופת חתך שלאחר תאריך המאזן.

התחייבויות אחרות

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8.9	383	417	התחייבויות בגין זכויות עובדים :
6.4	47	50	- עודף עתודה לפיצויי פרישה, נטו
(3.6)	28	27	- הטבות לאחר סיום העסקה
14.3	7	8	- התחייבויות בגין חופשה
(30.5)	95	66	- התחייבות בגין דמי מחלה שלא נוצלו
1.4	560	568	- הפרשות בגין שכר ונלוות
5.8	550	582	סך כל ההתחייבויות בגין זכויות עובדים
			זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(7.1)	28	26	הפרשה להפסדי אשראי
(25.9)	170	126	בגין סעיפים חוץ מאזניים
(0.5)	1,308	1,302	אחרים ⁽¹⁾

1. הירידה ביתרה מוסברת בעיקר בפרעון התחייבויות למוסדות.

סעיפים חוץ מאזניים

להלן נתונים לגבי ההתפתחות בסעיפים החוץ מאזניים העיקריים:

	31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
שיעור השינוי %	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(13.0)	77	67	אשראי תעודות ¹
(4.5)	311	297	ערבויות להבטחת אשראי
4.8	1,241	1,301	ערבויות לרוכשי דירות ²
8.8	832	905	ערבויות והתחייבויות אחרות

1. הירידה בסעיף "אשראי תעודות" נובעת מקיטון בהיקפי עסקאות סחר חוץ, במסלול: "אשראי תעודות".
2. העליה בסעיף "ערבויות לרוכשי דירות" - מוסברת בעליה בהיקף הפעילות בפרויקטים בתחום מימון הבניה למגורים.

ב. הון והלימות הון

(1) כללי

יחס הלימות ההון הוגדר כיחס שבין אמצעי ההון של הבנק (ברובד הראשון וברובד השני), לבין נכסי הסיכון של הבנק כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין 211 - 201 שפורסמו על ידי בנק ישראל בשנת 2013 (להלן: "כללי באזל").

"כללי באזל" קובעים הגדרות שונות לגבי אמצעי ההון ונכסי הסיכון, לרבות:

- ההון ברובד הראשון הוגדר כ"הון עצמי" החשבונאי בניכוי התאמות פיקוחיות (כהגדרתן ב"כללי באזל"), ובכללן:

- ניכוי מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על הרווחיות העתידית של התאגיד הבנקאי.

- "עודף מיסים" - המוגדר כיתרת המיסים הנדחים לקבל, שנוצרו מהפרשי עיתוי, העולה על 10% מההון ב"רובד הראשון" (בכפוף להוראות מעבר - ראה הרחבה להלן). בחישוב יתרה זו לא ילקחו בחשבון עודפי מיסים נדחים, כאמור - שאינם עולים על מרכיב "מס השכר" שנכלל בהפרשות לזכויות עובדים. מרכיב זה ייכלל בנכסי הסיכון בשיעור משוקלל של 250%.

- ההון ברובד השני הוגדר כצירוף המרכיבים הבאים:

- מכשירים פיקוחיים מסוימים שהונפקו לתקופה של חמש שנים לפחות, הכוללים מנגנונים ל"ספיגת הפסדים", המאפשרים המרה אוטומטית של מכשירים אלו למניות, בתנאים מסוימים שהוגדרו ב"כללי באזל" (בכפוף להוראות מעבר - ראה הרחבה להלן).

- הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, שאינן עולות על 1.25% מנכסי הסיכון המשוקללים בגין סיכון אשראי.

במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים אימוץ הדרגתי של הכללים שפורסמו בשנת 2013, הוגדרו ב"כללי באזל" הוראות מעבר, כדלקמן:

- הדרישות לניכוי "עודף מיסים נדחים", יופעלו בהדרגה בשנים 2017 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר") ויאומצו במלואן החל מיום 1.1.2018. האימוץ ההדרגתי יכלול ניכוי חלק מסוים בלבד מ"עודף המיסים הנדחים" (כהגדרתו בהוראה), והכרה בחלקו האחר כ"נכס סיכון".

- מאחר שכתבי ההתחייבות שהונפקו על ידי התאגידים הבנקאיים עד ליום 31.12.2013, אינם עומדים בקריטריונים להכרה כמרכיב הון ב"רובד השני" (מכיוון שאינם כוללים מנגנון ל"ספיגת הפסדים"), נכלל בהוראת המעבר, מנגנון לאימוץ הדרגתי של הקריטריונים להכרה בהון פיקוחי לגבי כתבי התחייבות אלה, המיושם בשנים 2021 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר"), לפיו - כתבי ההתחייבות יוכרו בחלקם כ"הון ברובד השני" בתקופת המעבר, בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לביטולם המלא בתום תקופת המעבר.

ב. הון והלימות הון (המשך)

(1) כללי (המשך)

- הפחתת ההון העצמי של התאגידים הבנקאיים בגין אימוצם של כללי המדידה המקובלים בארה"ב בנושא: "זכויות עובדים" שנרשמה בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים ביום 1 בינואר 2015, נדחתה ותופחת בהדרגה מההון בחלקים שווים, לאורך התקופה שמיום 1 בינואר 2014, ועד ליום 1 בינואר 2018.

קביעת דרישות סף:

במסגרת ההנחיות שנכללו ב"כללי באזל" נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחסי הון מינימליים כדלקמן:

- יחס ההון העצמי ברובד הראשון - לא יפחת משיעור של 9% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו - ראה להלן).

- יחס הלימות ההון הכולל - לא יפחת משיעור של 12.5% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו - ראה להלן).

למידע נוסף באשר למגבלות על יחסי הלימות ההון המינימליים שנקבעו על ידי הדירקטוריון בתקופת הדוח - ראה סעיף (6) להלן.

הגדלת דרישות ההון:

בעקבות ההתפתחויות שנרשמו בשנים האחרונות בשוק הדיור בישראל (ובכללן עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור ובהיקפי ההלוואות לדיור), שתרמו להגדלת הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים - פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון מינימלית נוספת, בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים. דרישת ההון הנוספת נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2015 ויושמה בהדרגה במשך שמונה רבעונים רצופים החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.

דרישת ההון העצמי המינימלית של הבנק הנגזרת מהנחיות אלה, הסתכמה ליום 30.9.2017 בשיעור של 9.18% (ודרישת ההון הכולל המינימלית - בשיעור של - 12.68%).

(2) הון

	31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
השינוי אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	203	203	הון וקרנות הון
6.2	(97)	(91)	הפסד כולל אחר מצטבר
7.4	2,138	2,296	יתרת רווח
7.3	2,244	2,408	

הון הבנק ליום 30.9.2017 הסתכם ב- 2,408 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ- 7.3% בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2016. העליה בהון נובעת הן מהרווח השוטף של הבנק בתקופת הדוח, והן מעליה בסך של 6 מיליון ש"ח במרכיב "רווח כולל אחר" (בעיקר בשל עליה בסך של 14 מיליון ש"ח, נטו, במרכיב ה"התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה, לפי שוויים ההוגן").

יחס ההון לסך המאזן ליום 30.9.2017 הסתכם בכ- 7.2% (31.12.2016 - 7.0%).

ב. הון והלימות הון (המשך)
(3) הלימות הון

31.12.2016 אחוזים	30.9.2017 אחוזים	
		• יחס ההון לרכיבי סיכון
10.85	10.66	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
13.82	13.21	• יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.16 ^(א)	9.18 ^(א)	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.66 ^(א)	12.68 ^(א)	• יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. יחסי הלימות ההון המינימליים שנקבעו לבנק בהתאם להוראות בנק ישראל מסתכמים בשיעור של 9.00% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו- 12.50% (עבור יחס הלימות ההון הכולל). עם זאת, בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, הועלתה דרישת ההון המינימלית המותאמת לבנק, בשיעור של 0.18% (31.12.2016 - 0.16%). לאור האמור לעיל, מסתכמת דרישת ההון המינימלית של הבנק ליום 30.9.2017, בשיעור של 9.18% (עבור יחס ההון העצמי המינימלי ברובד הראשון), ו- 12.68% (עבור יחס הלימות ההון הכולל) (31.12.2016 - 9.16%, ו- 12.66%, בהתאמה).

(4) רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר"

ביום 18 בינואר 2017 הווארץ תוקף הסכם, שנחתם בעבר בין הבנק למבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה (להלן: "הסכם השיפוי"), במסגרתו התחייבו מבטחי המשנה לשפות את הבנק בגין הפסדי אשראי עתידיים שעלולים להיגרם לו, בשל חילוט אפשרי של ערבויות שנכללו בהסכם השיפוי. ההסכם חל על ערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), שמנפיק הבנק במסגרת מימון פרויקטים בתחום הבניה, מכח "חוק מכר דירות" וערבויות אחרות הקשורות לפרוייקטים אלו - ויהיה בתוקף החל מיום 1 בינואר 2017 ועד ליום 31 בדצמבר 2017. היקף הערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), עליהן חל ההסכם הסתכם ליום 30.9.2017 בסך של כ- 1.4 מיליארד ש"ח. ההתחייבות לשיפוי, כאמור, הפחיתה את נכסי הסיכון של הבנק (בהתאם לאישור שהתקבל מבנק ישראל) ליום 30.9.2017 בסך של כ- 0.6 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 0.3 נקודות האחוז ביחס ההון העצמי ברובד הראשון של הבנק.

(5) הקלה בגין תוכנית התייעלות

ביום 12 בינואר 2016 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", במסגרתו הודיע בנק ישראל על הקלות שיינתנו בחישוב יחס הלימות ההון, לבנקים שיישמו תוכנית התייעלות (שתעמוד באמות המידה שנקבעו על ידו), לרבות היתר לפריסת ההשלכות הנובעות מתוכנית התייעלות לתקופה של חמש שנים. במהלך שנת 2016 יישם הבנק תוכנית התייעלות העומדת בקריטריונים שנקבעו על ידי בנק ישראל, כאמור. יישום ההקלות שניתנו על ידי בנק ישראל בנושא זה, הגדיל את יחס ההון העצמי של הבנק ליום 30.9.2017 בשיעור של 0.04% (31.12.2016 - 0.05%).

מדיניות הבנק באשר ליעדי הלימות ההון של הבנק, נגזרת מהתיאבון לסיכון של הבנק שאושר על ידי הדירקטוריון. במסגרת מדיניות זו הנחה הדירקטוריון את הבנק לשמר רמת הלימות הון הגבוהה הן מהספ שהוגדר על ידי בנק ישראל, והן מהשיעור הנדרש על פי תוצאות סקר ICAAP. שיעורי הלימות ההון של הבנק ליום 30.9.2017 עולים על אלו שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

כאמור בסעיף (1) לעיל, מופחתים כתבי התחייבות שהונפקו על ידי הבנק בעבר (ונכללים כמרכיב הון פיקוחי ברובד השני), בהדרגה עד לשנת 2021. לפיכך, ובמטרה לתמוך ביעדי הצמיחה של הבנק, אישר הדירקטוריון ביום 14 בנובמבר 2017, מסגרת לגיוס כתבי התחייבות נדחים, הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים ("COCO"), מהחברה האם.

לאור דרישות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל במסגרת "כללי באזל" ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 (ראה סעיף (1) לעיל), עדכן הדירקטוריון ביום 28 במרס 2017, את המגבלות באשר לשיעורי יחסי הלימות ההון המינימליים, כדלקמן:

- יחס ההון העצמי של הבנק ב"רובד הראשון", לא יפחת משיעור של 9.5% (31.12.2016) - 9.2%.
- יחס הלימות ההון הכולל של הבנק, לא יפחת משיעור של 13.0% (31.12.2016) - 12.7%.

(7) יחס המינוף

במטרה להגביל את צבירת המינוף במערכת הבנקאית, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218, בנושא: "יחס המינוף", במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים למדוד באופן שוטף את "יחס מינוף" שלהם, המהווה יחס שקוף שאינו מבוסס סיכון וניתן לחישוב מהיר ופשוט. בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה הוגדר "יחס המינוף", כיחס שבין "מדדת ההון", לבין "מדדת החשיפה", כדלקמן:

- **"מדדת ההון"** - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
- **"מדדת החשיפה"** - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות: "חשיפה מאזנית" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך, וחשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים.

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ- 5% החל מיום 1 בינואר 2018, לכל המאוחר. להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

31.12.2016 מיליוני ש"ח	30.9.2017 מיליוני ש"ח	
2,292	2,436	מרכיבי התחשיב:
34,901	36,089	• ההון העצמי, ברובד הראשון
		• סך החשיפות
אחוזים	אחוזים	
6.6	6.8	שיעורי המינוף:
(א) 5.0	(א) 5.0	• יחס המינוף
		• יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. החל מיום 1 בינואר, 2018.

(8) דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה לעמידה במגבלות שנקבעו בחוק החברות ובהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331 הדן בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים. בתקופת הדוח ובשנת 2016 לא חולקו על ידי הבנק דיבידנדים.

(9) עודפים ורווח כולל אחר

לפרטים נוספים באשר להתפתחות הרווח הנקי והרווח הכולל האחר הכלולים בהון העצמי - ראה פרקים 7א' ו- 7ג', לעיל.

א. כללי

בהתאם להוראה בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות בתאגיד בנקאיי" שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 23.12.2001, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם מידע איכותי וכמותי לגבי פעילותם הבנקאית, בחתך מגזרי פעילות.

על פי הוראה זו הוגדר "מגזר פעילות" כמרכיב בתאגיד הבנקאי שמתקיימים בו שלושה מאפיינים:

- המרכיב עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
 - תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון, לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
 - קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.
- המידע באשר להתפלגות הנכסים ההתחייבויות והתוצאות העסקיות בחתך מגזרי פעילות שהוצג על ידי התאגידים הבנקאיים מכח הוראה זו, נגזר מהגדרות סובייקטיביות של כל אחד מהבנקים באשר לכל אחד ממגזרי הפעילות, בהתאם למבנה הארגוני הספציפי בכל בנק.
- מכיוון שחלוקת הפעילויות למגזרי הפעילות השונים הנגזרת ממתודולוגיה זו בתאגידים הבנקאיים השונים איננה אחידה - הגילוי בחתך מגזרי פעילות המבוסס על הגדרות אלו - סובייקטיבי ואינו בר השוואה. במטרה להציג מידע השוואתי בנושא זה, פרסם בנק ישראל ביום 3 בנובמבר 2014 תיקון להוראות הדיווח לציבור, בנושא: "מגזרי פעילות".
- במסגרת התיקון להוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע נוסף באשר לתוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (מעבר לגילוי הקודם בנושא זה, על פי "גישת ההנהלה").

מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בתיקון להוראה בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון: אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים), במתכונת הקושרת על בסיס אחיד וחד ערכי, בין הלקוחות השונים בכלל המערכת הבנקאית, לבין מגזרי הפעילות הפיקוחיים, כדלקמן:

- **"משקי בית"**: לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ-3 מיליון ש"ח).
 - **"בנקאות פרטית"**: לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים זעירים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נופל מ-10 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים קטנים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10 מיליון ש"ח, ל-50 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים בינוניים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50 מיליון ש"ח, ל-250 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים גדולים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.
- בנוסף, הוגדר בתיקון להוראה מגזר: "ניהול פיננסי" - הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים (כגון: מסחר, ניהול נכסים והתחייבויות, השקעות ריאליות, וכו').
- לפיכך, המידע המוצג בדוחות הכספיים, הנגזר מהגדרות אלה, כולל נתונים כספיים שהוגדרו, כאמור, על בסיס אחיד ובר השוואה - בגין כל אחד ממגזרי הפעילות.
- דרישות הגילוי שנכללו בתיקון להוראה נכנסו לתוקף במדורג, כדלקמן:
- הגילוי המתייחס לנתונים המאזניים של "מגזרי הפעילות הפיקוחיים" (כהגדרתם בהוראה), נכנס לתוקף ביום 31.12.2015 ונכלל בדוחות הכספיים לשנת 2015, ואילך.

- דרישות הגילוי האחרות שנכללו בתיקון להוראה (למעט הגילוי באשר לניתוח תוצאות מגזר ה"ניהול הפיננסי"), נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016, ונכללו בדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים שפרסם הבנק לשנת 2016, ואילך.
- דרישות הגילוי המתייחסות למגזר "ניהול פיננסי" נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2017 וייכללו בדוחות הכספיים לשנת 2017.
- הבנק יישם את דרישות הגילוי שנכללו בתיקון להוראה וכלל אותן בדוחות כספיים אלו (ראה ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים).

ב. מתודולוגיה

- להלן תמצית מידע באשר למתודולוגיה ששימשה בהקצאת ההכנסות וההוצאות למגזרי הפעילות השונים:
- הכנסות ריבית מלקוחות -** לכל מגזר פעילות נוקף מרווח ריבית המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:
- ההפרש שבין הכנסות הריבית ששויכו למגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת על פי "מחיר מעבר".
 - ההפרש שבין עלות הריבית (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, המחושבות על פי "מחיר מעבר".
 - "מחיר המעבר" נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי, (מהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).
- הבנק קובע מחיר מעבר זהה למוצרי אשראי ופקדונות (שתנאיהם זהים בהיבט בסיס ההצמדה, סוג הריבית ותקופת הפירעון), מבלי להתייחס להון העצמי של הבנק (רובד 1). מחיר המעבר נקבע לפי מתודולוגיה זו עבור מוצרי האשראי והפקדונות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לפיכך, מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכוני שוק, אלא בסיכון אשראי בלבד.
- הכנסות מימון אחרות -** הכוללות (בין היתר), תוצאות כספיות בגין פעילות במכשירים נגזרים מסוימים, רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, והכנסות מריבית, נטו, בגין פעילות שאינה משויכת ללקוחות הבנק - נזקפים למרכז ניהול הנכסים וההתחייבויות (נ"ה), שאליו נזקפות גם ההכנסות מניהול ההון הפעיל של הבנק. רווחים או הפסדים אלו מוצגים במגזר: "ניהול פיננסי".
- ההוצאות בגין הפסדי אשראי -** נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נערכו ההפרשות.
- הכנסות מעמלות -** נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נזקפה העמלה.
- הוצאות תפעוליות -** הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ה"פיקוחיים" נגזרת מהתפלגות ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה" (ראה ביאור 14 בתמצית הדוחות הכספיים), המבוססת על המבנה הארגוני של הבנק. הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה", נערכה כדלקמן:
- הוצאות ישירות בגין כח אדם סווגו למגזר הפעילות המתאים, בהתבסס על דיווחים ספציפיים.
 - הוצאות ישירות אחרות הניתנות לזיהוי, נזקפו למגזר הפעילות המתאים בהתאם להתפלגות הוצאות השכר או מפתח ספציפי אחר.
 - הוצאות עקיפות, או הוצאות ישירות אחרות שלא ניתן היה לשייכן במדויק - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות, ככל הניתן, או בהתאם להתפלגות ההוצאות הישירות.
- הקצאת ההוצאות התפעוליות בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", נגזרת מהתפלגות העלויות בחתך מגזרי פעילות "בגישת ההנהלה", כאמור, והתאמתן להתפלגות המגזרים שנקבעו בהוראות החדשות, בהתבסס על שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".

ג. ריכוז נתונים כספיים

להלן מידע באשר להתפלגות הפעילות העסקית בבנק בחתך מגזרי פעילות.

(1) נתונים מאזניים:

• אשראי לציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרת האשראי לציבור, נטו - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2016 מיליון ש"ח	30.9.2017 מיליון ש"ח	
9.5	7,677	8,408	משקי בית
(55.6)	18	8	בנקאות פרטית
9.8	9,995	10,979	עסקים קטנים וזעירים
5.9	2,727	2,887	עסקים בינוניים
2.3	1,564	1,600	עסקים גדולים
-	20	-	גופים מוסדיים
8.5	22,001	23,882	

עיקר העליה באשראי בתקופת הדוח נובעת מהגידול בהיקפי האשראי במגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים קטנים וזעירים", כפועל יוצא מיישום תוכניתו האסטרטגית של הבנק המכוונת להגדלת הפעילות במגזר הקמעונאי.

לפרטים נוספים באשר להיקף וסיווג החובות הבעייתיים בבנק בחתך מגזרי פעילות ליום 30.9.2017 - ראה ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים.

פקדונות הציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות פקדונות הציבור - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2016 מיליון ש"ח	30.9.2017 מיליון ש"ח	
4.0	10,361	10,777	משקי בית
0.6	1,568	1,577	בנקאות פרטית
1.6	6,996	7,106	עסקים קטנים וזעירים
0.5	1,307	1,314	עסקים בינוניים
19.8	2,852	3,417	עסקים גדולים
0.7	4,115	4,143	גופים מוסדיים
4.2	27,199	28,334	

העליה בהיקף הפקדונות נובעת הן מגידול בפקדונות של לקוחות במגזר "משקי בית" - בהלימה ליעדים שנקבעו לבנק בתחום זה (הגדלת הפעילות במגזר הקמעונאי), והן מגידול בפקדונות במגזר "עסקים גדולים".

(2) נתונים תוצאתיים:

• הכנסות

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות בבנק בחתך מגזרי פעילות בתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
101	113	294	326	משקי בית
2	2	6	6	בנקאות פרטית
170	183	493	533	עסקים קטנים וזעירים
28	30	83	88	עסקים בינוניים
13	11	37	37	עסקים גדולים
2	1	4	5	גופים מוסדיים
11	(2)	29	(3)	ניהול פיננסי
327	338	946	992	

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נרשמה עליה בשיעור של 4.9% בהכנסות הבנק לסך של 992 מיליון ש"ח.

העליה בהכנסות נובעת מגידול בשיעור של 9.1% בהכנסות במגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים קטנים", שקוֹז בירידה בסך של 32 מיליון ש"ח בהכנסות ממגזר "ניהול פיננסי".

ברבע השלישי של שנת 2017 נרשמה עליה בשיעור של 3.4% בהכנסות הבנק לסך של 338 מיליון ש"ח, בעיקר עקב עליה בשיעור של 11.9% בהכנסות ממגזר "משקי בית" ועליה בשיעור של 7.6% בהכנסות ממגזר "עסקים קטנים וזעירים". מאידך, נרשמה ירידה בסך של 13 מיליון ש"ח בהכנסות ממגזר ניהול פיננסי.

• רווח נקי

להלן נתונים לגבי התפתחות הרווח הנקי בבנק בחתך מגזרי פעילות בתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3	15	9	31	משקי בית
(1)	(1)	(4)	(4)	בנקאות פרטית
39	43	98	102	עסקים קטנים וזעירים
10	9	23	30	עסקים בינוניים
4	4	14	11	עסקים גדולים
1	-	1	2	גופים מוסדיים
4	(7)	9	(14)	ניהול פיננסי
60	63	150	158	

הרווח הנקי של הבנק עלה בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 5.3% והסתכם ב- 158 מיליון ש"ח. העליה ברווח הנקי מוסברת, בעיקר, בגידול בשיעור של 4.9% שנרשם בהכנסות (בעיקר בהכנסות ממגזר "משקי בית" ו"עסקים קטנים וזעירים"), שקוֹז בעליה בסך של 56 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי (בעיקר במגזר "עסקים קטנים וזעירים").

מאידך, נרשמה ירידה בסך של 23 מיליון ש"ח ברווח הנקי במגזר "ניהול הפיננסי", המוסבר בעיקר בירידה בסך של 18 מיליון ש"ח ברווחים ממימוש אגרות חוב.

ד. נתונים מפורטים על תוצאות הפעילות בכתך מגזרי פעילות פיקוחיים

(1) מגזר משקי בית:

שיעור השינוי אחוזים	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
14.4	209	239	הכנסות מריבית
2.4	85	87	הכנסות שאינן מריבית
10.9	294	326	סך ההכנסות
140.0	5	12	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.1)	266	263	הוצאות תפעוליות אחרות
121.7	23	51	רווח לפני מיסים
42.9	14	20	הפרשה למיסים
244.4	9	31	רווח נקי
14.8	183	210	הרכב הכנסות הריבית
11.5	26	29	- מרווח מפעילות באשראי
14.4	209	239	- מרווח מפעילות בפקדונות
			סך הכל

שיעור השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
13.7	73	83	הכנסות מריבית
7.1	28	30	הכנסות שאינן מריבית
11.9	101	113	סך ההכנסות
(50.0)	6	3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.1)	87	86	הוצאות תפעוליות אחרות
200.0	8	24	רווח לפני מיסים
80.0	5	9	הפרשה למיסים
400.0	3	15	רווח נקי
12.3	65	73	הרכב הכנסות הריבית:
25.0	8	10	- מרווח מפעילות באשראי
13.7	73	83	- מרווח מפעילות בפקדונות
			סך הכל

הכנסות במגזר משקי בית עלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 10.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 326 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות מוסברת בעיקר בגידול בהכנסות הריבית מפעילות בתחום האשראי.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של השנה עלה הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 244.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם בסך של 31 מיליון ש"ח. העליה ברווח הנקי מוסברת, בעיקר, בגידול שנרשם בהכנסות כאמור, וקוֹזַז בעליה בסך של 7 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

ד. מידע מפורט על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(2) מגזר בנקאות פרטית:

שיעור השינוי אחוזים	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2016	2017
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	3	3
-	3	3
-	6	6
-	-	-
-	12	12
-	(6)	(6)
-	(2)	(2)
-	(4)	(4)
-	-	-
-	3	3
-	3	3

הכנסות מריבית
הכנסות שאינן מריבית
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות אחרות
הפסד לפני מיסים
הפרשה למיסים
הפסד
הרכב הכנסות הריבית :
- מרווח מפעילות באשראי
- מרווח מפעילות בפקדונות
סך הכל

שיעור השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2016	2017
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	1	1
-	1	1
-	2	2
-	-	-
-	4	4
-	(2)	(2)
-	(1)	(1)
-	(1)	(1)
-	-	-
-	1	1
-	1	1

הכנסות מריבית
הכנסות שאינן מריבית
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות אחרות
הפסד לפני מיסים
הפרשה למיסים
הפסד
הרכב הכנסות הריבית :
- מרווח מפעילות באשראי
- מרווח מפעילות בפקדונות
סך הכל

ההכנסות במגזר בנקאות פרטית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בסך של 6 מיליון ש"ח, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של השנה, לא נרשם שינוי בהפסד המיוחס למגזר זה, שהסתכם בסך של 4 מיליון ש"ח.

ד. מידע מפורט על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(3) מגזר עסקים קטנים וזעירים:

שיעור השינוי אחוזים	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8.9	384	418	הכנסות מריבית
5.5	109	115	הכנסות שאינן מריבית
8.1	493	533	סך ההכנסות
600.0	8	56	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(2.8)	324	315	הוצאות תפעוליות אחרות
0.6	161	162	רווח לפני מיסים
(4.8)	63	60	הפרשה למיסים
4.1	98	102	רווח נקי
8.7	366	398	הרכב הכנסות הריבית:
11.1	18	20	- מרווח מפעילות באשראי
8.9	384	418	- מרווח מפעילות בפקדונות
			סך הכל

שיעור השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8.3	132	143	הכנסות מריבית
5.3	38	40	הכנסות שאינן מריבית
7.6	170	183	סך ההכנסות
650.0	2	15	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(3.8)	106	102	הוצאות תפעוליות אחרות
6.5	62	66	רווח לפני מיסים
-	23	23	הפרשה למיסים
10.3	39	43	רווח נקי
7.1	126	135	הרכב הכנסות הריבית:
33.3	6	8	- מרווח מפעילות באשראי
8.3	132	143	- מרווח מפעילות בפקדונות
			סך הכל

ההכנסות במגזר עסקים קטנים וזעירים עלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 8.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 533 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות מוסברת, בעיקר, בגידול בהכנסות הריבית בשיעור של 8.9%, הנובע מהפעילות בתחום האשראי. בסיכום תשעת החודשים הראשונים של השנה עלה הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 4.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם בסך של 102 מיליון ש"ח. העליה ברווח הנקי, נובעת מהגידול שנרשם בהכנסות, כאמור, וקווצה בעליה בסך של 48 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי (בעיקר בשל גידול בהפרשות להפסדי אשראי הנמדדות על בסיס קבוצתי - הן בשל עליה במחיקות של אשראים שסווגו כ"חובות נחותים", והן בשל הפרשות הנגזרות מהגידול שנרשם בהיקף האשראי שניתן ללקוחות ששיכו למגזר זה, בתקופת הדוח).

ד. מידע מפורט על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(4) מגזר עסקים בינוניים:

שיעור השינוי אחוזים	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8.5	59	64	הכנסות מריבית
-	24	24	הכנסות שאינן מריבית
6.0	83	88	סך ההכנסות
(60.0)	10	4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	37	37	הוצאות תפעוליות אחרות
30.6	36	47	רווח לפני מיסים
30.8	13	17	הפרשה למיסים
30.4	23	30	רווח נקי
8.8	57	62	הרכב הכנסות הריבית:
-	2	2	- מרווח מפעילות באשראי
-	-	-	- מרווח מפעילות בפקדונות
8.5	59	64	סך הכל

שיעור השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
15.8	19	22	הכנסות מריבית
(11.1)	9	8	הכנסות שאינן מריבית
7.1	28	30	סך ההכנסות
-	(1)	5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(15.4)	13	11	הוצאות תפעוליות אחרות
(12.5)	16	14	רווח לפני מיסים
(16.7)	6	5	הפרשה למיסים
(10.0)	10	9	רווח נקי
15.8	19	22	הרכב הכנסות הריבית:
-	-	-	- מרווח מפעילות באשראי
-	-	-	- מרווח מפעילות בפקדונות
15.8	19	22	סך הכל

ההכנסות במגזר עסקים בינוניים עלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 6.0% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 88 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות נובעת בעיקר מגידול בשיעור של 8.5% בהכנסות מריבית.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של השנה עלה הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 30.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם ב- 30 מיליון ש"ח. הגידול ברווח הנקי מוסבר בגידול שנרשם בהכנסות, כאמור, ובירידה בסך 6 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

ד. מידע מפורט על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(5) מגזר עסקים גדולים:

שיעור השינוי אחוזים	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	30	30	הכנסות מריבית
-	7	7	הכנסות שאינן מריבית
-	37	37	סך ההכנסות
-	(2)	5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(12.5)	16	14	הוצאות תפעוליות אחרות
(21.7)	23	18	רווח לפני מיסים
(22.2)	9	7	הפרשה למיסים
(21.4)	14	11	רווח נקי
(3.4)	29	28	הרכב הכנסות הריבית:
100.0	1	2	- מרווח מפעילות באשראי
-	30	30	- מרווח מפעילות בפקדונות
-			סך הכל

שיעור השינוי אחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(10.0)	10	9	הכנסות מריבית
(33.3)	3	2	הכנסות שאינן מריבית
(15.4)	13	11	סך ההכנסות
-	-	(1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(33.3)	6	4	הוצאות תפעוליות אחרות
14.3	7	8	רווח לפני מיסים
33.3	3	4	הפרשה למיסים
-	4	4	רווח נקי
10.0	10	9	הרכב הכנסות הריבית:
-	-	-	- מרווח מפעילות באשראי
-	-	-	- מרווח מפעילות בפקדונות
10.0	10	9	סך הכל

ההכנסות במגזר עסקים גדולים הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בסך של 37 מיליון ש"ח, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של השנה ירד הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 21.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם ב- 11 מיליון ש"ח. הירידה ברווח הנקי, מוסברת בעליה בסך של 7 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

10. חברות מוחזקות עיקריות

תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ

הבנק מחזיק ב- 31% מאמצעי ההון של חברת תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ (להלן: "תפנית"). סך כל המאזן של תפנית ליום 30.9.2017 הסתכם בסך של כ- 24 מיליון ש"ח והונה העצמי הסתכם בסך של 19 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 38 מיליון ש"ח, ו- 31 מיליון ש"ח, בהתאמה). חלק הבנק ברווחי חברת "תפנית" הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בכ- 2 מיליון ש"ח, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. ביום 15.5.2017 חילקה תפנית דיבידנד לבעלי מניותיה. חלקו של הבנק בדיבידנד שהתקבל הסתכם בסך של 5 מיליון ש"ח. היקף תיקי ההשקעות שנוהלו על ידי "תפנית" ביום 30.9.2017 הסתכם בכ- 6.8 מיליארד ש"ח, ומהווה עליה בשיעור של כ- 4.6% לעומת היקפם ביום 31.12.2016.

חלק ג' - סקירת הסיכונים

11. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

א. כללי

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים, כרוכה בנטילת וניהול סיכונים שעיקרם: סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים, וסיכונים ציות. בשנים האחרונות התגבשה ההכרה לפיה - יישום נאות של עקרונות לניהול סיכונים מהווה גורם הכרחי לשמירת יציבות המערכת הבנקאית. לפיכך, פרסם בנק ישראל בשנים האחרונות שורת הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא זה, הכוללות הנחיות המיועדות להטמיע את תפיסת ניהול הסיכונים במערכת הבנקאית ולהתאימה לעקרונות שגובשו על ידי ועדת "באזל".

הסיכונים העיקריים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו הבנקאית כוללים:

סיכון אשראי - מוגדר כסיכון להיווצרות הפסדים כתוצאה מחוסר יכולת של לווה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו, בחלקן או במלואן כלפי הבנק, בכפוף לתנאים שהוסכמו. חשיפה משמעותית לסיכון אשראי, הנובעת מחולשות בתהליכי ניטור, בקרת וניהול תיק האשראי, יחד עם סטנדרטים לא נאותים בהליכי מתן האשראי ללווים וצדדים נגדיים, מהווה גורם מרכזי להפסדי בנקים בארץ ובעולם. החשיפה לסיכון אשראי עשויה להיווצר ממספר סיכונים כגון: סיכון לווה, סיכון ריכוזיות לווים וקבוצת לווים, סיכון ריכוזיות ענפית ו/או גיאוגרפית, סיכון אשראי של צד נגדי, סיכון סליקה, וסיכון סביבתי.

סיכון שוק - מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו, בשל שינויים אפשריים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחופי מאזני), הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעור הריבית, שינוי בשערי החליפין ושינויים בשוק ההון. סיכון שוק כולל את רכיבי הסיכון הבאים: סיכון בסיס, סיכון ריבית, סיכון מניות וסיכון אופציות.

סיכון נזילות - מוגדר כסיכון לרווחי הבנק וליציבותו, הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. נזילות מוגדרת כיכולת הבנק לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון תפעולי - מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או בשל אירועים חיצוניים. סיכון זה שלוב בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות בבנק.

בנוסף, ייתכן שכשל שנגרם בשל התממשות סיכון תפעולי, ישפיע בצורה ישירה או עקיפה על סיכונים אחרים, כגון: סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, מוניטין ועוד. הסיכון התפעולי כולל רכיבי סיכון משמעותיים, לרבות סיכון המשכיות עסקית, סיכון משפטי, סיכון מעילות והונאות, סיכון ציות, סיכון טכנולוגיית המידע, סיכון דיווח כספי ועוד. הבנק מנהל את הסיכון התפעולי בהתאם להנחיות שנכללו בהוראות ניהול בנקאי תקין 350 ו-355, ומגדיר את סיכונים טכנולוגיית המידע, הציות והסיכון המשפטי כקטגוריות סיכון עצמאיות להן ניתן גילוי נפרד בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

סיכון טכנולוגיית המידע מוגדר כסיכון הנובע משימוש או מהיעדר שימוש בטכנולוגיית מידע, או מתלות של תאגיד בה.

סיכון סייבר מוגדר כסיכון לנזקים כספיים ואחרים, הנובעים מהתרחשות התקפה קיברנטית. ככלל, איומים במרחב הקיברנטי מוגדרים כאיומים העשויים לגרום להשבתה, מניעת שירות מהותי, פגיעה מהותית בסודיות ושלמות המידע וביצוע פעילות עוינת והונאות. מערכות המחשב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכת המחשב של החברה האם המפתחת, מתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המחשב והתפעול המסופקים לבנק על ידי החברה האם, מעוגנים בהסכמים רב שנתיים על בסיס כלכלי. הסכמים אלו מפרטים את היקף, איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם. נוסף על המערכות הקבוצתיות, הבנק מפעיל גם מערכות ייחודיות לו, אך מדובר בדרך כלל במערכות ניהוליות ותפעוליות במטה, ולא במערכות ליבה בנקאיות.

סיכון משפטי מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, אובדן הכנסות או פגיעה עסקית, בין היתר, בשל היעדר יכולת לאכוף באופן משפטי הסכם, או בשל חשיפה להליכים משפטיים נגד הבנק או מי מעובדיו (לרבות נושאי משרה) וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטיים. הסיכון המשפטי מהווה חלק מהסיכון התפעולי.

סיכון ציות ואיסור הלבנת הון מוגדר כחשיפת הבנק להטלת סנקציות משפטיות או רגולטוריות, להפסד פיננסי או לנזק תדמיתי, שהבנק עלול לספוג בשל אי מילוי חוקים, תקנות, הוראות הסדרה, נהלים פנימיים והקוד האתי החל על הבנק. ניהול סיכון ציות כולל, בין היתר, הוראות מתחום יחסי בנק לקוח, הוראות לא צרכניות, הוראות בתחום דיני ניירות ערך, הוראות בנושא פעילות חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון. אי ציות להוראות החלות על הבנק בתחום הציות ואיסור הלבנת הון, חושף את הבנק להטלת עיצומים כספיים, לסיכון מוניטין, וכן להליכים פליליים, אשר עלולים להינקט כנגד הבנק ועובדיו.

סיכון אסטרטגי מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה בהון הבנק, בתוצאותיו הכספיות ובמוניטין, הנובעת מקבלת החלטות עסקיות שגויות, או מיישום לא נכון של החלטות עסקיות, או מהיעדר תגובה לשינויים בתחרות ובהתפתחויות העסקיות. הבנק מנטר סיכון זה באמצעות בדיקות שוטפות באשר ליישום החלטות שהתקבלו ומעקב אחר ההתפתחויות המתרחשות בסביבה העסקית. **סיכון מוניטין** מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה ברווחי הבנק, בגין תדמית שלילית שעלולה להיווצר לבנק בקרב לקוחות וצדדים אחרים הקשורים עם הבנק. הבנק מגדיר את חשיפתו לסיכון זה באמצעות הקפדה על ביצוע נהלים ויישום קפדני של הקוד האתי.

ב. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק ואופן ניהולם נכלל בדוח הסיכונים שפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

12. סיכון האשראי

א. סקירת סיכון האשראי ואופי ניהולו

מבנה ניהול סיכון האשראי בבנק, תואם את מודל ניהול הסיכונים (Management Enterprise Risk), אשר אומץ על ידי קבוצת דיסקונט וכולל הגדרת סמכות ואחריות של הגורמים המעורבים בניהול סיכון האשראי - דירקטוריון, הנהלה ושלושה קווי הגנה בלתי תלויים:

קו ההגנה הראשון - נוטלי הסיכונים (חטיבות האשראי): חטיבה לבנקאות מסחרית וחטיבה קמעונאית).

קו ההגנה השני - הגורמים האחראים לניהול סיכונים בלתי תלוי.

קו ההגנה השלישי - ביקורת פנימית.

ניהול סיכון האשראי כולל גם ניהול סיכון ריכוזיות אשראי וניהול הסיכונים הסביבתיים.

מדיניות ניהול סיכון האשראי מהווה מסגרת לניהול הסיכון במטרה להשיג תשואה הולמת ביחס לפרופיל הסיכון ובהלימה למגבלות התיאבון לסיכון שהתווה הדירקטוריון. לבנק מסמכי אסטרטגיה ומדיניות אשראי המבוססים על הוראות הניהול הבנקאי התקין שאושרו על ידי הדירקטוריון. מסמכים אלה מתווים עקרונות לניהול האשראי ומהם נגזרים נוהלי האשראי, היעדים העסקיים, הבקורות והמגבלות עליהן מתבצע מעקב שוטף.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

מערך ניהול סיכון האשראי בבנק כולל שתי יחידות לטיפול בחובות בעייתיים:

- יחידה ל"אשראים מיוחדים" הפועלת במסגרת החטיבה לבנקאות מסחרית בבנק, ומטפלת הן בניהול הסדרה וגבייה של אשראים בעייתיים המנוהלים על ידי החטיבה לבנקאות מסחרית ושל אשראים אחרים (הנמצאים בטיפול משפטי), והן בסיווג ומדידת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו.
- יחידה לפיקוח ובקרה הפועלת בחטיבה הקמעונאית, ועוסקת הן בניהול והסדרה של חובות בעייתיים המשתייכים לחטיבה הקמעונאית (לפני העברתם לטיפול משפטי), והן בסיווג וקביעת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו.

להלן נתונים לגבי יתרת החובות הבעייתיים בבנק ומדדי סיכון:

(א) **התפלגות החובות הבעייתיים:**

1(**סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב**

30 בספטמבר 2017			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
289	16	273	חובות פגומים
63	-	63	סיכון אשראי נחות
212	25	187	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
564	41	523	סך הכל סיכון אשראי בעייתי ⁽¹⁾
(95)	(11)	(84)	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
469	30	439	סיכון אשראי בעייתי, נטו
71	-	71	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של סיכון האשראי לציבור.

ב.

ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי (המשך)

(א) התפלגות החובות הבעייתיים (המשך):

1) סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב (המשך):

30 בספטמבר 2016			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
319	17	336	חובות פגומים
57	1	58	סיכון אשראי נחות
187	37	224	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
563	55	618	סך הכל סיכון אשראי בעייתי * (2)
(110)	(14)	(124)	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
453	41	494	סיכון אשראי בעייתי, נטו
50	-	50	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

31 בדצמבר 2016			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
335	15	350	חובות פגומים
59	1	60	סיכון אשראי נחות
166	30	196	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
560	46	606	סך הכל סיכון אשראי בעייתי * (2)
(105)	(12)	(117)	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
455	34	489	סיכון אשראי בעייתי, נטו
63	-	63	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

2) נכסים שאינם מבצעים

30 בספטמבר 2017			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
213	16	229	חובות פגומים (1)
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
213	16	229	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

30 בספטמבר 2016			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
251	17	268	חובות פגומים (1)
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
251	17	268	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

31 בדצמבר 2016			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
272	15	287	חובות פגומים (1)
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
272	15	287	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

1. חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית

2. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של סיכון האשראי לציבור.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי (המשך)

(ב) להלן נתונים לגבי התפתחות החובות הפגומים בבנק:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016		2017			
חובות פגומים		חובות פגומים			
אחרים	שאורגנו מחדש	אחרים	שאורגנו מחדש		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
199	133	200	122	יתרה לתחילת השנה -	
(64)	(8)	(71)	(6)	- יתרת חוב רשומה	
				- בניכוי הפרשות להפסדי אשראי	
135	125	129	116	יתרה נטו	
45	48	61	52	שינויים בחובות בתקופת הדיווח:	
(7)	(4)	(6)	(3)	- חובות שנפגמו	
(63)	(46)	(121)	(45)	- חובות שנגרעו מסיווג פגום ⁽¹⁾	
10	(10)	13	(13)	- גביות ומחיקות	
				- ארגונים מחדש שכשלו	
(15)	(12)	(53)	(9)		
(30) ⁽²⁾	(6) ⁽²⁾	(33)	(23)	שינויים בהפרשות להפסדי אשראי:	
1	1	-	-	- גידול בהפרשות	
(2)20	(2)6	63	19	- הפרשות שנגרעו מסיווג פגום	
				- גביות ומחיקות	
(9)	1	30	(4)		
111	114	106	103	יתרה לסוף התקופה:	
184	121	147	113	*ההרכב:	
(73)	(7)	(41)	(10)	- יתרת חוב רשומה	
				- הפרשות להפסדי אשראי	
111	114	106	103		

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 אורגנו על ידי הבנק 1,016 אשראים בסך של 46 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 1,097 אשראים ו- 46 מיליוני ש"ח, בהתאמה). בנוסף, נרשמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 201 כשלי אשראי בגין חובות שאורגנו מחדש בשנה הקודמת בסך של 9 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 192 כשלי אשראי, בסך של 5 מיליוני ש"ח).

1. מזה חובות בגין "ארגון מחדש עוקב" בסך 3 מיליון ש"ח.
2. סוג מחדש.

(ג) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי מדדים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי של הבנק, הנגזרים מנתוני החובות הבעייתיים שחושבו על פי הכללים שבהוראות החדשות:

31.12.2016	30.9.2016	30.9.2017	
%	%	%	
1.4	1.4	1.1	- שיעור יתרת האשראי הפגום, מתוך סך האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.3	0.2	0.3	- שיעור יתרת האשראי ⁽²⁾ בפיגור של 90 יום ומעלה (שאינו פגום), מתוך סך האשראי לציבור
2.2	2.2	1.9	- שיעור סיכון האשראי הבעייתית ⁽²⁾ מתוך סך סיכון האשראי לציבור
0.2	0.1	0.4	- שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי, מהיתרה הממוצעת של האשראי ⁽²⁾
0.1	-	0.4	- שיעור המחיקות נטו, מיתרת האשראי הממוצעת ⁽²⁾

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי (המשך)

(ד) איכות תיק האשראי:

3) כללי

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם.

הבנק מקיים מערכת בקרת אשראי, המהווה גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי וניטור כשלי אשראי.

במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

4) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

30 בספטמבר 2017				
אנשים פרטיים			מסחרי	סך הכל
אחר	לדיר	אחר		
%	%	%	%	%
0.4	0.3	0.1	0.5	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי
1.1	0.5	-	1.5	שיעור החובות הפגומים, מתוך האשראי
2.1	1.2	1.7	2.4	שיעור החובות הבעייתיים, מתוך האשראי
0.8	1.5	1.5	0.5	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מתוך האשראי

31 בדצמבר 2016			
אנשים פרטיים			מסחרי
אחר	לדיר	אחר	
%	%	%	%

0.2	0.3	-	0.2	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי
1.4	0.5	-	2.1	שיעור החובות הפגומים, מתוך האשראי
2.4	1.3	1.7	2.9	שיעור החובות הבעייתיים, מתוך האשראי
0.8	1.4	1.3	0.5	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מתוך האשראי

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו, הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נרשמה עליה בשיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, מכיוון שפרמטרים אחרים (כגון: שיעור החובות הבעייתיים ושיעור החובות הפגומים), מצביעים על שיפור במדדי האיכות, מעריכה הנהלת הבנק כי בתקופת הדוח לא חל שינוי לרעה באיכות תיק האשראי בבנק.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי (המשך)
(ה) ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי

1(ה) להלן נתונים לגבי התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי בבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	אשראי לציבור				
		סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח	
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח		
369	-	369	62	17	290	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
22	-	22	3	1	18	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(34)	-	(34)	(13)	-	(21)	מחיקות חשבונאיות
23	-	23	11	-	12	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(11)	-	(11)	(2)	-	(9)	מחיקות חשבונאיות, נטו
380	-	380	63	18	299	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
26	-	26	2	-	24	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיוור		
385	-	385	56	17	312	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
7	-	7	4	1	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(39)	-	(39)	(15)	-	(24)	מחיקות חשבונאיות
32	-	32	14	-	18	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(7)	-	(7)	(1)	-	(6)	מחיקות חשבונאיות, נטו
385	-	385	59	18	308	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
30	-	30	2	-	28	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

לשנת סיומת 2020						
אשראי לציבור						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח	
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח		
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לתחילת השנה
36	(1)	37	10	1	26	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(137)	-	(137)	(57)	-	(80)	מחיקות חשבונאיות
110	-	110	51	-	59	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(27)	-	(27)	(6)	-	(21)	מחיקות חשבונאיות, נטו
376	-	376	59	17	300	יתרת הפרשה לסוף השנה*
28	-	28	2	-	26	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי (המשך)

(ה) ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

(1) התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

נתונים (במיליוני ש"ח)						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	אשראי לציבור				
		סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח	
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח		
376	-	376	59	17	300	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
77	-	77	10	2	65	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(149)	-	(149)	(42)	(1)	(106)	מחיקות חשבונאיות
76	-	76	36	-	40	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(73)	-	(73)	(6)	(1)	(66)	מחיקות חשבונאיות, נטו
380	-	380	63	18	299	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
26	-	26	2	-	24	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016

אשראי לציבור						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח	
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח		
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
21	(1)	22	3	2	17	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(92)	-	(92)	(41)	-	(51)	מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות	47	-	42	89	-	89
מחיקות חשבונאיות, נטו	(4)	-	1	(3)	-	(3)
יתרת הפרשה לסוף התקופה*	308	18	59	385	-	385
* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	28	-	2	30	-	30

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי (המשך)
(ה) ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

12) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי יחסים פיננסיים מסויימים המשמשים להערכת רמת ההפרשות להפסדי אשראי בבנק והשינויים בנתונים אלו לעומת ההשוואה לאשתקד:

	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
	%	%	%
- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾ , מתוך סך האשראי לציבור ⁽¹⁾	1.5	1.6	1.6
- שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי ⁽²⁾ , מתוך האשראי הפגום	136.2	116.4	108.1
- שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	27.5	1.1	7.8
- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾ מתוך האשראי הפגום בתוספת האשראי בפיגור ⁽³⁾	15.4	22.5	20.1

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.
3. אשראי שאינו פגום, בפיגור של 90 יום ומעלה.

(ו) התפלגות סיכון האשראי בחתך ענפי משק*

להלן תמצית נתונים לגבי התפתחות סיכון האשראי לציבור, החובות הבעייתיים, וההפרשות להפסדי אשראי - בחתך ענפי משק.

30 בספטמבר 2017			31 בדצמבר 2016		
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	חובות בעייתיים	הפרשה להפסדי אשראי	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	חובות בעייתיים	הפרשה להפסדי אשראי
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
9,728	127	81	8,880	116	76
6,332	112	57	6,273	141	59
4,945	148	95	4,769	131	98
2,692	54	45	2,526	64	43

אנשים פרטיים⁽²⁾

בינוי ונדל"ן⁽³⁾

מסחר⁽⁴⁾

תעשייה

28	57	1,522	29	36	1,662	שירותים עסקיים אחרים
33	30	1,190	35	27	1,311	תחבורה ואחסנה
5	13	1,058	6	11	1,257	שירותים ציבוריים וקהילתיים
34	41	1,389	32	36	1,602	אחרים (פחות מ- 5%)
376	593	27,607	380	551	29,529	סה"כ

1. סיכון אשראי - לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני.
2. הגידול באשראי שנרשם בענף "אנשים פרטיים" בסך 848 מיליון ש"ח, נגזר מיישום התוכנית האסטרטגית של הבנק במסגרתה מתמקד הבנק בפיתוח הפעילות הבנקאית בתחום האשראי במגזר הקמעונאי, לרבות בענף "אנשים פרטיים".
3. הגידול באשראי שנרשם בענף "בינוי ונדל"ן", בסך 59 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממיון פרויקטים לבניה למגורים המבוצעים בשיטת "ליווי פיננסי סגור".
4. הגידול באשראי שנרשם בענף "המסחר" בסך 176 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממתן אשראים בסכומים נמוכים לחברות ועסקים במגזר הקמעונאי והמסחרי.

* למידע מפורט באשר להתפלגות סיכון האשראי בבנק בחתך ענפי משק - ראה נספח מס' 1 להלן.

ג. חשיפה למדינות זרות

להלן תמצית נתונים לגבי חשיפת האשראי של הבנק למדינות זרות, כהגדרתה בהוראות בנק ישראל¹.

הצד הנגדי	30.9.2017 מיליוני ש"ח	31.12.2016 מיליוני ש"ח	השינוי אחוזים
ממשלות	235	314	(25.2)
בנקים	459	317	44.8
אחרים	233	261	(10.7)
	927	892	3.9

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נרשמה עליה בשיעור של 3.9% בחשיפת הבנק למדינות זרות, הנובעת בעיקר מגידול בסך של 142 מיליון ש"ח בחשיפת הבנק לבנקים זרים (בעיקר בנקים הרשומים בקנדה).

* למידע מפורט באשר להתפלגות חשיפת הבנק למדינות זרות - ראה נספח מס' 2 להלן.

ד. חשיפה למוסדות פיננסיים זרים

בעקבות השלכות המשבר הכלכלי על המוסדות הפיננסיים ברחבי העולם והחששות ליציבות של מוסדות פיננסיים מסוימים, בוחנת הנהלת הבנק באופן שוטף את חשיפת הבנק לבנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל, ומקיימת דיונים לגבי היקף החשיפה והתאמתה להתפתחויות בבנקאות העולמית. היקף חשיפת האשראי המכסימלי לכל מוסד פיננסי זר, נקבע על ידי דירקטוריון הבנק. חריגות ממגבלה זו נבחנות על ידי הנהלת הבנק, עבור כל מוסד פיננסי, בתדירות יומית. בעקבות המשבר הכלכלי העולמי, פרסם בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע כמותי ואיכותי לגבי חשיפת האשראי של התאגידים הבנקאיים הפועלים בישראל, למוסדות פיננסיים זרים (כהגדרתם בהוראה).

חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ ליום 30.9.2017 מסתכמת בסך של 482 מיליוני ש"ח (30.9.2016 - 525 מיליון ש"ח; 31.12.2016 - 353 מיליון ש"ח), כמפורט להלן:

30 בספטמבר 2017			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	

42	-	42	AAA עד AA-
411	2	409	A+ עד A-
23	17	6	BBB+ עד BB-
6	4	2	ללא דירוג
482	23	459	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 30.9.2017 בסך של 4 מיליון ש"ח.

ד. חשיפה למוסדות פיננסיים זרים (המשך)

30 בספטמבר 2016			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾ מיליוני ש"ח	סיכון אשראי חוץ מאזורי ⁽³⁾ מיליוני ש"ח	סיכון אשראי מאזורי ⁽²⁾ מיליוני ש"ח	
213	-	213	AAA עד AA-
201	2	199	A+ עד A-
98	23	75	BBB+ עד BB-
13	12	1	ללא דירוג
525	37	488	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

31 בדצמבר 2016			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾ מיליוני ש"ח	סיכון אשראי חוץ מאזורי ⁽³⁾ מיליוני ש"ח	סיכון אשראי מאזורי ⁽²⁾ מיליוני ש"ח	
31	-	31	AAA עד AA-
243	3	240	A+ עד A-
66	21	45	BBB+ עד BB-
13	12	1	ללא דירוג
353	36	317	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרם הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 30.9.2016 בסך של 4 מיליון ש"ח (2016.12.31 - 3 מיליון ש"ח).

הערות:

- (1) המדינות העיקריות בהן רשומים המוסדות הפיננסיים הזרים הינן: ארה"ב, נורבגיה, בלגיה, בריטניה וגרמניה. החשיפה המכסימלית של הבנק ליום 30 בספטמבר 2017, ביחס לקבוצת מוסדות זרים הפועלים באותה מדינה, אינה עולה על 15% מ"בסיס ההון" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל).
- (2) דירוג האשראי של המוסדות הפיננסיים הזרים המפורטים מעלה נערך בעיקר על ידי חברת הדירוג הבינלאומית: "Standard & Poor's". דירוגי האשראי מעודכנים על ידי חברת הדירוג, בדרך כלל, בתדירות שנתית. לפיכך, ולאור ההתפתחויות האחרונות במגזר הבנקאות, ייתכנו פערים בין הדירוג האחרון שנערך על ידי חברת הדירוג - לבין הערכת הבנק.
- (3) כל חשיפות האשראי המאזורי למוסדות פיננסיים זרים, כמפורט לעיל - כלולות בדוחות הכספיים בסעיף "פקדונות בבנקים", "השקעות בניירות ערך" ו"נכסים בגין מכשירים נגזרים". חשיפות האשראי המפורטות מעלה, נכללו בדיווח על "סיכון האשראי הכולל לציבור, לפי ענפי משק", שבנספח מס' 1 לדוח זה

ה. סיכונים אשראי בהלוואות לדיר

בשנים האחרונות נרשם בשוק הדיר גידול בביקושים ובהיקף הביצועים של הלוואות לדיר, שגרמו לעליית מחירים שנגזרו ממחסור בהיצע הדירות ביחס לביקושים אלו. העליה שנרשמה בהיקף ההלוואות לדיר (ובכלל זה עליה בהיקף הכספי הממוצע של הלוואות אלה), חורגת משיעורי הצמיחה במשק ומשיעורי העליה ברמת החיים ובהכנסות של משקי הבית.

ה. סיכוני אשראי בהלוואות לדיר (המשך)

לאור האמור לעיל, קיים חשש שתהליכים אלו עלולים לפגוע באיכות תיק האשראי לדיר ולהגדיל את חשיפת המערכת הבנקאית לסיכוני אשראי.

לפיכך, הגביר הבנק את הפיקוח על האשראי בתחום זה. הצעדים שנקטו על ידי הבנק, כוללים:

- הגבלת היקף ההלוואות שניתנות ב"בטחון דירת מגורים" (אך לא למטרת מגורים), באופן ששיעורן לא יעלה על 20% מיתרת האשראי לדיר (בהלוואות "לכל מטרה" - 15% מיתרת האשראי לדיר).
- הגבלת היקפי ההלוואות העולות להטיל מעמסה על הלווה, כמתחייב מהוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל, לפיה נאסר על התאגידים הבנקאיים לאשר הלוואות שמרכיב החזר הגלום בהן עולה על 50% מ"כושר החזר" של הלווה (יצוין בהקשר זה, כי הבנק אינו נוהג לאשר בדרך כלל הלוואות לדיר, שמרכיב החזר החודשי הצפוי בגין עולה על 40% מהכנסות הלווה).
- הגבלת היקפי ההלוואות המממנות שיעורים ניכרים משווי הנכס המשועבד, כמתחייב מהוראות שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא זה.
- הגבלת סיכון הריבית בהלוואות לדיר, כמתחייב מהגבלות שהוטלו על ידי בנק ישראל בנושא זה, לפיהן הוגבל מרכיב ההלוואות ב"ריבית משתנה" (כהגדרתן בהוראה שפרסם בנק ישראל), לשיעור שלא יעלה על שני שליש מההיקף הכולל של מסגרות ההלוואות שאושרו החל מיום 1.9.2013 (או לשיעור שלא יעלה על 33% בהלוואות הנושאות "ריבית משתנה" - המתעדכנת בתדירות גבוהה מחמש שנים).
- שימוש ב"מקדמי ביטחון" (מבחני עמידות) בתהליך אישור מסגרת ההלוואה. דהיינו, בטרם אישור מסגרת ההלוואה, בוחן הבנק את ההשלכות הצפויות בגין שינויים תיאורטיים במשתני השוק (בעיקר עליה בשיעור של 2-3 נקודות האחוז בשיעור הריבית השנתי) - על כושר החזר של הלווה.
- שימוש שוטף בתרחישים תיאורטיים, לרבות תרחישי קיצון, לצורך ניתוח רגישות לגבי השינויים הצפויים בחשיפת הבנק לסיכוני אשראי - כנגזרת מהשינויים בפרמטרים הנבדקים.
- קיום מעקבים שוטפים אחר ההתפתחויות בשוק הדיר, לרבות: שינויים במחירי הנכסים, שינויים בהיקף החוזרים החודשיים של ההלוואות, וכו'.
- עריכת הסדרים נקודתיים ללקוחות המתקשים לעמוד בהחזרים התקופתיים הנגזרים מהסכמי ההלוואות המקוריים.

בעקבות ההתפתחויות בשוק הדיר, כאמור, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם השנתיים והרבעוניים גילוי לגבי סיכון האשראי בגין ההלוואות לדיר, והפעולות שנקטו על ידי התאגיד הבנקאי במסגרת ניהול סיכון זה.

בנוסף, יכלול הגילוי נתונים כמותיים לגבי חשיפת האשראי לדיר ומאפיינים שונים המצביעים על איכות תיק האשראי לדיר של התאגיד הבנקאי.

היקף תיק ההלוואות לדיר של הבנק ליום 30.9.2017 מסתכם ב- 4,093 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 3,744 מיליון ש"ח). היקף ההלוואות לדיר שבוצעו על ידי הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 מסתכם בסך של כ- 746 מיליון ש"ח, מזה כ- 70 מיליון ש"ח בגין הלוואות שמוחזרו (בתקופה המקבילה אשתקד - 814 מיליון ש"ח ו- 52 מיליון ש"ח, בהתאמה).

ה. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

להלן נתונים, לגבי מאפייני סיכון מסויימים של תיק ההלוואות לדיור של הבנק:

31.12.2016	30.9.2017	
%	%	
2.2	1.8	שיעור ההלוואות לדיור שמימנו למעלה מ- 75% משווי הנכס ⁽¹⁾
11.8	11.5	שיעור ההלוואות לדיור, שהחזר החודשי, בכל אחת מהן, עולה על 35% מהכנסת הלווה
69.0	67.7	שיעור ההלוואות לדיור בריבית משתנה, מסך תיק ההלוואות לדיור ⁽²⁾

1. בחישוב היחס לא נכללו התחייבויות למתן הלוואות שטרם נוצלו.

2. בחישוב היחס נכללו הלוואות בהן תדירות שינוי הריבית עולה על חמש שנים.

להלן נתונים באשר לפעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיור, לרבות פרטים לגבי מאפייני תיק זה:

- התפלגות תיק ההלוואות לדיור (לרבות הלוואות בבטחון דירת מגורים) של הבנק בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות בחתך בסיסי הצמדה:

31.12.2016	30.9.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
%	%	
60.9	63.4	לא צמוד
33.3	32.1	צמוד למדד
5.8	4.5	מט"ח וצמוד מט"ח
100.0	100.0	
3,744	4,093	

- התפלגות בחתך מדרגות אשראי:

31.12.2016	30.9.2017	מדרגות אשראי (אלפי ש"ח)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מ	עד
%	%		
44.7	44.0	-	600
34.9	36.1	600	1,200
18.0	18.3	1,200	4,000
2.4	1.6	4,000	-
100.0	100.0		
3,744	4,093		

- התפלגות בחתך מאפייני איכות תיק האשראי:

שיעור השינוי	31.12.2016	30.9.2017	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
9.3	3,744	4,093	יתרת חוב רשומה
26.0	50	63	סכום בפיגור
5.9	17	18	הפרשה להפסדי אשראי
14.5	62	71	יתרת חובות בעייתיים
6.3	1.6	1.7	שיעור החוב הבעייתי (%)

ה. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

- התפלגות ההלוואות לדיור (לא כולל הלוואות ב"בטחון דירת מגורים" בלבד) שניתנו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד - בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות הביצועים בחתך שווי הבטחון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016		2017		שווי הבטחון (אלפי ש"ח)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
12.1	88	10.6	68	-	800
21.4	156	17.9	115	800	1,200
53.4	389	58.8	377	1,200	3,000
13.1	95	12.7	81	3,000	-
100.0	728	100.0	641	סך הכל	

- התפלגות הביצועים בחתך שיעור המימון (LTV)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016		2017		שיעור המימון (LTV) (%)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
24.0	175	33.4	214	-	45
38.3	279	52.1	334	45	60
37.7	274	14.5	93	60	-
100.0	728	100.0	641		

- התפלגות הביצועים בחתך כושר החזר הלווה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016		2017		שיעור ההחזר מההכנסה (%)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
53.3	388	61.9	397	-	30
34.9	254	29.0	186	30	40
0.3	2	0.1	1	40	60
-	-	-	-	60	-
11.5	84	9.0	57	הלוואות נדחות ("בולטי")	
100.0	728	100.0	641		

- התפלגות הביצועים בחתך תקופות לפירעון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2016		2017		תקופת הפרעון (שנים)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
32.4	236	29.9	192	-	20
48.3	352	52.6	337	20	25
19.2	140	17.5	112	25	-
100.0	728	100.0	641		

ה. סיכומי אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

- להלן נתונים באשר להתפלגות ההלוואות לדיוור - בחתך שיעור המימון ובחתך סכומי ההלוואות הכפופות לשינוי חוזי בתשלומים (ריבית משתנה):

31.12.2016			30.9.2017			שיעור המימון	
סך הכל ⁽¹⁾	ריבית משתנה	ריבית קבועה	סך הכל ⁽¹⁾	ריבית משתנה	ריבית קבועה		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים	
2,738	1,925	813	3,044	2,089	955	- עד 60%	שיעבוד ראשון
959	660	299	996	684	312	- מעל 60%	
47	2	45	53	1	52		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,744	2,587	1,157	4,093	2,774	1,319		סך הכל

1. מזה - הלוואות הכוללות מרכיבים נדחים ("בולט") שיתרתם ליום 30.9.2017 הסתכמה ב- 109 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 89 מיליון ש"ח).

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נרשמה עליה בשיעור של 9.3% בהיקף תיק ההלוואות לדיוור של הבנק, בדומה להתפתחות שנרשמה במערכת הבנקאית בישראל. הגידול בהיקף האשראי נגזר מהגידול בביקושים בשוק הדיוור ומעלית רמת המחירים בשוק זה, על רקע סביבת הריבית הנמוכה השוררת במשק בשנים האחרונות. כמחצית מהגידול נרשם בהלוואות לדיוור הנושאות ריבית קבועה, במטרה להקטין חשיפה אפשרית להרעה באיכות תיק האשראי בשל שינויים אפשריים בריבית המשתנה, ובהתאמה להנחיות בנק ישראל.

לאור התהליכים שתוארו לעיל, בשוק הדיוור בכלל, ובהלוואות לדיוור בפרט, פרסם בנק ישראל הוראה, במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון תקופתית את תיק ההלוואות לדיוור שלהם, להעריך אם חלו שינויים באיכות תיק זה ולתת ביטוי להערכה זו במסגרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי.

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל ממועד כניסתן לתוקף, לרבות הערכה שוטפת של ההפסדים הגלומים בתיק ההלוואות לדיוור, בשל פגיעה אפשרית באיכות תיק זה, הנובעת מהתהליכים שתוארו לעיל.

אומדן ההפסדים מתבסס על תרחישים עתידיים אפשריים הכוללים: ירידה בהכנסה הפנויה של הלווים, גידול בסכומי ההחזר השוטפים של הלווים הנגזר מעליה צפויה בשיעור ה"ריבית המשתנה", וירידה בשווי הנכסים המשועבדים. להערכת הבנק ההפסד האפשרי הגלום בתיק האשראי של הבנק, הנגזר מתרחישים אלו, מסתכם ליום 30.9.2017 בסך של כ- 5 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 4 מיליון ש"ח). הבנק ערך הפרשה בגין הפסד אפשרי זה וכלל אותה במסגרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי ליום 30.9.2017.

בהמשך לצעדים אלו, ולאור ההתפתחויות שארעו בשוק הדיוור, כמפורט לעיל, שהגדילו להערכת בנק ישראל, את הסיכון הגלום בתיק האשראי לדיוור במערכת הבנקאית, נדרשו התאגידים הבנקאיים על ידי בנק ישראל לשמר הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בגין הלוואות אלו, בשיעור שלא יפחת מ- 0.35% מיתרת תיק ההלוואות לדיוור (לא כולל הלוואות לדיוור שבגינן נערכה הפרשה להפסדי אשראי "לפי עומק הפיגור"). יישום ההנחיה לא גרם לשינוי משמעותי בהוצאה בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 (בתקופה המקבילה אשתקד - זוהה).

1. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים (1) כללי

לנוכח הגידול שנרשם בשנים האחרונות בהיקף החשיפה של התאגידים הבנקאיים לסיכונים אשראי לאנשים פרטיים, שלווה לדעת בנק ישראל, גם בגידול ברמת הסיכון של התאגידים הבנקאיים ללקוחות אלו - פרסם בנק ישראל ביום 21 בפברואר 2017, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להרחיב את הגילוי המתייחס לסיכון אשראי זה. להלן פרטים באשר לצעדים הננקטים על ידי הבנק במסגרת ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים, וההתפתחויות שחלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, באשראי זה.

1. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים (המשך)

12) מאפייני תיק האשראי

הבנק גיבש מדיניות ומסגרת עבודה למתן אשראי לאנשים פרטיים. במסגרת זו נעזר הבנק במערכת תומכת החלטה (להלן: "המערכת"), הבוחנת מדדי פעילות ומדדי סיכון שונים של הלקוח הפרטי וקובעת לגביו דירוג סיכון (Credit Scoring) ורף מכסימלי למתן אשראי, המביא בחשבון את דרגת הסיכון, מקורות ההכנסה של הלקוח, וכן נתונים פיננסיים נוספים (כגון: "בטחונות"). המלצת המערכת נבחנת על ידי גורמי האשראי וההחלטה באשר להיקף האשראי שיועמד ללקוח ותנאיו, מתקבלת לאחר ניתוח הנתונים ובירור צורכי הלקוח.

כמו כן, במטרה לצמצם את סיכון האשראי לאנשים פרטיים, נקבעו במסגרת מדיניות האשראי מגבלות על סמכויות גורמי האשראי למתן אשראי החורג מהמלצת המערכת (בהתאם לרמת הדירוג שנקבעה ללקוח), ואיסור על חריגה מהמלצות אלו ללקוחות בדירוג נמוך.

בנוסף, נקבעו במדיניות מתן האשראי לאנשים פרטיים עקרונות המיישמים סטנדרטים להתנהלות הוגנת מול הלקוחות, לרבות קביעת מגבלות על אוכלוסיית הלקוחות שלגביהם ניתן לייזום פניה למתן אשראי, ומתן גילוי נאות לגבי תנאי האשראי והכדאיות בקבלת האשראי עבור הלקוח.

האשראי לאנשים פרטיים מנוטר באופן שוטף באמצעות מערכות מידע המצביעות על התפתחויות שליליות שחלו בחשבונות הלקוחות, לרבות: ירידה בהכנסות, פיגורים בהלוואות, חריגות ממסגרות האשראי בחשבונות העובר ושב וכו'.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נרשם גידול בשיעור של 10.1% בהיקף האשראי שנתי לאנשים פרטיים (לא כולל הלוואות לדיר), שהסתכם ליום 30.9.2017 בסך 4,333 אלפי ש"ח. האשראי לאנשים פרטיים ליום 30.9.2017 מהווה 17.9% מתיק האשראי של הבנק (31.12.2016 - 17.6%), ועיקרו מהווה אשראי בריבית משתנה.

13) נתונים כספיים

להלן נתונים על התפלגות האשראי לאנשים פרטיים (לא כולל הלוואות לדיר):

• התפלגות בחתך הכנסות הלקוח (המופקדות בבנק):

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2016 מיליוני ש"ח	30.9.2017 מיליוני ש"ח	היקף ההכנסה החודשית אלפי ש"ח
עד 10	3,236	3,452	
10 - 20	608	745	
מעל 20	90	136	
10.1	3,934	4,333	סך הכל אשראי מאזני
8.0	1,008	1,089	סיכון אשראי חוץ מאזני
9.7	4,942	5,422	סיכון אשראי כולל

* לרבות לקוחות שלא דווחה הכנסה בחשבונותיהם בבנק. יתרת האשראי ללקוחות אלו מסתכמת בסך של כ-1,145 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 1,060 מיליון ש"ח).

• התפלגות האשראי בחתך חשיפה לשינויים בשיעור הריבית:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2016 מיליוני ש"ח	30.9.2017 מיליוני ש"ח	
2.6	541	555	אשראי בריבית קבועה
11.3	3,393	3,778	אשראי בריבית משתנה
10.1	3,934	4,333	סך כל האשראי

3) נתונים כספיים (המשך)

- התפלגות בחתך איכות תיק האשראי:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2016 מיליוני ש"ח	30.9.2017 מיליוני ש"ח	
5.3	19	20	חובות פגומים
6.7	15	16	חובות בפיגור של 90 יום ומעלה
-	18	18	חובות בעייתיים אחרים
3.8	52	54	סך הכל חובות בעייתיים
10.2	3,882	4,279	אשראי אחר (תקין)
10.1	3,934	4,333	סך הכל אשראי

היקף הנכסים הפיננסיים (פקדונות וניירות ערך) שהופקדו על ידי הלקוחות הפרטיים בחשבונותיהם בבנק, והוכרו כ"בטחונות כשירים" (כמשמעותם ב"כללי באזל"), הסתכם ליום 30.9.2017 בסך של 593 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 590 מיליון ש"ח).

ז. סיכונים במתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן

1) כללי

לאור הגידול שנרשם בשנים האחרונות בפעילות בענף הבינוי והנדל"ן בכלל ובהרחבת האשראי הבנקאי לענף זה, בפרט - פרסם בנק ישראל ביום 12 בפברואר 2017 חוזר, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להרחיב את הגילוי המתייחס לסיכון האשראי בענף זה.

2) מאפייני תיק האשראי

להלן פרטים על מאפייני האשראי בענף הבינוי והנדל"ן, ניהול הסיכון, וההתפתחויות שנרשמו באשראי זה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017:

נוכח מהותיות החשיפה לענף זה, גיבש הבנק מדיניות ומסגרת עבודה למתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן. במסגרת מדיניות זו נקבעו עקרונות וקווי יסוד, לרבות:

- קביעת מגבלות לגבי שיעור הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן ביחס לכלל סיכון האשראי בבנק.
- קביעת מתודולוגיה למימון עסקאות.
- מתן דגש לגיוון בתיק (בחנת סוגי פעילויות), והתקשרות עם לקוחות המתאפיינים באיטנות פיננסית.
- הקפדה על יחס נאות בין סיכון האשראי לבטוחות המבטיחות סיכון זה (בפעילויות רלוונטיות, כגון: מימון בניה בשיטת "ליווי פיננסי סגור", מימון נדל"ן מסחרי וכו').

האשראי לציבור בענף זה נפרס לארבעה סוגי פעילויות עיקריות:

- מימון בניה למגורים.
- מימון בניה מסחרית.
- מימון נדל"ן מסחרי.
- מימון שירותי בניה (לרבות קבלנות ביצוע).

עיקר האשראי למימון בניה למגורים מתבצע בשיטת "ליווי פיננסי סגור", ומקצתו ניתן במסגרת "מימון קבוצות רכישה".

האשראי לענף הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכם ליום 30.9.2017 בסך של 6,213 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של 1.0%, לעומת יתרתו ביום 31.12.2016.

ז. סיכונים במתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן (המשך)

3) נתונים כספיים

להלן נתונים על התפתחות סיכון האשראי לבינוי ונדל"ן בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות בחתך סוג המימון:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2016 מיליוני ש"ח	30.9.2017 מיליוני ש"ח	
7.6	2,431	2,616	בניה למגורים
(5.3)	1,918	1,817	בניה לתעשייה ומסחר
(1.2)	1,802	1,780	ללא ביטחון נדל"ן
1.0	6,151	6,213	סך הכל

- התפלגות בחתך סוג הביטחון:

שיעור השינוי אחוזים	31.12.2016 מיליוני ש"ח	30.9.2017 מיליוני ש"ח	
(4.0)	828	795	קרקע "גולמית"
(3.2)	1,717	1,662	נדל"ן בתהליך בניה
9.5	1,804	1,976	נדל"ן בנוי
(1.2)	1,802	1,780	ללא בטחון נדל"ן*
1.0	6,151	6,213	סך הכל

* מהווה אשראי שניתן למימון שירותי בניה.

- התפלגות בחתך איכות תיק האשראי:

שינוי אחוזים	31.12.2016 מיליוני ש"ח	30.9.2017 מיליוני ש"ח	
(27.5)	98	71	חובות פגומים
-	3	3	חובות בפיגור של 90 יום ומעלה
(5.0)	40	38	חובות בעייתיים אחרים
(20.6)	141	112	סך הכל חובות בעייתיים
1.5	6,010	6,101	אשראי אחר (תקין)
1.0	6,151	6,213	סך כל האשראי

ח. סיכון אשראי בענף "כלי רכב"

בעקבות הגידול שנרשם בשנים האחרונות בהיקף שוק הרכב בישראל, ולנוכח אינדיקציות שונות, המעידות לדעת בנק ישראל, על עליה ברמת הסיכון של חלק מהלווים בענף המסחר בכלי רכב (לרבות חברות הליסינג), פרסם בנק ישראל ביום 6 ביולי 2017 מסמך, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים לנתח את סיכוני האשראי בענף זה (לרבות אשראי צרכני לרכישת רכב), באמצעות תרחישי קיצון שהתממשותם האפשרית עלולה לפגוע באיכות תיק האשראי, כגון:

- עליה בשיעור הריבית והשלכותיה האפשריות על היקף החובות, המסחר בענף ורווחיות הקוחות העוסקים במסחר כלי רכב.
 - ירידה בשווי הבטחונות (כלי הרכב), והשלכותיה האפשריות על ערך המלאי של ציי הרכב ורווחיות הקוחות בענף זה.
 - משבר בשוק ההון והשלכותיו האפשריות על עלות הגיוס של החברות הפועלות בענף ועל יכולתן להעניק "הנחות ספק" ללקוחות הסופיים.
- ניתוח סיכוני האשראי, כאמור, ייערך במעורבות פונקציית ניהול הסיכונים ותוצאותיו יובאו לדיון בהנהלת התאגיד הבנקאי או בדירקטוריון.

ח. סיכון אשראי בענף "מסחר בכלי רכב" (המשך)

הניתוח יכלול המלצות לגבי:

- הצורך בעדכון מדיניות האשראי לגבי ענף כלי רכב ולגבי אשראי צרכני לרכישת כלי רכב.
- הצורך בהידוק הבקורות לגבי לווים משמעותיים בענף ולגבי אשראי צרכני לרכישת רכב.
- הצורך בעידכון כללים ומגבלות המתייחסים למימון ענף המסחר בכלי רכב.

הבנק בחן את חשיפתו למתן אשראי בענף כלי הרכב, כנדרש על ידי בנק ישראל, במסגרת מסמך שנערך על ידי החטיבה לניהול סיכונים ונדון בהנהלת הבנק ביום 23 באוקטובר 2017. מהמסמך עולה כי חשיפת האשראי של הבנק לענף כלי הרכב - נמוכה. בנוסף, נכללו במסמך מספר המלצות לעדכון המדיניות ונהלי הבנק באשר למימון שניתן ללקוחות ענף זה.

ט. סיכון אשראי בגין מימון ממונף (LEVERAGED FINANCE)

סיכון אשראי ממונף מוגדר על ידי הבנק כחשיפה הנובעת ממתן אשראי ל"מימון עסקה הונית" (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 323), וכן מתן אשראי ללווים המאופיינים בשיעורי מינוף גבוהים העולים משמעותית על השיעורים המקובלים בענף פעילותם (כמצוין בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 327). להלן נתונים לגבי חשיפת הבנק למימון ממונף, בחתך ענפי משק:

שינוי	31.12.2016	30.9.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(5)	67	62	מסחר
(3)	78	75	נדל"ן
(8)	145	137	

י. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון האשראי בבנק, לרבות ההיבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

13. סיכון שוק

א. סקירת סיכון השוק ואופן ניהולו

• כללי

סיכון שוק מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו, בשל שינויים אפשריים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחוז' מאזני) הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעורי ריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'.

• אסטרטגיות ותהליכים

מדיניות ניהול סיכונים השוק נועדה להקטין את רמת הסיכון הפיננסי הנוצר בפעילות השוטפת של הבנק מחד גיסא, ולהגדלת רווחי הבנק כתוצאה מביצוע חשיפות יזומות ומבוקרות, מאידך. הנושאים הכרוכים בניהול סיכונים השוק, לרבות: החשיפות לסיכונים שוק והמסגרות שנקבעו להן ביחס למצב בפועל, מובאים לדיון ולאישור הדירקטוריון מדי רבעון, במסגרת "מסמך הסיכונים". ניהול סיכונים השוק, בכפוף למסגרות שאושרו על ידי הדירקטוריון (לרבות טיפול בהתפתחויות חריגות בשווקים הפיננסיים), מותווה ומבוקר על ידי ה"פורום הפיננסי המצומצם", בהשתתפות בעלי תפקידים ב"חטיבה הפיננסית" ו"בחטיבה לניהול סיכונים".

• המבנה והארגון של פונקצית ניהול סיכונים השוק והנזילות

ניהול סיכונים השוק והנזילות בבנק נמצא באחריות החטיבה הפיננסית. במסגרת ניהול הסיכון והמעקב אחר המגבלות השונות שנקבעו לחשיפות לסיכונים שוק ונזילות, מופקים דוחות לכימות הסיכונים. הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי המצומצם", המתכנס ככלל, בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק.

א. סקירת סיכון השוק ואופן ניהולו (המשך)

בנוסף מדווחים דיוני הפורום, אחת לחודש, ל"פורום הפיננסי המורחב" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי הפורום המצומצם גם נושאי תפקידים בכירים בבנק. כאמור, ניהול סיכונים השוק והנזילות מופקח על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת ככלל, בתדירות חודשית. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכונים השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

ב. סיכון הריבית

11) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

• כללי

סיכון הריבית מוגדר כסיכון לפגיעה ברווחי הבנק או בהונו, בגין שינויים בשערי הריבית. בנוסף, השינויים בשיעורי הריבית כאמור, עלולים להשפיע גם על השווי הכלכלי של התאגיד הבנקאי, נכסיו, התחייבויותיו, וערכם של המכשירים החוץ מאזניים. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית, נערך בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי "התיק הסחיר" של הבנק.

התיק הסחיר של הבנק כולל את תיק אגרות החוב למסחר של הבנק וכן עסקאות עתידיות המבוצעות למטרת מסחר (עסקאות IRS, עסקאות אקדמה במט"ח ואופציות מטבע שנרכשו). חישוב הקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית נערך בהתאם לשיטת "התקופות לפרעון".

• אסטרטגיות ותהליכים

המדיניות באשר לסיכונים ריבית (הנובעים מאי התאמה בין מועדי השתנות הריבית על הנכסים, לבין אלו של ההתחייבויות בתחומי הפעילות השונים), מבוססת על ניהול מבוקר של פערים, כאמור, לרבות מתן אפשרות לחשיפה מוגבלת להפסדים בגין סיכון זה. בהתאם למגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון ביום 28 במרס 2017 בנושא זה, לא יעלה ההפסד המכסימלי (הכלכלי), בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת אחוז בעקום הריבית - על שיעור דיפרנציאלי מהון הבנק, המחושב עבור כל אחד ממגזרי ההצמדה, כדלקמן:

- **במגזר השקלי הלא צמוד:** עד 2.0% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית) ועד 3.0% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

- **במגזר הצמוד למדד:** עד 3.5% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית) ועד 5.5% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

- **במגזר המט"ח:** עד 1.5% מהון הבנק.

בנוסף, נקבעה מגבלה עבור כלל מגזרי ההצמדה, לפיה - ההפסד הכולל של הבנק לא יעלה על 2.5% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית), ועל 7.5% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית). מרבית החשיפה להפסדים אפשריים (כלכליים) בגין סיכון הריבית נובעת מפעילות הבנק במגזר הצמוד למדד, מאחר שבמגזר זה עיקר הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופה ארוכה יחסית ובריבית קבועה. בנוסף לניהול החשיפה לסיכון הריבית "בגישה הכלכלית", הבנק בוחן גם את חשיפתו לסיכון הריבית "בגישה החשבונאית", באמצעות מדידת חשיפה זו בתרחישי קיצון שונים.

הבנק בוחן את השפעת התרחישים על ההון העצמי ברובד הראשון, בטווח מיידי ובטווח של שנה. הדירקטוריון קבע מגבלות להשלכות הנובעות מיישום תרחישי קיצון אלה, לשיעור שלא יעלה על 15% מההון העצמי של הבנק.

בנוסף, במסגרת ניהול סיכון הריבית מיושם על ידי הבנק "תרחיש ביניים" במסגרתו נמדדת השפעת החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי ברובד הראשון, ונבדק שהקישור המכסימלי בהון העצמי של הבנק הנגזר מתרחיש זה, אינו עולה על המגבלה שנקבעה (בשיעור של 4%).

לצורך מדידת סיכון הריבית, הבנק עושה שימוש בהנחות, הנבחנות בתדירות שנתית, לגבי היקף הפרעונות המוקדמים של הלוואות לדיור בריבית קבועה ולגבי שיעור "מיחזור" היתרות בפקדונות הציבור לפי דרישה. האומדנים באשר לשיעור הפרעונות המוקדמים מתבססים על נתוני פרעונות מוקדמים שנצפו בעבר בהלוואות מסוג זה. בנוסף, הבנק עושה שימוש בהנחות לגבי:

- שיעור המשיכות המוקדמות של פקדונות חיסכון.
- שיעור ה"מיחזור" של פקדונות לפי דרישה - בהתבסס על נתונים שנצפו בעבר לגבי משיכת פקדונות חיסכון בתחנות ביניים, ולגבי שיעורי המשיכות של פקדונות לפי דרישה.
- שיעור הפריסה של פקדונות בחשבונות עובר ושב של לקוחות (שאינם נושאים ריבית), בהתבסס על נתונים היסטוריים שנצפו בעבר.

סיכון הריבית בתיק הבנקאי נמדד בתדירות שבועית. בנוסף לאמור לעיל, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "זכויות עובדים". בהתאם לכללי המדידה הנגזרים מהוראות אלו, מנוכות התחייבויות הבנק לתשלום הטבות מוגדרות לעובדים (כהגדרתן בהוראות בנק ישראל), לערך הנוכחי, בשיעור ריבית המבוסס על תשואות אגרות החוב של ממשלת ישראל, בתוספת מרווח הנגזר מהפער שבין תשואות אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה הנסחרות בארה"ב, לבין תשואות אגרות החוב של ממשלת ארה"ב.

לפיכך, השווי ההוגן של התחייבויות אלו חשוף לשינויים בשיעורי הריבית של אגרות חוב אלו. לאור האמור לעיל, נכללים בחישובי החשיפה לריבית של הבנק מרכיב ההתחייבויות בגין זכויות עובדים, כאמור, ומרכיב נכסי התוכנית בגינם.

● המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכונים הריבית

סיכונים הריבית מנוהלים על ידי החטיבה הפיננסית. ניהול הסיכונים כולל מעקב אחר המגבלות שנקבעו לניהול סיכונים הריבית באמצעות הפקת דוחות לכימות ואמידת סיכון זה, בתדירות שבועית.

הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי המצומצם" המתכנס בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק. בנוסף, מדווחים דיוני הועדה אחת לחודש ל"פורום הפיננסי המורחב" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי ה"פורום המצומצם", גם נושאי תפקידים בכירים בבנק ובחברה האם. הפורום הפיננסי מפקחים על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת בתדירות רבעונית, לפחות. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכונים השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

● מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכון

כאמור, מדיניות הבנק בנושא ניהול סיכונים שוק - מבוססת על גידור החשיפות לסיכונים שוק, באמצעות הטלת מגבלות כמותיות על חשיפות אלו. לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, מפעיל "אגף הפיננסים" בחטיבה הפיננסית, מערך למדידת הסיכונים ובדיקת קיום חריגות ממגבלות אלו.

האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, כוללים:

- רכישת ומכירת מכשירים סחירים בכל מגזרי ההצמדה (בעיקר ניירות ערך לטווחים שונים).
- השקעה וגיוס מכשירים פיננסיים לא סחירים (בעיקר פקדונות של בנקים).
- פעילות במכשירים פיננסיים נגזרים עם בנקים.

2) ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים

הפיננסיים

- כללי

על פי הוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל בנושא: "גילוי על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית", נדרשו הבנקים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע לגבי היקף הנכסים וההתחייבויות החשופים לשינויים בשיעור הריבית, על פי שוויי ההוגן ולכלול ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית, על שוויי ההוגן של מכשירים פיננסיים אלה.

• עקרונות המודל

מאחר ולרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים - השווי ההוגן בגינם מחושב באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון: הערך הנוכחי של תזרימי המזומן העתידיים, המהוונים בריבית ניכיון בשיעור המשקף את שיעורי הריבית העדכניים בשוק למכשירים הפיננסיים ואת רמת הסיכון הגלומה בהם, לפי הערכת ההנהלה.

השיטות וההנחות העיקריות שיושמו בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים:

1. מכשירים פיננסיים סחירים: השקעה בניירות ערך והתחייבות בגין אגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.
2. מכשירים פיננסיים שאינם סחירים: אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרים מזומן עתידי, לפי שיעורי ריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח.

החישובים נערכו בהתאם למפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור חושב לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי. קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו על פי שיעורי הריבית שלפיהם נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות בגין הפסדי אשראי, מיתרות החוב הרשומות של האשראי לציבור.

תזרימי המזומנים בגין הלוואות לדיוור הניתנות לפרעון מוקדם, הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלה, המבוססת על מודל סטטיסטי. היוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים של אותם אשראים, הגדיל את השווי ההוגן של אותם אשראים בכ- 15 מיליון ש"ח.

בחישוב השווי ההוגן של אשראי לציבור הצמוד למדד (עם ריצפת מדד), הופרדה האופציה הגלומה ממכשיר זה. להפרדת האופציה היתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של פקדונות וכתבי התחייבות נדחים חושב בשיטת היוון תזרימי המזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן, בהתבסס על פרמטרים כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון. בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה - נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון, בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

פקדונות הציבור כוללים "מכשירים מורכבים", כדלקמן:

- "תוכניות חיסכון", המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית:

על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי, בניכוי "קנס פרעון מוקדם". תזרימי המזומנים הצפויים בגין תוכניות החיסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תוכניות. היוון תזרימי המזומנים, על פי התחזית לפרעונות מוקדמים של תוכניות החיסכון, הקטין את השווי ההוגן של אותן תוכניות בכ- 44 מיליון ש"ח.

- פקדונות הציבור כוללים פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה, לריבית משתנה: בחישוב השווי ההוגן הופרדה ה"אופציה הגלומה" במכשיר זה. להפרדת האופציה הגלומה, כאמור, הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

- "תוכניות חיסכון" עם אופציה לשינוי בסיס ההצמדה של התכנית ואופציה להבטחת קרן ההפקדה: בחישוב השווי ההוגן הופרדו ה"אופציות הגלומות" מהתכניות. להפרדת האופציות, כאמור, הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

- **מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים - השווי ההוגן של יתרות בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגות סיכון אשראי, הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.**
הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש שבין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.
- **מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי השוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת, הלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.**

הערה:

תהליך הערכת השווי ההוגן באמצעות היוון תזרימי המזומנים העתידי מבוסס על שיעורי ריבית ניכיון הנקבעים באופן סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה מהווה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

- **נתונים כמותיים וניתוח רגישות**
(א) **נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל**

1(שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2017					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
33,040	436	1,554	2,974	28,076	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
4,125	552	1,600	1,142	831	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוף מאזניים ⁽³⁾
(30,627)	(568)	(2,013)	(3,214)	(24,832)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,194)	(447)	(1,109)	(282)	(2,356)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוף מאזניים ⁽³⁾
2,344	(27)	32	620	1,719	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

30 בספטמבר 2016					
סך הכל	⁽²⁾ מטבע חוץ		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
30,630	489	1,462	3,824	24,855	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
					סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוף מאזניים ⁽³⁾
3,170	390	1,570	546	664	
(28,802)	(652)	(2,017)	(3,488)	(22,645)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
					סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוף מאזניים ⁽³⁾
(3,257)	(233)	(1,016)	(302)	(1,706)	
1,741	(6)	(1)	580	1,168	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2016					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
31,429	457	1,545	3,737	25,690	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
2,970	478	1,466	545	481	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוף מאזניים ⁽³⁾
(29,599)	(626)	(2,094)	(3,389)	(23,490)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,019)	(303)	(945)	(300)	(1,471)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוף מאזניים ⁽³⁾
1,781	6	(28)	593	1,210	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוף מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3. הסכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים חוף מאזניים, כשהם מהווים בשיעורי הריבית ששימשו לחישוב השווי ההוגן.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל (המשך)

2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2017							
שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾							
שינוי בשווי ההוגן	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי	
				אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	(25)	2,319	-	(37)	22	642	1,692
(1.1)							
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	(2)	2,342	-	(28)	31	622	1,717
(0.1)							
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד	18	2,362	-	(24)	42	596	1,748
0.8							

30 בספטמבר 2016							
שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾							
שינוי בשווי ההוגן	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי	
				אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	(7)	1,734	-	(16)	(3)	593	1,160
(0.4)							
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	(1)	1,740	-	(6)	(2)	581	1,167
(0.1)							
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד	58	1,799	-	(6)	(1)	566	1,240
3.3							

31 בדצמבר 2016							
שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾							
שינוי בשווי ההוגן	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי	
				אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	(19)	1,762	-	(4)	(39)	607	1,198
(1.1)							
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	(3)	1,778	-	5	(29)	594	1,208
(0.2)							
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד	57	1,838	-	8	(17)	577	1,270
3.2							

1. השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה, בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן, נטו, של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית

ניהול חשיפת הריבית בבנק מבוסס על מודל, במסגרתו מהווים תזרימי המזומנים העתידיים בשיעורי ריבית שאינם זהים לאלו ששימשו את הבנק לצורך הדיווח על חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית (בעיקר בכל הנוגע למרווחי הריבית בגין סיכוני אשראי).
להלן נתונים כמותיים לגבי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים והשפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים - המבוססים על המודל המשמש את הבנק בניהול חשיפת הריבית:

1() שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2017					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
34,891	454	1,577	3,074	29,786	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
4,148	559	1,666	1,126	797	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוב מאזניים
(31,003)	(568)	(1,974)	(3,739)	(24,722)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,215)	(453)	(1,148)	(286)	(2,328)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוב מאזניים
3,821	(8)	121	175	3,533	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

30 בספטמבר 2016					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
32,680	507	1,542	3,954	26,677	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,134	389	1,598	534	613	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוב מאזניים
(29,397)	(652)	(2,013)	(4,121)	(22,611)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,210)	(232)	(992)	(293)	(1,693)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוב מאזניים
3,207	12	135	74	2,986	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2016					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
33,490	476	1,619	3,852	27,543	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
2,962	481	1,507	532	442	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוב מאזניים
(30,004)	(626)	(2,083)	(3,880)	(23,415)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,002)	(307)	(938)	(292)	(1,465)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוב מאזניים
3,446	24	105	212	3,105	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

1. כולל כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית (המשך)

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק (במיליוני ש"ח).

30 בספטמבר 2017

שינוי בשווי ההוגן		שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾					
		סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
				דולר	אחר	צמוד מדד	לא צמוד
מיליוני ש"ח	אחוזים ⁽⁴⁾						
54	1.4	3,875	-	116	(15)	233	3,541
6	0.2	3,827	-	120	(9)	181	3,535
(62)	(1.6)	3,759	-	125	(5)	107	3,532

השינוי בשיעור הריבית

גידול מיידי מקביל של אחוז אחד

גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז

קטטון מיידי מקביל של אחוז אחד⁽³⁾

30 בספטמבר 2016

שינוי בשווי ההוגן		שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾					
		סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
				דולר	אחר	צמוד מדד	לא צמוד
מיליוני ש"ח	אחוזים ⁽⁴⁾						
66	2.1	3,273	-	139	5	130	2,999
7	0.2	3,214	-	135	11	79	2,989
(77)	(2.4)	3,130	-	130	12	7	2,981

השינוי בשיעור הריבית

גידול מיידי מקביל של אחוז אחד

גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז

קטטון מיידי מקביל של אחוז אחד⁽³⁾

31 בדצמבר 2016

שינוי בשווי ההוגן		שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾					
		סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
				דולר	אחר	צמוד מדד	לא צמוד
מיליוני ש"ח	אחוזים ⁽⁴⁾						
47	1.4	3,493	-	101	17	259	3,116
5	0.1	3,451	-	105	23	217	3,106
(58)	(1.7)	3,388	-	110	26	158	3,094

השינוי בשיעור הריבית

גידול מיידי מקביל של אחוז אחד

גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז

קטטון מיידי מקביל של אחוז אחד⁽³⁾

הערות:

1. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
2. השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה, בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן נטו, של המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
3. בנוסף, הבנק נעזר במודל למדידת השינויים הצפויים ברווח החשבונאי, בשנה הקרובה - בגין שינויים בעקום הריבית. המודל מתבסס על הנחות שונות בנוגע להתפתחויות הצפויות בסעיפי המאזן ובמשתני שוק שונים.
- 1 נקודת האחוז בעקום הריבית, במגזרים: "ה"לא צמוד", "צמוד המדד", "וה"מט"ח" - מסתכם ב- 1.49%, 0.15%, ו- 0.47% בהתאמה (31.12.2016): 2.10%, 0.10% ו- 0.79% בהתאמה.
4. טווח השינויים בשווי ההוגן, בגין השינויים בשיעורי הריבית שנרשם בתקופת הדוח, הינו כדלקמן: עבור גידול מקביל של 1%: 2.06% - 2.2% (שנת 2016: 3.78% - 1.34%); עבור גידול מקביל של 0.1%: 0.22% - 0.13% (שנת 2016: 0.39% - 0.14%); עבור קטטון מקביל של 1%: (-2.22%) - (-1.36%) (שנת 2016: (-3.87%) - (-1.63%)).

(3) מידע כמותי לגבי חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית

להלן ריכוז נתונים על פערי המח"מ במגזרי ההצמדה השונים והשפעתם על חשיפת הריבית של הבנק:

31 בדצמבר 2016			30 בספטמבר 2017			
מט"ח ⁽²⁾	צמוד מדד	לא צמוד	מט"ח ⁽²⁾	צמוד מדד	לא צמוד	
1.20	2.46	0.53	1.02	2.06	0.60	מח"מ הנכסים (שנים)
(0.67)	(3.13)	(0.49)	(0.53)	(3.03)	(0.52)	מח"מ ההתחייבויות (שנים)
0.53	(0.67)	0.04	0.49	(0.97)	0.08	פער המח"מ (שנים)
0.5	2.4	0.5	0.5	2.8	0.1	ההפסד המכסימלי, ביחס להון ⁽⁴⁾ (ב- %)

1. בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.

2. לרבות צמוד מט"ח.

באמצעות המח"מ (משך חיים ממוצע) ניתן למדוד את הרגישות של הנכסים וההתחייבויות לשינויים בריבית. מנתוני החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30.9.2017 עולה, כי במגזר הלא צמוד מרבית הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופת פירעון קצרה של עד שלושה חודשים או בתנאים של ריבית משתנה, ולפיכך חשיפת הבנק לסיכון הריבית בגינם - נמוכה יחסית, בדרך כלל. בתקופת הדוח גדלה חשיפת הבנק לירידת ריבית במגזר הלא צמוד, בעקבות מימוש אגרות חוב במגזר זה.

במגזר המט"ח מבצע הבנק חוזי החלפות פיננסיות בשיעור ריבית (I.R.S) ועסקות פרוורד על שערי ריבית (F.R.A) ומצמצם את החשיפה לסיכון של שינוי בשיעורי הריבית. במגזר צמוד המדד עולה מח"מ ההתחייבויות על מח"מ הנכסים ליום 30.9.2017 בכ- 12 חודשים (2016.12.31 - 8 חודשים). חישובי מח"מ הנכסים וההתחייבויות של מכשירים פיננסיים בעלי מספר תקופות פרעון אופציונליות, מבוססים על הנחות לגבי מועדי הפרעון של אותם מכשירים.

להלן פרטים על סוגי המכשירים הנ"ל, ההנחות לגביהם, והשפעתם על המח"מ של אותם מכשירים:

1. האשראי לציבור כולל הלוואות לדיור שניתנו לתקופות ארוכות יחסית. עם זאת, על פי ניסיון העבר, חלק מהלווים מסלק את הלוואותיו לפני תקופת הפרעון החוזי. הצגת תזרימי המזומנים בגין אשראי זה, בהתבסס על מודל המעריך את תקופת הפרעון הצפויה של אשראים אלה, בהתבסס על ניסיון העבר ולא על פי מועדי הפרעון החוזיים, הקטינה את מח"מ הנכסים של הלוואות אלו, כדלקמן:

- במגזר הצמוד למדד: בכ- 9 חודשים.
- במגזר הלא צמוד: בכ- חודש.
- במגזר המט"ח: בכ- חודש.

2. פקדונות הציבור כוללים "תוכניות חיסכון", שהופקדו לתקופת זמן ארוכה יחסית. עם זאת, מנסיון העבר, חלק מהמפקידים מושך את פקדונותיו לפני מועד פרעונם החוזי. הצגת תזרימי המזומנים בגין תוכניות חיסכון אלה בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזית למשיכה מוקדמת של אותן תוכניות ולא על בסיס מועדי הפרעון החוזיים, הקטינה את מח"מ ההתחייבויות בכ- חודש.

הבנק מגדר את חשיפתו לשינויים בשיעורי הריבית באמצעות עסקאות במכשירים נגזרים (בעיקר מכשירים מסוג IRS במגזר המט"ח ובמגזר השקלי).

מכשירים אלו השפיעו על פער המח"מ והחשיפה לשינויים בשיעור הריבית של הבנק, כדלקמן:

31.12.2016			30.9.2017			
מט"ח ⁽²⁾	צמוד	לא צמוד	מט"ח ⁽²⁾	צמוד	לא צמוד	
1.77	(0.68)	0.09	1.51	(0.88)	0.14	- פער המח"מ (בשנים): - לפני עסקאות בנגזרים - השפעת עסקאות בנגזרים
(1.24)	0.01	(0.05)	(1.02)	(0.09)	(0.06)	
0.53	(0.67)	0.04	0.49	(0.97)	0.08	פער מח"מ נטו
						- ההפסד המכסימלי ביחס להון (באחוזים)⁽¹⁾ - לפני עסקאות בנגזרים - השפעת עסקאות בנגזרים
1.0	2.4	-	0.8	2.4	(0.7)	
(0.5)	-	0.5	(0.3)	0.4	0.8	הפסד מכסימלי נטו ⁽¹⁾
0.5	2.4	0.5	0.5	2.8	0.1	

1. שיעור ההפסד הכלכלי המכסימלי (הנגזר ממודל המשמש את הבנק לניהול החשיפה לריבית), מחושב ביחס להון הבנק בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.
2. לרבות צמוד למטבע חוץ.

מידע מפורט באשר לחשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית במגזרי ההצמדה השונים נכלל בנספח מס' 3 לדוח זה.

(5) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הריבית בבנק, לרבות ההיבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

ג. סיכון שער החליפין (סיכון בסיס)

1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הבסיס מוגדר כחשיפת הבנק להפסד שעלול להיגרם עקב שינויים באינפלציה ובשערי החליפין. הסיכון נמדד ביחס להפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (ה"הון הפעיל"), בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

מדיניות הבנק, לגבי סיכוני הבסיס הכרוכים בניהול תיק הנכסים הממומן ממקורות ההון הפעיל הכלכלי שלו, קובעת כי: %(-40) עד 100% מהון זה יושקעו בנכסים צמודי מדד, %(-10) עד 25% יושקעו בנכסים במט"ח ובצמודי מט"ח, והיתרה הנגזרת תוחזק בשקלים לא צמודים.

ההחלטות לגבי השקעת ההון הפעיל במגזרים השונים, מתקבלות במסגרת המגבלות שנקבעו, בהתבסס על ניתוח, בקרה ותחזיות לגבי התפתחויות כלכליות במשק, שיעורי הריבית במגזרים השונים ושינויים צפויים במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של השקל. הבנק נעזר, לצורך ניהול סיכוני הבסיס, במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

היבטים אחרים הנוגעים לניהול סיכון זה, לרבות המבנה הארגוני של פונקציית ניהול הסיכון ומדיניות הגידור הנוגעת לסיכון זה - פורטו בסעיף ב' לפרק זה.

(2)

סקירה כמותית

להלן נתונים תמציתיים הנוגעים לחשיפות הבנק לסיכון זה בחתך מגזרי הצמדה, ליום 30.9.2017 - בהשוואה לסוף השנה הקודמת לפני השפעת עסקאות במכשירים נגזרים ואחריהן (במיליוני ש"ח):

חשיפה "חשבונאית"						מגזר ההצמדה
31.12.2016			30.9.2017			
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	
1,135	(1,017)	2,152	1,310	(1,518)	2,828	שקל לא צמוד
759	319	440	721	920	(199)	שקל צמוד מדד
(7)	698	(705)	12	598	(586)	מט"ח ⁽²⁾
1,887	-	1,887	2,043	-	2,043	חשיפת בסיס נטו

חשיפה "כלכלית" (3)						מגזר ההצמדה
31.12.2016			30.9.2017			
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	
1,811	(1,017)	2,828	2,055	(1,518)	3,573	שקל לא צמוד
174	319	(145)	89	920	(831)	שקל צמוד מדד
13	698	(685)	34	598	(564)	מט"ח (2)
1,998	-	1,998	2,178	-	2,178	חשיפת בסיס, נטו

1. ניהול החשיפה לסיכונים בסיס מבוצע על פי נתוני "חשיפה הכלכלית". המרכיבים העיקריים של ההפרש שבין החשיפה ה"כלכלית", לבין "חשיפה החשבונאית" (המוגדרת: כפר שבין יתרות הנכסים וההתחייבויות הכספיים, על פי כללי מדידה חשבונאית מקובלים) - הינם כדלקמן:
 - הפרשות מסוימות, כגון: הפרשות בגין זכויות עובדים, סווג למגזר הצמוד למדד.
 - נכסי היעודה לתשלום פיצויי פרישה סווג למגזר ההצמדה המתאים, בגין כל מכשיר פיננסי שנכלל ביעודה, בנפרד.
 - הלוואות צמודות למדד שסווגו כ"חובות פגומים", סווג למגזר הלא צמוד (במקום לבסיס הנגזר מחוזה ההלוואה).
 - מכשירים פיננסיים המכילים אופציה גלומה, סווג למגזרי ההצמדה השונים על פי מודלים לתמחור אופציות.
 - פקדונות שבסיס ההצמדה שלהם אינו קבוע לאורך כל תקופת הפקדון, מסווגים למגזר ההצמדה ששימש לתמחור הפקדון.
 - ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי (בגין "חובות תקינים") נטו, לא נכללה ב"חשיפה הכלכלית".
2. לרבות צמוד למטבע חוץ.

להלן ניתוח השינויים שחלו בתקופת הדוח בחשיפת הבנק לסיכונים בסיס (על בסיס כלכלי):

עודף הנכסים במגזר הלא צמוד ליום 30 בספטמבר 2017 הסתכם בכ- 2,055 מיליון ש"ח, ושיעורו מכלל ההון הפעיל הגיע לכ- 94.3%, לעומת 90.6% בתום השנה הקודמת. עודף הנכסים במגזר מט"ח וצמוד מט"ח, ביחס להון הפעיל הסתכם ביום 30 בספטמבר 2017 בשיעור זניח, בדומה לאשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 לא נרשמו שינויים מהותיים בהשקעת עודפי הנכסים של הבנק, בחתך מגזרי הצמדה.

נכסי הסיכון בגין חשיפת הבנק לסיכון שער החליפין מסתכמים ליום 30 בספטמבר 2017 ב- 56 מיליון ש"ח, והקטינו את יחס הלימות ההון של הבנק למועד זה בשיעור של כ- 0.02 נקודות האחוז (31.12.2016 - 0.01 נקודות האחוז).

ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין:

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תיאורטיים של שינויים בשערי החליפין של המטבעות העיקריים, בטווח שבין +10%, ל- 10% . הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 30.9.2017, בהתבסס על היתרות הכספיות של הנכסים וההתחייבות באותם מטבעות (לרבות פעילות במכשירים חוץ מאזניים) ליום 30.9.2017, בתוספת התאמות מסוימות (בעיקר בגין "חובות פגומים").

להלן ריכוז התוצאות של ניתוח הרגישות (במיליוני ש"ח):

-10%	- 5%	5%	10%	
(2)	(1)	1	2	דולר
1	1	(1)	(1)	יורו
*	*	*	*	לירה שטרלינג
*	*	*	*	פרנק שוויצרי
*	*	*	*	יין יפני
(1)	*	*	1	
*	*	*	*	השפעת אופציות **
(1)	*	*	1	השפעה כוללת

* סכום נמוך מ- 0.5 מיליון ש"ח.
** לא כולל אופציות גלומות.

(3) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לחשיפת הבנק לסיכון הבסיס נכלל בביאור 16 בתמצית הדוחות הכספיים.

ד. סיכון מחיר מניות

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

• כללי

סיכון מניות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד, עקב ירידה במחירי השוק של המניות הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון המניות, נערך בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי התיק הסחיר של הבנק. ליום 30.9.2017 לא נכללו מניות בתיק הסחיר של הבנק (31.12.2016 - זהה).

• אסטרטגיות ותהליכים

כעקרון, הבנק נמנע, בדרך כלל, מהשקעות פיננסיות במניות בתיק הבנקאי. ליום 30.9.2017 כולל התיק הבנקאי ארבעה סוגי מניות:

- החזקה בשיעור של 31% מאמצעי ההון בחברה כלולה: "תפנית דיסקונט – ניהול תיקי השקעות בע"מ", העוסקת בניהול תיקי השקעות ללקוחות בקבוצת "דיסקונט".
- השקעה בקרנות הון סיכון - המתמחות בהשקעה בהון ובמתן אשראי ל"חברות הזנק" בתחום ה"היי טק".
- החזקות ריאליות בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ (בשיעור של 14.8%).

- החזקות ריאליות בשיעור זניח במספר חברות מצומצם, הנובעות מהסכמים להסדרת חובות בעייתיים, שנחתמו בין הבנק לחייבים.

- **המבנה הארגוני של פונקצית ניהול הסיכונים**
ככלל, "מרכז ניירות ערך" (הכפוף ל"חטיבה הפיננסית"), הינו האורגן האחראי על השקעות בניירות ערך בכלל, ובמניות בפרט.
עם זאת, מכיוון שחלק מההשקעות במניות הכלולות בתיק הבנקאי, נובעות מעסקאות אשראי שבוצעו על ידי החטיבה לבנקאות מסחרית, או שהן מהוות תחליף לעסקאות אשראי של הבנק - הוטלה האחריות לניהול הסיכון בקו ההגנה הראשון בגין השקעות אלו - על החטיבה לבנקאות מסחרית של הבנק.
באחריות לניהול הסיכונים בקו ההגנה השני, בגין הסיכונים הנובעים מחשיפת הבנק להשקעות במניות - נושאת החטיבה לניהול סיכונים.
- **המדיניות והטיפול החשבונאי בהחזקות במניות**
להלן פרטים לגבי הטיפול החשבונאי במניות הכלולות בתיק הבנקאי של הבנק:
- ההשקעה בקרנות הון סיכון מוצגת על בסיס העלות.
במקרים בהם היה השווי ההוגן נמוך מעלות ההשקעה בקרנות, ערך הבנק הפרשה לירידת ערך בגין השקעה זו. ההפרשה בגין ירידת הערך נזקפה לדוח הרווח והפסד.
- ההשקעה בחברת "תפנית" - דיסקונט ניהול תיקי השקעות בע"מ, מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- החזקות ריאליות מוצגות על בסיס השווי ההוגן, או לפי הערכת ההנהלה שאינה עולה על השווי ההוגן.

(2) סקירה כמותית

- להלן נתונים לגבי עלות המניות בתיק הבנקאי והשווי ההוגן שלהן:

31.12.2016	30.9.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
18	15	עלות ⁽¹⁾
2	2	התאמה לשווי הוגן
20	17	שווי הוגן ⁽²⁾

1(1) בגין מניות אלו נערכה הפרשה לירידת ערך "בעלת אופי שונה מזמני", המסתכמת ליום 30 בספטמבר 2017 בסך של 6 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2016 - 5 מיליון ש"ח).

2(2) נתוני השווי ההוגן ליום 30.9.2017 אינם כוללים יתרות המבוססות על מחיר מצוטט בבורסה (31.12.2016 - זהה).

- להלן נתונים לגבי התפלגות ההשקעות במניות, בחתך סחירות:

31.12.2016	30.9.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
20	17	השקעות לא סחירות
-	-	השקעות סחירות
20	17	סך הכל

מידע מפורט באשר לניהול סיכון מחירי מניות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

14. סיכוני נזילות ומימון

א. סיכון נזילות

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הנזילות מוגדר כחשיפה אפשרית להפסדים ולפגיעה ביציבות הבנק, הנובעת מחוסר יכולת של הבנק לספק את צורכי נזילותו. סיכון זה נגזר, בין היתר, מהתנהגות הלקוחות והתממשות עולה לבוא לידי ביטוי בזמינות ובמחיר המקורות.

לפרטים נוספים באשר לניהול החשיפה לסיכון הנזילות של הבנק - ראה פרק 14 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

(2) יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות" - המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום - שלא יפחת מ- 100%. ההנחיות שנכללו בהוראה נכנסו לתוקף ביום 1.4.2015, ומיושמות על ידי הבנק החל ממועד זה. במטרה להקל על התאגידים הבנקאיים ליישם את ההוראה, נקבעו על ידי בנק ישראל הוראות מעבר שנכנסו לתוקף במדורג, כדלקמן:

- בשנת 2016 נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות", שלא יפחת מ- 80%.

- הקלות אלו בוטלו במלואן ביום 1.1.2017.

להלן נתונים המשמשים בחישוב יחס כיסוי הנזילות בבנק:

31.12.2016	30.9.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7,603	6,904	נכסים נזילים באיכות גבוהה
5,287	4,925	תזרים מזומנים יוצא, נטו
אחוזים	אחוזים	
143.8	140.2	יחס כיסוי הנזילות

(3) מצב הנזילות לטווח קצר ולטווח ארוך

בעקבות המשבר הכלכלי העולמי שהתרחש בשנת 2008, יישמו הבנקים המרכזיים בארץ ובעולם מדיניות מוניטרית מרחיבה, המתאפיינת בסביבת ריבית נמוכה מאוד. לפיכך, הסתמנה בשנים האחרונות נטייה הולכת וגוברת של ציבור הלקוחות לפעול לקיצור תקופת הפקדונות המופקדים במערכת הבנקאית (באמצעות העדפת פקדונות הניתנים למשיכה "לפי דרישה", על חשבון ירידה במשקלם היחסי של הפקדונות "לזמן קצוב").

במקביל, נרשמה עליה בהעדפת הציבור לממן את פעילותו באמצעות מקורות ארוכי טווח. ההתפתחויות שצוינו לעיל, תרמו לגידול בחשיפת הבנק לסיכוני נזילות.

הבנק מגדר את חשיפתו לסיכון הנזילות, בין היתר, באמצעות יישום אסטרטגיה להגדלת משקלם של המקורות המגויסים מ"משקי בית" ו"עסקים קטנים", שמתאפיינים בשיעורי מיחזור גבוהים. אסטרטגיה זו עולה בקנה אחד עם הכללים שפורסמו על ידי בנק ישראל בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221, בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", במסגרתה נקבעו שיעורי מיחזור גבוהים (בשיעור של 80% - 97%), לפקדונות העומדים לפרעון בחודש הקרוב, שהופקדו על ידי לקוחות המשתייכים למגזר הקמעונאי.

במסגרת ניהול סיכון הנזילות לטווח ארוך מגייס הבנק פקדונות לזמן ארוך מציבור הלקוחות, בין היתר, באמצעות הפקדות בהוראת קבע. בנוסף, הונפקו על ידי הבנק בשנת 2016 אגרות חוב סחירות שיתרתן ליום 30.9.2017 הסתכמה ב- 256 מיליון ש"ח. אגרות החוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור שנתי של 2.07% ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

היבט נוסף הכרוך בניהול סיכון זה, נגזר מתפיסת ניהול הסיכונים הקבוצתית. מאחר והבנק נמנה על קבוצת בנק דיסקונט לישראל בע"מ, מתאפשרת העברת נזילות בין הבנק לחברה האם, במסגרת הקשרים העסקיים שבין הצדדים.

עם זאת, במסגרת המדיניות לניהול סיכון הנזילות הקבוצתית שהונהגה בבנק ובחברה האם, הונחו הגופים הנכללים בקבוצה לקיים יכולת מימון עצמאית ובלתי תלויה בגופים החברים בקבוצה. הבנק פועל בהתאם למדיניות זו.

(4) מדיניות גיוס המקורות

• גורמי מאקרו סביבתיים

על רקע ההתמתנות שנרשמה במגמת האינפלציה בשנים 2016 - 2012 ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, ולאור המשך ההאטה הכלכלית בחלק ממדינות "גוש היורו" והשלכותיה האפשריות על הפעילות הכלכלית המקומית - המשיך בנק ישראל בתקופת הדוח ביישום המדיניות המרחיבה שנקטה על ידו בשנים 2016 - 2012, שהתבטאה בשימור הריבית הנמוכה במכרז המוניטרי - בשיעור של 0.10%, בלבד.

להלן נתונים לגבי האינדיקטורים הכלכליים שאיפיינו את תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017:

- סביבת אינפלציה ממותנת: בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.3% בלבד - נתון המצביע על מגמת ביקושים ממותנת השוררת במשק.
- מגמה מעורבת בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים - שהתבטאה בתנודה בשיעור של עד כ- 8%, שנרשמה בשער השקל לעומת המטבעות הזרים המרכזיים.
- ירידה בהיקפי גיוס החוב באמצעות אגרות חוב על ידי ממשלת ישראל: בתשעת החודשים הראשונה של שנת 2017 נפדו אגרות חוב ממשלתיות בסך של כ- 6.8 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת פדיונות בהיקף של כ- 4.4 מיליארד ש"ח, נטו, שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.
- ירידה בציפיות האינפלציה של הציבור - שהסתכמו בתום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בשיעור של 0.1%, לעומת 0.5% בתחילת השנה.

• מדיניות הבנק

במסגרת הכנת תוכנית המימון השנתית, מקיימת החטיבה הפיננסית, בשיתוף פורומים רלוונטים אחרים, דיונים באשר ליישום מדיניות ההנהלה לגבי ניהול סיכון הנזילות.

הדיונים כוללים הערכות באשר לכרית הנזילות הנדרשת למימון תוכנית העבודה השנתית בהיבט סיכון הנזילות, לרבות: הגידול הצפוי בשימושים, והשפעת מדיניות התמחור על מקורות המימון ועל מצב הנזילות.

מדיניות גיוס המקורות בבנק מכוונת ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים ורווחיים לאורך זמן. מקור המימון העיקרי לפעילות הבנק הינו ציבור הלקוחות בסניפי הבנק השונים הפרוסים בכל רחבי הארץ וכוללים לקוחות מסחריים ועסקיים, מלכר"ים, לקוחות קמעונאיים ומשקי בית.

במסגרת השאיפה ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים, לגיוון תמהיל המקורות ושיפור מבנה הנזילות שלו, הושקעו על ידי הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 מאמצי שיווק המכוונים להרחבת בסיס הלקוחות הבינוניים והקטנים הפועלים במוצרי פקדונות בנקאיים, בכלל - ובפקדונות חסכון בהפקדות חודשיות, בפרט - פעילות התורמת לקשר ארוך טווח עם הלקוח ולתזרים שוטף של הפקדות בתכניות חסכון. במסגרת מאמצים אלו, מפעיל הבנק מרכזי "בנקאות פרטית", המספקים שירותי בנקאות למעגל הלקוחות בעלי עושר פיננסי.

להלן פרטים באשר להתפתחויות שנרשמו במקורות המימון של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, במגזרים השונים:

פקדונות לא צמודים - היקף הפקדונות הלא צמודים עלה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 בשיעור של 6.5% והסתכם ביום 30 בספטמבר 2017 בסך של 23,538 מיליון ש"ח. העליה בהיקף הפקדונות נובעת מהתפתחות הפעילות הקמעונאית בבנק בתקופת הדוח, המתבצעת בעיקר במגזר הצמדה זה. במסגרת מדיניות גיוס הפקדונות הלא צמודים, פועל הבנק להרחבת תשתית הלקוחות והגדלת הפיזור בתיק הפקדונות תוך קיום רמת תעריפים דומה למקובל במערכת הבנקאית. במקביל, מפעיל הבנק חדר "עסקאות שקלים" שנועד לתת מענה לפקדונות גדולים, תוך מתן גמישות בהטבות לפקדונות אלה.

פקדונות צמודים למדד - היקף הפקדונות הצמודים למדד הסתכם ביום 30 בספטמבר 2017 בסך של כ- 2,336 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 6.6% לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת. הירידה בהיקף הפקדונות הצמודים, נובעת בין היתר, מסביבת האינפלציה הנמוכה ששררה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017.

עיקר הגיוס במגזר זה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, התבצע באמצעות הפקדות חד פעמיות לתקופה של כשנתיים ובאמצעות הפקדות בהוראות קבע חודשיות.

פקדונות במטבע חוץ וצמודים למטבע חוץ - היקף הפקדונות ביום 30 בספטמבר 2017, הסתכם בכ- 2,460 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 5.3%, לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת. הירידה שנרשמה באפיק חסכון זה, נובעת בעיקר מההתחזקות שנרשמה בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים בתקופת הדוח.

כתבי התחייבות נדחים - במסגרת המדיניות לגיוון תמהיל המקורות ולשיפור יחס הלימות ההון שלו, גייס הבנק בעבר כתבי התחייבות נדחים. היקף כתבי ההתחייבות הנדחים ליום 30.9.2017 מסתכם ב- 663 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 669 מיליון ש"ח).

כתבי ההתחייבות דורגו על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AA", הנמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA+"). הפער בדירוג נגזר מממדולוגיית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "S&P" (חברת האם של "מעלות - S&P") - לפיה, כתבי ההתחייבות הנדחים ידורגו בדרגה אחת נמוכה יותר, מתחת לדירוג המנפיק. הדירוג הנוכחי של כתבי ההתחייבות ("AA") אושר על ידי חברת הדירוג לאחרונה ביום 24.10.2017. לפרטים נוספים באשר למגבלות החדשות החלות על הנפקת כתבי התחייבות נדחים, הנגזרים מ"כללי באזל" - ראה פרק 8' לעיל.

אגרות חוב - במסגרת הפעילות לגיוון תמהיל המקורות והגדלת משקל המקורות לטווח ארוך, גייס הבנק בשנת 2016, באמצעות חברה מוחזקת, אגרות חוב סחירות לא צמודות שיתרתן ליום 30.9.2017 הסתכמה ב- 256 מיליון ש"ח.

אגרות החוב נושאות ריבית קבועה בשיעור של 2.07%, ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

• נכסים נזילים

להלן נתונים על הנכסים הנזילים של הבנק, ליום 30 בספטמבר 2017:

- כ- 10.2% מנכסי הבנק הינם מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה של עד שלושה חדשים - מהם כ- 82.7% פקדונות בבנק ישראל (31.12.2016: 10.4% ו- 83.2% בהתאמה).
- כ- 13.1% מנכסי הבנק הינם ניירות ערך סחירים בבורסה (31.12.2016: 15.7%).

דהיינו, כ- 23.3% מסך נכסי הבנק ניתנים למימוש בזמן קצר (31.12.2016: 26.0%). הבנק פועל במטרה ליישם מדיניות המכוונת לשמר יחסי נזילות גבוהים בבנק, על רקע היעדר יציבות וחוסר הוודאות השוררים במשק העולמי, כפועל יוצא מהמשבר הפיננסי המתמשך במדינות רבות בעולם.

(5) גילוי באשר למפקידים גדולים

להלן נתונים באשר להיקף הפקדונות של מפקידים גדולים בבנק:

31.12.2016	30.9.2017
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
972	1,054
960	922
675	722
2,607	2,698

קבוצה - א'

קבוצה - ב'

קבוצה - ג'

סך הכל

(6) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הנזילות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק, בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון המימון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בזמינות המקורות, לרבות פגיעה בהרכבם (שעלולה לאלץ את הבנק להישען על מקורות יציבים פחות).
לפרטים נוספים באשר לניהול סיכון המימון, לרבות היעדים הכמותיים והמגבלות שנקבעו על ידי הבנק בנושא זה - ראה פרק 14 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

(2) מדדים כמותיים

להלן התפלגות הרכב הפקדונות בבנק בחתך גודל הפקדון ליום 30.9.2017 והשינוי שחל בנתונים אלה, לעומת התפלגות הפקדונות בתחילת השנה:

השינוי	31.12.2016		30.9.2017		מדרגות הפקדון (מיליוני ש"ח)	
	%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	עד	מ
5.8	42.0	11,421	42.6	12,084	1	-
0.7	24.3	6,609	23.5	6,652	10	1
4.7	33.7	9,169	33.9	9,598		מעל 10
4.2	100.0	27,199	100.0	28,334		

(3) מסגרות אשראי העומדות לרשות הבנק ותנאיהן

הבנק רשאי לנצל מסגרות אשראי שמעמיד בנק ישראל עבור המערכת הבנקאית, הנושאות ריבית בשיעור של 0.2% לשנה (על פי השיעורים ששררו בסוף תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017), בכפוף להעמדת בטחונות בהיקף שהוגדר על ידי בנק ישראל.

היקף האשראי הפוטנציאלי שהבנק רשאי לנצל במסגרת כללים אלו הסתכם ליום 30.9.2017 בסך של כ- 2.6 מיליארד ש"ח (31.12.2016 - 2.7 מיליארד ש"ח). היקף אשראי זה נגזר מיתרת הפקדונות שהפקיד הבנק בבנק ישראל במסגרת המכרזים המוניטריים, מיתרות הזכות בחשבונות העובר ושב של הבנק בבנק ישראל ומהיקף אגרות החוב שהופקדו על ידי הבנק בבנק ישראל.
לבנק אין הסכמי מסגרת לניצול אשראי עם גופים פיננסיים אחרים.

(4) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון המימון בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים ליום 30.9.2017 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

א. סקירת הסיכון ואופן ניהולו

תפיסת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת על עקרונות ניהול סיכונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין 310 ועקרונות ניהול סיכון מקובלים בעולם, במסגרתם היחידות השונות הנוטלות סיכון בבנק, נושאות באחריות מלאה לתהליכי ניהול סיכונים וליישום סביבת בקרה נאותה על פעילותן. תפיסה זו עולה בקנה אחד עם תפיסת ממשל ניהול הסיכונים המפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין 350 ו-355. לפרטים נוספים באשר לניהול הסיכון התפעולי - ראה פרק 15א' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2016.

ב. מדדים כמותיים

הצהרת התיאבון לסיכון מגדירה מגבלות כמותיות ואיכותיות בהקשר עם ניהול הסיכון התפעולי. מגבלות פנימיות אלו, כגון: מגבלת כמות הסיכונים התפעולים ברמת סיכון שיורי גבוהה וגבוהה מאוד, שאינה חורגת מהצהרת תיאבון לסיכון שמתווה הדירקטוריון ומגבלת סיכונים בעלי פוטנציאל נזק גדול, נמדדות ומנוטרות בתדירות רבעונית על ידי חטיבת ניהול הסיכונים.

הבנק מחשב את חשיפתו לסיכונים תפעוליים בהתאם ל"גישה הסטנדרטית" שנקבעה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 206, המבוססת על חלוקת פעילות הבנק לקווי עסקים שהוגדרו בהוראה וחישוב ההון הנדרש בגין כל אחד מקווי העסקים.

על פי הנחיות אלו, חשיפת הבנק לסיכונים תפעוליים נגזרת מדרישת ההון כאמור, ומיחסי ההון המינימליים שנקבעו על ידי בנק ישראל.

להלן נתונים לגבי דרישת ההון וחשיפת הבנק בגין סיכונים תפעוליים ליום 30.9.2017, לעומת הנתונים בסוף השנה הקודמת:

השינוי מיליוני ש"ח	31.12.2016 מיליוני ש"ח	30.9.2017 מיליוני ש"ח	
12	244	256	דרישת ההון
91	1,930	2,021	החשיפה לסיכון התפעולי

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 לא נרשם שינוי מהותי בהיקף החשיפה לסיכון התפעולי. הגידול בדרישת ההון הנגזרת מחשיפה זו הסתכם ב- 12 מיליון ש"ח.

ג. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול הסיכון התפעולי בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים ליום 30.9.2017 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

16. סיכונים נוספים**א. סיכונים אבטחת מידע וסיכונים "סייבר"**

פעילות התאגידים הבנקאיים נשענת על תשתיות טכנולוגיות מתקדמות וחדשנות טכנולוגית, לרבות תשתיות מיחשוב "פתוחות" וקבלת שירותי מיחשוב מצדדים שלישיים המאפשרים מתן שירותים בנקאיים זמינים ללקוחות "בכל עת ובכל מקום". תשתיות מתקדמות אלו חושפות את התאגידים הבנקאיים לסיכונים אבטחת מידע ו"סיכונים סייבר", שהתממשותם עלולה לשבש את פעילותם התקינה ולהוביל לפגיעה במוניטין, ירידה באמון הציבור, ואף לגרום, במקרה קיצון, לפגיעה ביציבותם.

לפרטים נוספים באשר לניהול סיכונים אבטחת מידע וסיכונים "סייבר" בבנק - ראה פרק 16 א' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2016.

ב. סיכונים משפטיים

הסיכון המשפטי מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, אובדן הכנסות או פגיעה עסקית, בין היתר, בשל העדר יכולת לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, או בשל חשיפה להליכים משפטיים נגד הבנק או מי מעובדיו (לרבות נושאי משרה), וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים.

במסגרת ניהול החשיפה לסיכונים משפטיים, הוכן בבנק מסמך מדיניות בנושא "ניהול הסיכונים המשפטיים", המגדיר את הסיכונים המשפטיים, דרכי המעקב אחרי סיכונים אלו והצעדים שיש לנקוט כדי למזער אותם, שאושר על ידי הדירקטוריון. עדכונים שוטפים בנושא זה מועלים באופן שוטף הן בפני ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון, והן בפני הדירקטוריון (במסגרת "מסמך הסיכונים").

ג. סיכוני ציות

סיכוני הציות והרגולציה מוגדרים כחשיפת הבנק להטלת קנסות ועיצומים מצד גורמי אכיפה ולפגיעה במוניטין של הבנק, בשל אי מילוי או כשלון, בציות להוראות חוק (לרבות הוראות שפרסם המפקח על הבנקים).

במטרה להסדיר סטנדרטים הולמים לניהול הסיכון בתאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל ביום 3.6.2015 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308 בנושא: "ציות ופונקציות הציות בתאגיד הבנקאי".

במסגרת התיקון להוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לגבש מדיניות כתובה בנושא: "מדיניות הציות", שתאושר על ידי הדירקטוריון. הבנק גיבש מסמך מדיניות בנושא זה, שאושר על ידי הדירקטוריון ביום 28 בדצמבר 2015.

במסגרת ניהול החשיפה לסיכוני ציות (לעניין החוקים ל"איסור הלבנת הון" ו"לאיסור מימון טרור"), התקבלה בעבר החלטה בבנק ובחברה האם, להפסקת מתן שירותים בנקאיים לבנקים הפועלים בשטחי הרשות הפלסטינית.

ההחלטה יושמה לגבי הבנקים הפועלים ברצועת עזה, והושהתה בחלקה לגבי שירותים מסוימים הניתנים לבנקים זרים הפועלים בשטחי יהודה ושומרון (להלן: "הבנקים הפלסטינים") - לבקשת המדינה.

ביום 1 במאי 2016 פנתה החברה האם למפקחת על הבנקים ולמנכ"ל משרד האוצר, בבקשה להתיר לבנקים הנמנים על קבוצת דיסקונט לחדול כליל ממתן שירותים לבנקים הפלסטינים, או לחלופין לתת מענה נאות לסיכונים הכרוכים במתן שירות זה.

לנוכח הסיכונים הכרוכים בפעילות זו, הצטרף דירקטוריון הבנק ביום 28 ביוני 2016 לעמדת החברה האם. בהמשך לצעדים אלו, מסר הבנק ביום 16 בינואר 2017 הודעה לבנקים הפלסטינים, על הפסקת מתן שירותי מזומנים לבנקים אלו, החל מיום 20 באפריל, 2017.

בחודש מרס 2017 נודע לבנק, כי מתקיימים הליכים לגיבוש כלים לגידור הסיכון הכרוך במתן שירותים לבנקים הפלסטינים, באמצעות מתן כתב שיפוי בגין תביעות כספיות אפשריות. בתקופת הדוח הוצגה לחברה האם טיוטה של כתב השיפוי, כאמור.

לפיכך, בעקבות פניית בנק ישראל, ומתווה שהוצג על ידו למתן שירותי מזומנים לבנקים הפלסטינים, במעורבות בנק ישראל, ממשיך הבנק, בשלב זה, במתן שירותי מזומנים לבנקים הפלסטינים, באמצעות מרכז המזומנים של החברה האם.

לפרטים נוספים באשר לניהול סיכון הציות, לרבות הצעדים שנקטו על ידי הבנק ליישום הוראות בנק ישראל בנושא זה - ראה פרק 16ג' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ובקורות

17. מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

א. כללי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 ובביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים ביניים לתקופת הדוח, תוך התאמות לכללי דיווח מקובלים לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים.

יישומם של כללי חשבונאות אלו, על ידי הנהלת הבנק בעת עריכת הדוחות הכספיים, כרוך לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של הערכות ואומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מהאומדנים וההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

סקירה תמציתית של ההערכות והאומדנים בנושאים חשבונאיים קריטיים, נכללה בדין וחשבון של הבנק לשנת 2016. כללי החשבונאות שיושמו בעריכת תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הדוח, אינם כוללים אומדנים והערכות ב"נושאים קריטיים" מעבר לנושאים שפורטו בדוחות הבנק לשנת 2016.

הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

ב. הצגת מכשירים פיננסיים על פי שוויים ההוגן

כאמור בדוחות הכספיים לשנת 2016, הבנק מודד מכשירים פיננסיים מסויימים (בעיקר השקעות בניירות ערך בתיק ה"זמין למכירה" וב"תיק למסחר"), וכן מכשירים נגזרים - על פי שוויים ההוגן.

להלן נתונים לגבי יתרות המכשירים הפיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), הכלולים בדוחות הכספיים לפי שוויים ההוגן, תוך אבחנה בין יתרות המבוססות על "נתונים נצפים", ליתרות המבוססות על "נתונים לא נצפים" וההכנסות (הוצאות) שנוקפו לדוח הרווח והפסד בגינם:

נתונים תוצאתיים				נתונים מאזניים	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		יתרות שווי הוגן ליום	
2016	2017	2016	2017	31.12.2016	30.9.2017
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

1. ניירות ערך זמינים למכירה - "נתונים נצפים"

36	20	11	(2)	4,720	4,073	- נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)
14	18	5	8	951	847	- אחרים (רמה 2)
-	(1)	-	(1)	13	13	"נתונים לא נצפים" - (רמה 3)
50	37	16	5	5,684	4,933	

2. מכשירים נגזרים - "נתונים נצפים"

1	1	-	-	-	-	- נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)
(54)	(59)	(14)	(1)	(4)	(24)	- אחרים (רמה 2)
13	14	2	5	(47)	(45)	"נתונים לא נצפים" - (רמה 3)
(40)	(44)	(12)	4	(51)	(69)	

השינויים בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים המשתייכים לקבוצת האיכות הנמוכה ("רמה 3"), בתקופת הדו"ח נובעים מהגורמים הבאים:

- עליית מדד המחירים לצרכן, והשינוי בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים הגדילו את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 21 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 5 מיליון ש"ח).
- השינויים בשיעורי ריבית השוק במגזרים השונים (שקל לא צמוד, שקל צמוד למדד ומטבע חוץ), הקטינו את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 6 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 12 מיליון ש"ח).
- צבירת הריבית השוטפת, הקטינה את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסכום לא מהותי (בתקופה המקבילה אשתקד - 3 מיליון ש"ח).
- השינוי במרכיב "סיכון האשראי", הקטין את השווי ההוגן של ההתחייבויות בגין עסקאות במכשירים נגזרים בסך של 1 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 1 מיליון ש"ח).
- קביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), המשתייכים לדרגות איכות 2 ו- 3 מבוססת על הערכות והנחות, הנשענות בין היתר, על שיקול דעת סובייקטיבי.
- לפיכך, סטייה אפשרית בגורמים אלו עלולה להטות את שוויי ההוגן של מכשירים אלו במידה מהותית.

18. גילוי לגבי בקורות ונהלים

א. בקורות לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

- הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 - העוסקת הן בבקורות ונהלים לגבי הגילוי (סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley - להלן "SOX") והן בבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX - ראה סעיף ב' להלן), קובעת בכל הנוגע לבקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים התקופתיים, כדלקמן:
- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקורות ונהלים לגבי הגילוי על דיווח כספי.
 - הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים, לסוף כל רבעון.
 - בנוסף, חויבו המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של כל תאגיד בנקאי, להצהיר אישית, במסגרת הדוחות הכספיים - הצהרות (הכלולות בדוחות אלו) לגבי הגילוי הנכלל בדוחות, בהסתמך על סקירת הדוחות הכספיים והערכת יעילות הבקורות והנהלים לגבי המידע שנכלל בדוחות.
 - קיומן של בקורות אלו ותקפותן, נבחנות ביחידות השונות של הבנק מידי רבעון. בנוסף, הוקמה בבנק "ועדת גילוי" בראשות המנהל הכללי הכוללת את כל חברי הנהלת הבנק. הועדה מתכנסת אחת לרבעון ודנה בנושאים שונים שהתעוררו במהלך פעילותו העסקית של הבנק, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי

- בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 מפורטות גם חובות הנהלת התאגיד הבנקאי לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX).
- ההוראה קובעת, בכל הנוגע לבקרה הפנימית על דיווח כספי, כדלקמן:
- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקרה פנימית על דיווח כספי.
 - הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך מדי שנה את אפקטיביות מערך הבקרה הפנימית בתאגיד.
- בתקופת הדוח עודכן התיעוד הקיים בגין מספר תהליכים עסקיים המשליכים על הדיווח הכספי, נסקרו הבקורות הקיימות בגין תהליכים אלו, לרבות בקורות חדשות שנוספו בתקופת הדוח, ונערכו בדיקות שוטפות על הבקורות הקיימות והערכת מידת האפקטיביות שלהן.

ג. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהתבסס על בחינת הבקורות הקיימות בתהליכי הפקת והעברת המידע הקשורים לדיווח הכספי, ועל תוצאות הדיונים שנערכו ב"ועדת הגילוי", העריכה הנהלת הבנק, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, את האפקטיביות של הבקורות ונהלים בתקופה המכוסה בדוח זה, לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק הסיקו, כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן אפקטיביות, כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ד. שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30.9.2017 לא ארעו שינויים בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיעו באופן מהותי, או שסביר שצפויים להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

חלק ה' - מידע נוסף**19. עניינים אחרים**

• **מכתב בנק ישראל בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן"**

בהמשך למכתב שפרסם בנק ישראל ביום 12 בינואר 2016 בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להתוות תכנית התייעלות "רב שנתית", בדגש על התייעלות בתחום כח האדם והוצאות השכר (לרבות מתן הקלות לעמידה ביעדי היעד של הלימות ההון לתאגידים שיישמו תוכניות התייעלות בתחום זה) - פרסם בנק ישראל ביום 13 ביוני 2017, מסמך בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן".

במסגרת המסמך התבקשו התאגידים הבנקאיים לבחון צעדי התייעלות גם בתחום הנדל"ן, לרבות התייחסות למיקומן הגיאוגרפי של יחידות ההנהלה והמטה. בנוסף, נכללה במסמך הקלה שתאפשר לתאגידים הבנקאיים לדחות את המועדים לעמידה ביעדי הלימות ההון, ותכלול את המרכיבים הבאים:

- רווח ההון הנובע ממכירת נכסי נדל"ן, שטרם הוכר בהון הרגולטורי.

- הסכום המצטבר של העלויות הישירות שהושקעו בגין תוכנית התייעלות.

מתן ההקלות כאמור, כפוף לאישור בנק ישראל ולתנאים כדלקמן:

- הצגת תוכנית קונקרטית להתייעלות בתחום הנדל"ן, שתכלול: תיאור יחידות המטה והנהלה

הכלולות בתוכנית, בחינת הכדאיות הכלכלית של התוכנית (לרבות הערכות באשר לחיסכון

שיושג בהוצאות התפעול והתחזוקה) ועמידת התוכנית בצרכי התאגיד הבנקאי.

- מחויבות קונקרטית לביצוע תוכנית ההתייעלות.

הקלות אלו יחולו על תוכניות התייעלות שיאושרו עד ליום 30 ביוני 2018, ויפרסו לחמש שנים בשיטת "הקו הישר". בנוסף, החליט בנק ישראל, במסגרת המסמך, להאריך את התקופה המזכה בהקלות שנקבעו במכתב מיום 12.1.2016 - גם לתוכניות התייעלות שיאושרו עד ליום 30.6.2018. הבנק לומד את ההנחיות החדשות שנכללו במסמך כאמור.

יהושע בורשטיין
המנהל הכללי

יאיר אבידן
יו"ר הדירקטוריון

14 בנובמבר, 2017

נספחים

נספח מס' 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2017									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
					הפסדי אשראי ⁽⁴⁾				
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי	סך הכל	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	מגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
391	383	3	391	346	3	1	2	3	8
87	86	-	87	77	-	-	-	-	1
2,493	2,408	53	2,492	2,204	53	14	7	5	43
4,233	4,112	79	4,232	2,140	79	40	4	1	51
1,980	1,945	33	1,979	1,917	33	31	(6)	(1)	6
179	178	1	142	126	1	1	-	-	1
4,821	4,631	148	4,820	4,238	148	95	35	38	94
310	292	8	306	258	8	5	4	2	4
1,308	1,274	23	1,307	1,183	23	13	8	6	35
140	135	1	138	92	1	-	2	1	4
601	597	3	512	485	3	3	1	-	7
1,662	1,591	36	1,662	1,361	36	26	4	3	29
1,258	1,241	11	1,257	1,052	11	3	3	2	6
19,463	18,873	399	19,325	15,479	399	232	64	60	289
4,276	4,159	71	4,276	4,063	71	-	2	1	18
5,430	5,209	56	5,415	4,330	56	20	10	6	63
29,169	28,241	526	29,016	23,872	526	252	76	67	370
246	246	-	241	241	-	-	-	-	-
4,853	4,853	-	-	-	-	-	-	-	-
34,268	33,340	526	29,257	24,113	526	252	76	67	370
201	200	1	200	175	1	1	-	-	2
125	125	-	121	14	-	-	-	-	-
125	124	-	125	115	-	-	-	-	1
17	-	17	4	3	4	3	-	-	-
30	28	-	30	30	-	-	-	-	-
7	7	-	7	3	-	-	-	-	-
26	6	20	26	24	20	20	1	6	7
531	490	38	513	364	25	24	1	6	10
477	477	-	466	449	-	-	-	-	-
235	235	-	-	-	-	-	-	-	-
1,243	1,202	38	979	813	25	24	1	6	10
35,511	34,542	564	30,236	24,926	551	276	77	73	380

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 24,926 מיליוני ש"ח, 5,200 מיליוני ש"ח, 75 מיליוני ש"ח ו- 5,310 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 30.9.2017, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ- 90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיר שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך 73 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך 64 מיליון ש"ח.

סיכון אשראי כולל (1)									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)									
הפסדי אשראי (4)									
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי (5)	בעייתי	סך הכל*	מזה: חובות (2)	בעייתי (6)	מגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת הפרשה למסד אשראי
410	401	5	410	369	5	2	(2)	(2)	9
105	105	-	105	97	-	-	-	-	1
2,315	2,192	85	2,314	2,058	85	18	(2)	(2)	42
4,083	3,967	70	4,082	1,852	70	33	6	-	50
2,176	2,096	80	2,176	2,038	79	71	16	-	22
297	294	1	104	88	1	-	-	-	2
4,586	4,392	145	4,585	4,069	145	97	3	8	97
289	269	5	285	243	6	2	1	1	2
1,130	1,092	24	1,129	1,006	24	18	(2)	(3)	33
156	148	2	153	95	2	1	1	1	3
454	447	6	364	340	6	6	-	1	6
1,486	1,409	32	1,486	1,207	32	22	-	-	22
1,033	1,008	6	1,033	864	6	2	-	-	4
18,520	17,820	461	18,226	14,326	461	272	21	4	293
3,849	3,758	59	3,849	3,676	59	-	3	-	18
4,942	4,700	53	4,933	3,944	53	20	2	(1)	59
27,311	26,278	573	27,008	21,946	573	292	26	3	370
345	345	-	336	336	-	-	(1)	-	-
5,717	5,717	-	-	-	-	-	-	-	-
33,373	32,340	573	27,344	22,282	573	292	25	3	370
217	217	-	215	178	-	-	-	-	2
127	127	-	123	16	-	-	(4)	-	-
72	72	-	72	68	-	-	-	-	1
19	-	19	5	5	5	5	-	-	-
41	40	1	41	35	1	-	-	-	-
8	8	-	8	3	-	-	-	-	-
30	5	25	30	29	25	25	-	-	12
514	469	45	494	334	31	30	(4)	-	15
513	513	-	510	488	-	-	-	-	-
103	103	-	-	-	-	-	-	-	-
1,130	1,085	45	1,004	822	31	30	(4)	-	15
34,503	33,425	618	28,348	23,104	604	322	21	3	385

פעילות בישראל:

ציבור-מסחרי

חקלאות

כרייה וחציבה

תעשייה

בינוי (7)

נדל"ן

אספקת חשמל ומים

מסחר

בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל

תחבורה ואחסנה

מידע ותקשורת

שירותים פיננסיים

שירותים עסקיים

אחרים

שירותים ציבוריים

וקהילתיים

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים -

הלוואות לדיר

אנשים פרטיים-אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים

ממשלה

סה"כ פעילות בישראל

פעילות בחו"ל

תעשייה

בינוי ונדל"ן

מסחר

תחבורה ואחסנה

אנשים פרטיים -

הלוואות לדיר

אנשים פרטיים-אחר

אחר

סה"כ ציבור בחו"ל

בנקים

ממשלות

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 23,104 מיליוני ש"ח, 6,120 מיליוני ש"ח, 35 מיליוני ש"ח ו-5,244 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 30.9.2016, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.

6. סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ- 90 יום ומעלה.

7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיר שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך 86 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך 109 מיליון ש"ח.

נספח מס' 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
					הפסדי אשראי ⁽⁴⁾				
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי	סך הכל*	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות, נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
397	386	4	396	353	4	2	(2)	(2)	9
97	96	-	97	89	-	-	-	-	1
2,319	2,205	46	2,319	2,026	46	17	(2)	(1)	41
4,017	3,903	70	4,016	1,853	70	36	6	2	48
2,134	2,045	71	2,134	2,034	71	62	3	(2)	11
322	319	-	129	112	-	-	-	1	1
4,683	4,434	131	4,681	4,126	131	94	13	18	97
291	272	5	287	244	5	2	2	2	2
1,184	1,139	25	1,183	1,050	25	18	(1)	(2)	33
152	144	2	149	95	2	1	1	1	3
390	385	3	301	276	3	3	1	2	6
1,522	1,421	57	1,522	1,235	57	49	8	2	28
1,058	1,027	13	1,058	856	13	2	1	-	5
18,566	17,776	427	18,272	14,349	427	286	30	21	285
3,902	3,804	62	3,902	3,713	62	-	1	-	17
4,943	4,676	54	4,934	3,931	54	19	10	6	59
27,411	26,256	543	27,108	21,993	543	305	41	27	361
347	347	-	334	334	-	-	(1)	-	-
5,377	5,377	-	-	-	-	-	-	-	-
33,135	31,980	543	27,442	22,327	543	305	40	27	361
209	192	18	207	188	18	2	-	-	2
127	127	-	123	16	-	-	(4)	-	-
88	86	-	88	83	-	-	-	-	1
21	2	18	7	7	5	5	-	-	-
36	33	1	36	31	1	-	-	-	-
8	8	-	8	3	-	-	-	-	-
30	4	26	30	28	26	25	-	-	12
519	452	63	499	356	50	32	(4)	-	15
342	342	-	333	312	-	-	-	-	-
314	314	-	-	-	-	-	-	-	-
1,175	1,108	63	832	668	50	32	(4)	-	15
34,310	33,088	606	28,274	22,995	593	337	36	27	376

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 22,995 מיליוני ש"ח, 5,989 מיליוני ש"ח, 46 מיליוני ש"ח ו- 5,280 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 31.12.2016, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ- 90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיור שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך של 91 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך של 102 מיליון ש"ח.

(א) מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות

מועד הפרעון של החשיפה המאזנית		חשיפה מאזנית מעבר לגבול (3)							
עד שנה	מל שנה	חשיפה מאזנית (2)(3)	חובות פגומים	סיכון אשראי בעייתי	סך הכל	לאחרים	לבנקים	למשלות	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
190	212	5	-	-	402	83	149	170	סך כל החשיפה למדינות זרות:
185	340	831 (4)	-	4	525	150	310	65	ליום 30.9.2017:
375	552	836	-	4	927	233	459	235	ארה"ב (1)
10	1	21	-	-	11	11	-	-	אחר
									סך הכל
									מזה LDC
135	349	4	-	-	484	95	325	64	ליום 30.9.2016:
167	209	863 (4)	-	2	376	174	163	39	ארה"ב (1)
302	558	867	-	2	860	269	488	103	אחר
13	3	29	-	-	16	15	1	-	סך הכל
									מזה LDC
333	164	6	-	-	497	95	128	274	ליום 31.12.2016:
170	225	881 (4)	-	1	395	166	189	40	ארה"ב (1)
503	389	887	-	1	892	261	317	314	אחר
13	2	27	-	-	15	15	-	-	סך הכל
									מזה LDC

1. על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונית נזילים. בלוח זה נכלל מידע מפורט לגבי מדינות שחשיפות האשראי של הבנק בגין עולה על 1% מסך נכסי הבנק.
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
3. סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונית המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.
4. כולל חשיפה למבטחי משנה זרים בסך 795 מיליון ש"ח (30.9.2016 - 805 מיליון ש"ח; 31.12.2016 - 827 מיליון ש"ח), הנובעת מהסכמים שנחתמו בין הבנק לבין מבטחי המשנה, במסגרתם התחייבו המבטחים לשפות את הבנק בגין התממשות חשיפה לסיכונים אשראי הגלומה בערבויות "חוק מכר דירות" מסוימות שהונפקו על ידי הבנק (ראה פרק 4ב(4), לעיל).

(ב) מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן עולה על 0.75% מסך נכסי הבנק

ליום 30.9.2017 לא היו בבנק חשיפות אשראי בגין מדינות זרות, ששיעורן עולה על 0.75% מכלל נכסי הבנק (אך נופלות מ-1%), (ליום 31.12.2016, וליום 30.9.2016 - זהה).

(ג) מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

חשיפת הבנק בגין מדינות זרות עם בעיות נזילות מסתכמת ליום 30.9.2017 בסך של 2 מיליון ש"ח (30.9.2016 ו-31.12.2016 - 3 מיליון ש"ח).

* חשיפת הבנק למדינות: פורטוגל, ספרד, יוון, איטליה, אירלנד וקפריסין שנכללו בתכנית הסיוע שהושקה על ידי הבנק המרכזי האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית ליום 30.9.2017 - מסתכמת בסך 7 מיליון ש"ח (30.9.2016 - 8 מיליון ש"ח; 31.12.2016 - 6 מיליון ש"ח).

נספח מס' 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2016			30 בספטמבר 2016			30 בספטמבר 2017										
משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	ללא	מסל 20	מ-10 ועד 20 שנים	מ-5 ועד 10 שנים	מ-3 ועד 5 שנים	משנה ועד 3 שנים	מ-3 ועד שנה	מחודש	עם דרישה
ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	תקופת	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים
אפקטיבי	פנימי	מיליוני	אפקטיבי	פנימי	מיליוני	אפקטיבי	פנימי	פרעון	מיליוני	מיליוני	מיליוני	מיליוני	מיליוני	מיליוני	מיליוני	מיליוני
שנים	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	שנים	אחוזים	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
0.54	3.32	25,690	0.53	3.65	24,855	0.61	3.64	28,076	69	26	147	690	934	1,830	1,310	1,693
21,377																
408		428	0.26		600	0.32		789	-	-	-	-	3	328	50	
1		53	-		64	-		42	-	-	1	3	20	11	6	
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	
21,786		26,171	**0.53		25,519	**0.60		28,907	69	26	147	691	937	1,853	1,649	1,749
17,962		23,490	0.46	0.20	22,645	0.47	0.26	24,832	-	-	90	354	748	1,245	2,421	2,012
402		1,458	1.25		1,693	1.11		2,334	-	-	-	98	4	409	1,236	185
-		13	-		13	-		22	-	-	-	7	6	4	5	
-		-	-		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	
18,364		24,961	**0.51		24,351	**0.52		27,188	-	-	90	452	759	1,660	3,661	2,202
3,422								1,719	69	26	57	239	178	193	(2,012)	(453)
3,422		1,210			1,168			1,719	1,650	1,624	1,567	1,328	1,150	957	2,969	

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל

בגין מכשירים נגזרים ובגין

מכשירים פיננסיים חוץ

מאזניים ונכסים פיננסיים

מורכבים

נכסים פיננסיים *

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט

אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים

לשלם בגין מכשירים נגזרים

ובגין מכשירים פיננסיים חוץ

מאזניים והתחייבויות פיננסיות

מורכבות

התחייבויות פיננסיות *

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט

אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי

הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

**מטבע ישראלי צמוד למדד
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל
בגין מכשירים נגזרים ובגין
מכשירים פיננסיים חוץ
מאזניים ונכסים פיננסיים
מורכבים**

נכסים פיננסיים *
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט
אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

לשלם בגין מכשירים נגזרים

מאזניים והתחייבויות פיננסיות

התחייבויות פיננסיות *

התחייבויות פיננסיות *
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט
אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

החשיפה לשינויים בשיעורי

הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות:

1. פירוט נוסף

2. בלוח זה, ה
3. שיעור תשוא
4. משך חיים מ

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי. **

30 בספט
עם דרישן
ועד חודש

נספח מס' 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)
סכומים מדווחים

מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
שנים	אחוזים	שנים	אחוזים	שנים	אחוזים	שנים	אחוזים	שנים	אחוזים	שנים	אחוזים	שנים	אחוזים	שנים	אחוזים	שנים	אחוזים
891	100	149	432	156	262	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.94	2.00
510	692	813	82	36	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.43	
1	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1,402	798	964	514	192	272	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.20	
1,891	326	323	21	6	13	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	0.17	0.69
413	420	457	50	14	182	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1.80	
1	7	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2,305	753	784	77	20	195	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	0.67	
(903)	45	180	437	172	77	-	-	5	-	-	(3)	77	172	437	180		
(903)	(858)	(678)	(241)	(69)	8	5	5				5					(22)	

הערות כלליות:

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- * למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- *** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

30 בספטמבר 2017			30 בספטמבר 2016			31 בדצמבר 2016					
מחודש ועד 3 חודשים	מ-3 ועד שנה	מ-3 ועד 5 שנים	מ-5 ועד 10 שנים	מ-10 ועד 20 שנים	ללא תקופת פרעון	סך הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי	סך הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי
עם דרישה ועד חודש	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים	שנים	מיליוני ש"ח	אחוזים	שנים
22,304	1,899	2,694	2,938	1,749	1,166	176	43	3.38	0.82	3.22	31,442
918	742	1,840	487	42	27	2	-	-	0.70	-	2,903
2	13	15	26	10	1	-	-	-	-	-	67
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23,224	2,654	4,549	3,451	1,801	1,194	178	43	-	0.81	-	34,412
19,906	2,501	3,292	2,289	1,518	984	137	-	0.33	0.72	0.25	29,599
815	605	1,801	551	73	280	2	-	-	1.17	-	2,955
1	13	15	27	10	1	-	-	-	-	-	64
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
20,722	3,119	5,108	2,867	1,601	1,265	139	-	-	0.77	-	32,637
2,502	(465)	(559)	584	200	(71)	39	43	-	-	-	-
2,502	2,037	1,478	2,062	2,262	2,191	2,230	2,337	-	-	-	1,775

החשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

כסים פיננסיים * , *** מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס) ****

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות * מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס) ****

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ****

ה"ח שווי הוגן מכשירים פיננסיים, נטו החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות:

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

כולל אופציות של מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

כולל התחייבויות לא כספיות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

הצהרה (Certification)

אני יהושע בורשטיין, מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו ; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי ; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.
- (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

14 בנובמבר, 2017

יהושע בורשטיין
מנכ"ל הבנק

הצהרה (Certification)

אני אבי רישפן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

14 בנובמבר, 2017

אבי רישפן
סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2017 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך.

הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

זיו האפט
רואי החשבון

סומך חייקין
רואי החשבון

14 בנובמבר, 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ביאור	
2016 (מבוקר)	2016 (לא מבוקר)	2017 (לא מבוקר)	2016 (לא מבוקר)	2017 (לא מבוקר)		
1,057 ⁽¹⁾	795	868	286	276	2	הכנסות ריבית
124	99	115	48	20	2	הוצאות ריבית
933	696	753	238	256	6,15	הכנסות ריבית, נטו
36	21	77	7	22		הוצאות בגין הפסדי אשראי
897	675	676	231	234		הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
36	16	-	11	2	3	הכנסות שאינן מריבית
304	226	234	78	80		הכנסות מימון שאינן מריבית
9	8	5	-	-		עמלות
						הכנסות אחרות
349	250	239	89	82		סך כל הכנסות שאינן מריבית
581	432	418	143	134	9	הוצאות תפעוליות ואחרות
154	116	118	38	39		משכורות והוצאות נלוות
175	129	128	42	44		אחזקה ופחת בניינים וציוד
						הוצאות אחרות
910	677	664	223	217		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
336	248	251	97	99		רווח לפני מיסים
145 ⁽¹⁾	100	95	38	37		הפרשה למיסים על הרווח
191	148	156	59	62		רווח לאחר מיסים
2	2	2	1	1		חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לאחר מיסים
193	150	158	60	63		רווח נקי
						רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)
1.55	1.20	1.27	0.48	0.51	8	מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב:

אבי רישפן
סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

יהושע בורשטיין
המנהל הכללי

יאיר אבידן
יו"ר הדירקטוריון

1. סוג מחדש בגין היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מיסים על ההכנסה" - ראה ביאור 1ה'.

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 14 בנובמבר, 2017.
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ביאור
2016	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
193	150	158	60	63	בנקי
					(הפסד) כולל אחר, לפני מסים: 4
(37)	(15)	21	(17)	6	מאות בגין הצגת ניירות ערך ים למכירה לפי יוי ההוגן, נטו
(40)	(87)	(12)	(53)	(21)	מת ההתחייבויות בגין הטבות נדים, נטו ⁽¹⁾
(77)	(102)	9	(70)	(15)	(הפסד) כולל אחר לפני מיסים
25	36	(3)	25	6	נת המס המתייחס
(52)	(66)	6	(45)	(9)	(הפסד) כולל אחר לאחר יעת המס
141	84	164	15	54	כל הרווח הכולל

1. מהווה בעיקר, התאמות לאומדנים אקטואריים בגין הפרשות לפיצויי פרישה והטבות לאחר סיום העסקה וכן הפחתת סכומים שנרשמו בתקופות קודמות ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)	30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)	30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)	ביאור	
נכסים				
3,422	2,603	3,506		מזומנים ופקדונות בבנקים
6,002	6,134	5,213	5	ניירות ערך ⁽²⁾
22,349	22,280	24,236	6,15	אשראי לציבור
(348)	(355)	(354)	6,15	הפרשה להפסדי אשראי
22,001	21,925	23,882		אשראי לציבור, נטו
9	9	6		השקעה בחברות מוחזקות
358	356	353		בניינים וציוד
26	12	24	12	נכסים בגין מכשירים נגזרים
346	395	382		נכסים אחרים
32,164	31,434	33,366		סך הכל נכסים
התחייבויות והון				
27,199	26,400	28,334	7	פקדונות הציבור
259	263	163		פקדונות מבנקים
149	152	142		פקדונות הממשלה
926	921	919		אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
79	102	98	12	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,308	1,409	1,302		התחייבויות אחרות ⁽³⁾
29,920	29,247	30,958		סך הכל התחייבויות
2,244	2,187	2,408	8	הון
32,164	31,434	33,366		סך הכל התחייבויות והון

1. היתרה כוללת ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 371 מיליוני ש"ח (30.9.2016 - 372 מיליוני ש"ח; 31.12.2016 - 369 מיליוני ש"ח).
2. היתרה כוללת ניירות ערך המוצגים לפי השווי ההוגן בסך 4,936 מיליוני ש"ח (30.9.2016 - 5,825 מיליוני ש"ח; 31.12.2016 - 5,693 מיליוני ש"ח).
3. היתרה כוללת הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 26 מיליוני ש"ח (30.9.2016 - 30 מיליוני ש"ח; 31.12.2016 - 28 מיליוני ש"ח).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017					
(לא מבוקר)					
הון מניות נפרע מיליוני ש"ח	קרנות הון מיליוני ש"ח	סך הכל הון וקרנות הון מיליוני ש"ח	רווח כולל אחר מצטבר מיליוני ש"ח	יתרת רווח מיליוני ש"ח	סך הכל הון מיליוני ש"ח
51	152	203	(82)	2,233	2,354
-	-	-	-	63	63
-	-	-	(9)	-	(9)
51	152	203	(91)	2,296	2,408

יתרה לתחילת התקופה

רווח נקי לתקופה

הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016					
(לא מבוקר)					
הון מניות נפרע מיליוני ש"ח	קרנות הון מיליוני ש"ח	סך הכל הון וקרנות הון מיליוני ש"ח	רווח כולל אחר מצטבר מיליוני ש"ח	יתרת רווח מיליוני ש"ח	סך הכל הון מיליוני ש"ח
51	152	203	(66)	2,035	2,172
-	-	-	-	60	60
-	-	-	(45)	-	(45)
51	152	203	(111)	2,095	2,187

יתרה לתחילת התקופה

רווח נקי לתקופה

הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

(לא מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(97)	2,138	2,244
-	-	-	-	158	158
-	-	-	6	-	6
51	152	203	(91)	2,296	2,408

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)

רווח נקי לתקופה

רווח כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016

(לא מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(45)	1,945	2,103
-	-	-	-	150	150
-	-	-	(66)	-	(66)
51	152	203	(111)	2,095	2,187

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)

רווח נקי לתקופה

הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

(מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(45)	1,945	2,103
-	-	-	-	193	193
-	-	-	(52)	-	(52)
51	152	203	(97)	2,138	2,244

יתרה לתחילת השנה

רווח נקי לשנה

הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף השנה

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת דרווח נקי לתקופה התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת (נספח א')
2016		2017		2017		
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
193	150	158	60	63		
342	271	403	118	64		
535	421	561	178	127		
254	243	(103)	8	(144)		שינוי נטו בנכסים שוטפים -
(1,732)	(1,618)	(2,037)	(460)	(685)		פקדונות בבנקים
5	19	2	10	7		אשראי לציבור
-	-	6	(1)	3		נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	(16)	(5)	(18)	13		ניירות ערך למסחר
(1,471)	(1,372)	(2,137)	(461)	(806)		נכסים אחרים
						סך הכל שינוי בנכסים שוטפים
						שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות -
1,811	1,012	1,135	585	536		פקדונות מהציבור
(200)	(196)	(96)	(123)	18		פקדונות מבנקים
(2)	1	(7)	(4)	(2)		פקדונות הממשלה
(43)	(20)	19	(20)	(33)		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
44	95	(50)	100	12		התחייבויות אחרות
1,610	892	1,001	538	531		סך הכל שינוי בהתחייבויות שוטפות
674	(59)	(575)	255	(148)		מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת
						תזרימי מזומנים לפעילות השקעה
(4,980)	(4,360)	(1,200)	(2,129)	(647)		רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
1,330	1,330	953	159	622		תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
761	35	946	22	555		תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
-	-	27	-	-		תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(80)	(64)	(44)	(14)	(11)		רכישת בניינים וציוד
17	17	11	-	5		תמורה ממימוש בניינים וציוד
-	-	5	-	-		דיבידנד שהתקבל מחברה כלולה
(2,952)	(3,042)	698	(1,962)	524		מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה
						תזרימי מזומנים לפעילות מימון
253	253	-	-	-		הנפקת אגרות חוב
(26)	(26)	(31)	(9)	(8)		פרעון כתבי התחייבות נדחים
227	227	(31)	(9)	(8)		מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
(2,051)	(2,874)	92	(1,716)	368		גידול (קיצוץ) במזומנים
(18)	(18)	(24)	(14)	(1)		השפעת השינויים בשער החליפין על יתרת המזומנים
5,407	5,407	3,338	4,245	3,039		יתרת מזומנים לתחילת התקופה
3,338	2,515	3,406	2,515	3,406		יתרת המזומנים לסוף התקופה

*
הוצג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2016	2016	2017	2016	2017
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)

א'

נזילות הדרושות כדי להציג את המזומנים והנזילות שוטפות				
(2)	(2)	(2)	(1)	(1)
56	42	43	14	14
146	110	153	39	45
40	43	166	22	1
-	-	-	-	(1)
(8)	(8)	(4)	-	-
18	(2)	(34)	3	(7)
47	48	33	17	8
27	22	24	10	4
18	18	24	14	1
342	271	403	118	64

ב'

נזילות שלא במזומן				
4	4	5	4	5
242	232	(88)	3	(127)

ג'

על ריבית ומיסים שהתקבלו (שולמו)				
1,121	843	951	302	284
(114)	(97)	(100)	(31)	(36)
(151)	(104)	(116)	(34)	(44)
19	-	-	-	-
-	-	5	-	-

*הוצג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

א. כללי

- (1) בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בנקאי. תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים (להלן: "הדוחות הכספיים ביניים") המאוחדים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2017, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות המוחזקות (להלן: "המאוחד"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ערוכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים.
- (2) דוחות הביניים הנ"ל ערוכים (בכפוף לאמור בסעיף ה' להלן), בהתבסס על כללי החשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2016. לפיכך, יש לעיין בהם יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 והביאורים המצורפים להם.
- (3) תמצית הדוחות הכספיים ביניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 14 בנובמבר, 2017.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים ביניים הוכנה על פי מדרג תקני דיווח כספי, כדלקמן:

- ככלל, הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם לכללים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן: "ההוראות המפקח").
- בעיקר הנושאים, הוראות המפקח מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים (שהינם פחות מהותיים), הוראות המפקח מבוססות על תקני דיווח כספיים בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).
- כאשר תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או שאינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים - נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית.

ג. שימוש באומדנים

עריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, כרוכה בשיקול דעת, הנחות ושימוש באומדנים שהשפיעו על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. האומדנים מבוססים על הנחות שנערכו על ידי הנהלת הבנק והן כרוכות באי ודאות או רגישות למשתנים שונים. הערכות ההנהלה מבוססות על ניסיון העבר, נתונים נצפים והנחות סבירות המותאמות לנסיבות של כל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם מתעדכנים באופן שוטף, ותוצאותיהם נזקפות לדוחות הכספיים בתקופה שבה נערך העדכון. יובהר עם זאת, שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים הנ"ל, עשויה להיות שונה מההערכות שנכללו בדוחות הכספיים.

ההערכות והאומדנים ששימשו בדוחות הכספיים ביניים ליום 30.9.2017, עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.2016.

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

בהמשך לפרסום תקן חשבונאות מס' 29 המחיל את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS) על ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ה - 1968 (אך אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו), פרסם בנק ישראל ביום 7 ביוני 2009 מסמך, הכולל מתווה לאימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בדיווחים הכספיים של התאגידים הבנקאיים בישראל. המתווה עורך אבחנה בין תקני דיווח הנוגעים לנושאים הנמצאים בליבת העסק הבנקאי, לבין תקני דיווח אחרים, כדלקמן:

א. תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שאינם נוגעים בנושאים הקשורים לליבת העסק הבנקאי יאומצו בהדרגה בשנים 2011-2012 (ומרביתם אכן יושמו בשנים 2013 - 2011). לפרטים נוספים באשר להחלטת בנק ישראל לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה - ראה סעיף ב' להלן.

ב. תאריך היעד ליישום תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בנושאים הנוגעים לליבת העסק הבנקאי, היה אמור להיקבע, על ידי בנק ישראל בהתאם להתקדמות "תהליך ההתכנסות" - בין גוף התקינה הבינלאומית וגוף התקינה בארה"ב.

ממידע שהתקבל בבנק ישראל עולה כי "תהליך ההתכנסות" נעצר בשלב זה, וטרם נקבע מועד לאימוץ התקינה הבינלאומית בארה"ב, אם בכלל. לאור האמור לעיל, ולאור היתרונות המשמעותיים שרואה בנק ישראל באימוץ התקינה החשבונאית האמריקאית, הפיץ בנק ישראל ביום 27 בינואר 2014, טיוטת מזכר לדיון, הכוללת מתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, על ידי התאגידים הבנקאיים בישראל. עד כה טרם פורסמה הוראה מחייבת בעניין זה, וטרם נקבע מועד ליישום מתווה זה.

2. אימוץ תקני חשבונאות אמריקאיים מסוימים

בהמשך למתווה שהופץ על ידי בנק ישראל ביום 24 בינואר 2014 (ראה סעיף ב', לעיל), פרסם בנק ישראל ביום 13 באוקטובר 2016, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

- נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו.
- רכוש קבוע וירידה ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה.
- רווח למניה.
- תזרים מזומנים.
- דיווח לתקופת ביניים.
- היוון עלויות ריבית.
- מדידה וגילוי של ערבויות.

הנחיות המדידה והגילוי בנושאים שנכללו בתיקון להוראה, ייכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2018. הבנק לומד את הכללים החדשים ונערך ליישומם במועד שנקבע לכניסתם לתוקף.

3. תיקון להנחיות בנק ישראל בנושא: "חובות פגומים סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי"

ביום 20 בפברואר 2017 פרסם בנק ישראל, במסגרת "קובץ שאלות ותשובות", הבהרות לעניין סיווג חובות בעייתיים. בהתאם להבהרות אלו, נדרשו התאגידים הבנקאיים להביא בחשבון, בעת קביעת הסיווג של חובות בעייתיים, גם את חוזקו של "מקור החוזר הראשוני" של החייב.

"מקור החוזר הראשוני" - הוגדר על ידי בנק ישראל כ"מקור מזומנים יציב לאורך זמן, אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב, ואשר חייב להיות מופרד, במפורש או במהות, לכיסוי החוב. ככלל, כדי שמקור החוזר יוכר כ"מקור חוזר ראשוני", על הבנק להראות שהחייב צפוי להפיק, בהסתברות גבוהה, תוך פרק זמן סביר, תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת, אשר ישמש לפרעון התשלומים הנדרשים, באופן מלא, במועד שנקבע בהסכם".

ההבהרות שנקבעו בתיקון להנחיות, כאמור, נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2017. הבנק מיישם את הכללים החדשים החל ממועד כניסתם לתוקף. ליישום הכללים לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישום (המשך)**4. תיקון להוראות ניהול בנקאי מס' 314 ו- 315**

בביאור 1(7) בדוחות הכספיים ליום 31.12.2016 נכלל מידע באשר להוראות בנק ישראל בנושא: "הפסדי אשראי" והמדיניות החשבונאית שיושמה על ידי הבנק בנושא זה. במסגרת הוראות אלו נדרשו התאגידים הבנקאיים להמשיך ולחשב את סכומי ההפרשה הנוספת והכללית כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 315, ולוודא שהפרשות אלו אינן עולות על סכומי ההפרשות להפסדי אשראי "על בסיס קבוצתי", כהגדרתן בהוראות בנק ישראל.

ביום 10 ביולי 2017 פרסם בנק ישראל תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 314 ו- 315, במסגרתן בוטלה הדרישה לחשב "הפרשה כללית" ו"הפרשה נוספת להפסדי אשראי".

עם זאת, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול במסגרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, מרכיב בגין הפרשה להפסדי אשראי עבור אשראי שניתן ואין לגביו דוחות כספיים מעודכנים.

התיקונים להוראות ייכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2018. הבנק לומד את התיקונים שנכללו בהוראות ונערך ליישומן במועד שנקבע. עם זאת, להערכת הבנק ליישום התיקונים להוראות, כאמור, לא צפויות להיות השלכות מהותיות על ההפרשות להפסדי אשראי בבנק.

ה. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדוח**1. תיקון הוראות הדיווח לציבור באשר לדיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מיסים על ההכנסה"**

התיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא זה, פורסם על ידי בנק ישראל ביום 22 באוקטובר, 2015. בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראה, נדרשו התאגידים הבנקאיים ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, לרבות כללי המדידה והגילוי שנכללו בתקני החשבונאות והדיווח בארה"ב - החל מיום 1.1.2017.

בעדכון להוראות שפורסם ביום 13 באוקטובר 2016, נכללו מספר שינויים ובכללם:

- הכנסות והוצאות ריבית בגין מיסים על ההכנסה יסווגו לסעיף "מיסים על ההכנסה".
- קנסות לרשויות המס יסווגו לסעיף "מיסים על ההכנסה".
- השפעת שינויים בשיעור המס על המיסים הנדחים תיזקף לדוח הרווח והפסד - גם בגין הפרשי עיתוי שהוכרו מחוץ לרווח והפסד.
- הפרשים זמניים בגין תקופות שקדמו לכניסת ההנחיות לתוקף (ביום 1.1.2017), יטופלו בהתאם להוראות ששררו עד ליום 31.12.2016.
- הבנק יישם את ההנחיות החדשות שנכללו בתיקון להוראה, במועד שנקבע לכניסתן לתוקף, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בנושא זה וסיווג מחדש את נתוני ההשוואה על פי ההנחיות שנכללו בהוראה. הפרשים זמניים בגין תקופות קודמות טופלו בהתאם לכללים ששררו עד ליום 31.12.2016.
- ליישום כללי החשבונאות החדשים לא היו השלכות מהותיות על הדוחות הכספיים.

2. תיקון הוראות הדיווח לציבור באשר לדיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מטבע חוץ"

התיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא זה פורסם על ידי בנק ישראל ביום 21 במרץ, 2016. בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, לרבות כללי המדידה והגילוי שנכללים בתקני החשבונאות והדיווח בארה"ב - החל מיום 1 בינואר 2017, בכפוף להוראות מעבר שנקבעו בהוראה, כמפורט להלן:

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)**ה. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדוח****(המשך)**

על פי כללי המדידה הנהוגים בארה"ב בנושא זה, נזקפים הפרשי שער בגין ניירות ערך זמינים למכירה במטבע חוץ - לסעיף "רווח כולל אחר" במסגרת ההון העצמי (במקום לדוח הרווח והפסד כמתחייב מההוראות הקודמות של המפקח על הבנקים).

במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים ללמוד את ההשלכות הנובעות מהשינויים בכללי המדידה כאמור, ולהיערך ליישומם, נכללו בתיקון להוראה הנחיות מעבר, במסגרתן נדחה מועד הכניסה לתוקף של מרכיב זה בכללי המדידה החדשים, עד ליום 1.1.2019 (להלן: "תקופת הביניים"). לפיכך, החל מהמועד שנקבע לכניסתן לתוקף של ההנחיות החדשות (1.1.2017), ועד לתום תקופת הביניים, ימשיכו התאגידים הבנקאיים לזקוף הפרשי שער בגין ניירות ערך זמינים למכירה - לרווח והפסד. הבנק יישם את כללי המדידה החדשים, לרבות ההקלות שנקבעו בתקופת המעבר, במועד כניסתם לתוקף. ליישום כללי החשבונאות החדשים, לא הייתה השלכה מהותית על הדוחות הכספיים, בתקופת הביניים.

3. תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין, בנושא: "דרישות ההון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים"

בעקבות עדכון המלצות "ועדת באזל", בנושא: דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים שפורסם בחודש יולי 2012, פרסם בנק ישראל ביום 22 באוקטובר 2015 וביום 1 ביוני 2016, תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 203 ו-204, במסגרתו נקבעו הנחיות חדשות המתייחסות להגדרת "צדדים נגדיים מרכזיים" ומשקל הסיכון שייקבע עבורם, כדלקמן:

- "צד מרכזי כשיר" הוגדר כישות בעלת היתר לפעול כצד נגדי מרכזי על ידי רגולטור (או מפקח), לגבי מוצרים ספציפיים המוצעים על ידו.
- החשיפה ל"צדדים מרכזיים כשירים", תשוקלל בשיעור של 2% (במקום 0% בעבר).
- החשיפה לסכומים שהועברו ל"קרן הסיכונים" תשוקלל בשיעור של 1250%.
- למרות האמור לעיל, דרישת ההון הכוללת, בנושא זה, לא תעלה על 20% מסך החשיפה ל"צד המרכזי הכשיר".

בהמשך להוראות אלו פרסם בנק ישראל ביום 28 בדצמבר 2016 הנחיה, המתירה לתאגידים הבנקאיים לחשב את סכום החשיפה בגין פעילות הלקוחות בבורסת המעו"ף ב"גישת התרחישים". בנוסף, פרסם בנק ישראל ביום 2 ביולי 2017 הנחיה, המתירה לתאגידים הבנקאיים לסווג את מסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף כ"צדדים מרכזיים נגדיים כשירים". ההנחיות שנכללו בהוראות נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2017 ויושמו על ידי הבנק במועד זה. יישום ההנחיות שנכללו בהוראה לא השפיע מהותית על יחס הלימות ההון של הבנק.

1. סיווג מחדש

בעקבות החלטה לביצוע רה-ארגון בחטיבה לבנקאות מסחרית שהתקבלה ביום 29.11.2016 (ראה פרק 8א'(3) בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016), פוצלה פעילות האגף העסקי בחטיבה, בין שני אגפים מסחריים, החל מיום 1 בינואר 2017. לאור האמור לעיל, מוצגת הפעילות של שני אגפים אלו, החל מיום 1 בינואר 2017, בביאור על תוצאות הבנק בחתך מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, במסגרת מגזר "בנקאות מסחרית" (לפרטים נוספים ראה ביאור 14 להלן). נתוני ההשוואה לתקופות שקדמו ליום 1 בינואר 2017, סווגו בהתאם.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2017	2016	2017	2016

(לא מבוקר) מיליוני ש"ח	(לא מבוקר) מיליוני ש"ח	(לא מבוקר) מיליוני ש"ח	(לא מבוקר) מיליוני ש"ח	
				א. הכנסות ריבית
				הכנסות ריבית מנכסים
755	828	267	274	מאשראי לציבור
2	1	-	-	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
7	5	3	-	מפקדונות בבנקים
30	34	15	2	מאגרות חוב (ראה ג' להלן)
1	-	1	-	מנכסים אחרים
795	868	286	276	סך כל הכנסות הריבית
				ב. הוצאות ריבית
				הוצאות ריבית על התחייבויות
(75)	(89)	(36)	(16)	על פקדונות הציבור
(1)	(1)	-	-	על פקדונות הממשלה
(1)	-	(1)	-	על פקדונות מבנקים
(22)	(25)	(11)	(4)	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(99)	(115)	(48)	(20)	סך כל הוצאות הריבית
696	753	238	256	סך הכנסות הריבית, נטו
				ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
8	7	3	2	מוחזקות לפדיון
22	27	12	-	זמינות למכירה
30	34	15	2	סך הכל הכנסות ריבית מאגרות חוב

ביאור 3- הכנסות מימון שאינן מריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2016	2017	2016	2017
(לא מבוקר) מיליוני ש"ח	(לא מבוקר) מיליוני ש"ח	(לא מבוקר) מיליוני ש"ח	(לא מבוקר) מיליוני ש"ח

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

4	(12)	(45)	(41)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾
7	4	12	30	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
(1)	-	(1)	-	הפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה
-	-	-	(2)	הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
(7)	19	35	28	הפרשי שער, נטו
(1)	-	(1)	-	הפרשה לירידת ערך בגין מניות זמינות למכירה
2	11	-	15	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר⁽²⁾, ⁽³⁾

-	-	1	1	הכנסות, נטו, בגין מכשירים נגזרים אחרים
-	-	(1)	-	הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
-	-	-	1	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילות למטרות מסחר
2	11	-	16	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית

1. מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
2. כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
3. למידע נוסף לגבי הכנסות ריבית מהשקעה באגרות חוב למסחר - ראה ביאור 2.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
(82)	(96)	14	יתרה לתחילת התקופה
(9)	(13)	4	שינויים נטו
(91)	(109)	18	יתרה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
(66)	(95)	29	יתרה לתחילת התקופה
(45)	(34)	(11)	שינויים נטו
(111)	(129)	18	יתרה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
(לא מבוקר)		
התאמות בגין		
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾
(97)	(101)	4
		יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
6	(8)	14
		שינויים נטו
(91)	(109)	18
		יתרה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
(45)	(72)	27	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
(66)	(57)	(9)	שינויים נטו
(111)	(129)	18	יתרה לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			
(מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
(45)	(72)	27	יתרה לתחילת השנה
(52)	(29)	(23)	שינויים נטו
(97)	(101)	4	יתרה לסוף השנה

1. התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי השווי ההוגן.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל מצטבר אחר, לפני השפעת המס ואחריו

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
12	(4)	8
(6)	2	(4)
6	(2)	4
(24)	9	(15)
3	(1)	2
(21)	8	(13)
(15)	6	(9)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:

- רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

- רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד^(א)

הטבות לעובדים:

- הפסד אקטוארי לתקופה

- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד^(ב)

שינוי, נטו, לתקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(13)	5	(8)
(4)	1	(3)
(17)	6	(11)
(61)	22	(39)
8	(3)	5
(53)	19	(34)
(70)	25	(45)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:

- הפסדים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

- רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד^(א)

הטבות לעובדים:

- הפסד אקטוארי לתקופה

- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד^(ב)

שינוי, נטו, לתקופה

1. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" - ראה ביאור 3.

2. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות" - ראה ביאור 9.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל מצטבר אחר, לפני השפעת המס ואחריו (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
32	(11)	21
(11)	4	(7)
21	(7)	14
(19)	6	(13)
7	(2)	5
(12)	4	(8)
9	(3)	6

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
- רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
- רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד^(א)

הטבות לעובדים:
- הפסד אקטוארי לתקופה
- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד^(ב)

שינוי, נטו, לתקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
13	(4)	9
(28)	10	(18)
(15)	6	(9)
(99)	35	(64)
12	(5)	7
(87)	30	(57)
(102)	36	(66)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
- רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
- רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד^(א)

הטבות לעובדים:
- הפסד אקטוארי לתקופה
- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד^(ב)

שינוי לתקופה, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(9)	3	(6)
(28)	11	(17)
(37)	14	(23)
(65)	18	(47)
25	(7)	18
(40)	11	(29)
(77)	25	(52)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
- הפסדים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
- רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד^(א)

הטבות לעובדים:
- הפסד אקטוארי לתקופה
- הפסד שסווג מחדש לדוח רווח והפסד^(ב)

שינוי, נטו לשנה

1. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" - ראה ביאור 3.
2. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף משכורת והוצאות נלוות - ראה ביאור 9.

ביאור 5 - ניירות ערך

30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)					
התאמות לשווי הוגן					
הערך במאזן מיליוני ש"ח	עלות מופחתת* מיליוני ש"ח	רווחים מיליוני ש"ח	הפסדים מיליוני ש"ח	שווי הוגן** מיליוני ש"ח	
					אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽¹⁾⁽⁴⁾
201	201	23	-	224	- של ממשלת ישראל
18	18	-	-	18	- של ממשלות זרות
55	55	2	-	57	- של מוסדות פיננסיים בישראל
274	274	25	-	299	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
					ניירות ערך זמינים למכירה
4,650	4,630	24	4	4,650	אגרות חוב ⁽¹⁾ - של ממשלת ישראל
217	218	-	1	217	- של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	- של מוסדות פיננסיים - בישראל
-	-	-	-	-	- זרים
53	45	8	-	53	- של אחרים - בישראל ⁽³⁾
-	-	-	-	-	- זרים
4,920	4,893	32	5	4,920	
13	11	2	-	13	מניות⁽²⁾
4,933	4,904	34 ⁽⁵⁾	5 ⁽⁵⁾⁽⁶⁾	4,933	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
					ניירות ערך למסחר
2	2	-	-	2	אגרות חוב ⁽¹⁾ - של ממשלת ישראל
4	4	-	-	4	- של אחרים - בישראל
-	-	-	-	-	- זרים
6	6	-	-	6	סך הכל ניירות ערך למסחר
5,213	5,184	59	5	5,238	סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי ההוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי ההוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

1. לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו- 3.
2. הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
3. כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 13 מיליון ש"ח.
4. אגרות החוב המוחזקות לפדיון מוצגות במאזן על בסיס העלות המופחתת.
5. כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
6. שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. אגרות החוב שבגינן נרשמו הפסדים אלו נמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה.

ביאור 5 - ניירות ערך

30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)					
התאמות לשווי הוגן			עלות	הערך במאזן	
שווי הוגן** מיליוני ש"ח	הפסדים מיליוני ש"ח	רווחים מיליוני ש"ח	מופחתת* מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
					אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽¹⁾⁽⁴⁾
229	-	26	203	203	- של ממשלת ישראל
19	-	-	19	19	- של ממשלות זרות
88	-	4	84	84	- של מוסדות פיננסיים בישראל
336	-	30	306	306	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
					ניירות ערך זמינים למכירה
5,513	3	21	5,495	5,513	אגרות חוב ⁽⁴⁾ - של ממשלת ישראל
84	-	-	84	84	- של ממשלות זרות
206	-	9	197	206	- של אחרים - בישראל ⁽³⁾
5,803	3	30	5,776	5,803	
13	-	2	11	13	מניות ⁽²⁾
5,816	3 ⁽⁵⁾⁽⁶⁾	32 ⁽⁵⁾	5,787	5,816	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
					ניירות ערך למסחר
2	-	-	2	2	אגרות חוב ⁽⁴⁾ - של ממשלת ישראל
8	-	-	8	8	- של אחרים - בישראל
2	-	-	2	2	- זרים
12	-	-	12	12	סך הכל ניירות ערך למסחר
6,164	3	62	6,105	6,134	סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי ההוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי ההוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

- לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו- 3.
- הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
- כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 14 מיליון ש"ח.
- אגרות החוב המוחזקות לפדיון מוצגות במאזן על בסיס העלות המופחתת.
- כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
- שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. אגרות חוב שבגינן נרשמו הפסדים אלו נמצאות ב"פוזיצית הפסד" מתחת לשנה.

ביאור 5- ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
התאמות לשווי הוגן					
הערך במאזן מיליוני ש"ח	עלות מופחתת* מיליוני ש"ח	רווחים מיליוני ש"ח	הפסדים מיליוני ש"ח	שווי הוגן** מיליוני ש"ח	
					אגרות חוב מוחזקות לפדיון
204	204	24	-	228	- של ממשלת ישראל
19	19	-	-	19	- של ממשלות זרות
83	83	3	-	86	- של מוסדות פיננסיים בישראל
306	306	27	-	333	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
					ניירות ערך זמינים למכירה
5,171	5,174	7	10	5,171	אגרות חוב - של ממשלת ישראל
295	296	-	1	295	- של ממשלות זרות
205	197	8	-	205	- של אחרים - בישראל ⁽¹⁾
5,671	5,667	15	11	5,671	
13	11	2	-	13	מניות ⁽²⁾
5,684	5,678	17 ⁽³⁾	11 ⁽⁴⁾⁽³⁾	5,684	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
					ניירות ערך למסחר
2	2	-	-	2	אגרות חוב - של ממשלת ישראל
8	8	-	-	8	- של אחרים - בישראל
2	2	-	-	2	- זרים
12	12	-	-	12	סך הכל ניירות ערך למסחר
6,002	5,996	44	11	6,029	סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי ההוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי ההוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

1. כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 13 מיליון ש"ח.
2. הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
3. כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
4. שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות חוב. אגרות החוב שבגינן נרשמו הפסדים אלו נמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי:

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי:

ליום 30 בספטמבר 2017					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	מסחרי מיליוני ש"ח
יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:					
13,387	690	12,697	43	-	12,654
שנבדקו על בסיס פרטני					
4,166	-	4,166	-	4,093	73
7,373	-	7,373	4,290	-	3,083
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
- לפי עומק פיגור					
- אחר					
24,926	690	24,236	4,333	4,093	15,810
סך הכל חובות ⁽¹⁾					
חובות פגומים:					
113	-	113	19	-	94
147	-	147	1	-	146
- בארגון מחדש					
- אחרים					
260	-	260	20	-	240
סך הכל חובות פגומים					
חובות בעייתיים אחרים:					
71	-	71	16	40	15
179	-	179	18	31	130
- בפיגור של 90 יום ומעלה					
- אחרים					
250	-	250	34	71	145
סך הכל חובות בעייתיים אחרים					
510	-	510	54	71	385
סך הכל חובות בעייתיים					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾:					
225	-	225	1	-	224
שנבדקו על בסיס פרטני					
3	-	3	-	3	-
126	-	126	60	15	51
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
- לפי עומק פיגור					
- אחר					
354	-	354	61	18	275
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי *					
51	-	51	-	-	51
* מזה - בגין חובות פגומים					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך):

30 בספטמבר 2016					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
מסחרי מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	אחר מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
(2)11,797	-	(2)45	11,842	824	12,666
86	3,711	-	3,797	-	3,797
(2)2,739	-	(2)3,902	6,641	-	6,641
14,622	3,711	3,947	22,280	824	23,104
102	-	19	121	-	121
183	-	1	184	-	184
285	-	20	305	-	305
12	24	14	50	-	50
140	36	18	194	-	194
152	60	32	244	-	244
437	60	52	549	-	549
(2)237	-	1	238	-	238
-	4	-	4	-	4
(2)43	14	56	113	-	113
280	18	57	355	-	355
80	-	-	80	-	80

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי:

- לפי עומק פיגור

- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

חובות פגומים:

- בארגון מחדש

- אחרים

סך הכל חובות פגומים

חובות בעייתיים אחרים:

- בפיגור של 90 יום ומעלה

- אחרים

סך הכל חובות בעייתיים אחרים

סך הכל חובות בעייתיים

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾:

שנבדקו על בסיס פרטי

שנבדקו על בסיס קבוצתי:

- לפי עומק פיגור

- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי *

* מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. סווג מחדש.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
מסחרי מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	אחר מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:					
11,751	-	40	11,791	646	12,437
שנבדקו על בסיס פרטני					
91	3,744	-	3,835	-	3,835
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
- לפי עומק פיגור					
2,829	-	3,894	6,723	-	6,723
- אחר					
14,671	3,744	3,934	22,349	646	22,995
סך הכל חובות ⁽¹⁾					
חובות פגומים:					
104	-	18	122	-	122
- בארגון מחדש					
199	-	1	200	-	200
- אחרים					
303	-	19	322	-	322
סך הכל חובות פגומים					
חובות בעייתיים אחרים:					
14	34	15	63	-	63
- בפיגור 90 יום ומעלה					
115	29	18	162	-	162
- אחרים					
129	63	33	225	-	225
סך הכל חובות בעייתיים אחרים					
432	63	52	547	-	547
סך הכל חובות בעייתיים					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾:					
227	-	1	228	-	228
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
- לפי עומק פיגור					
47	13	56	116	-	116
- אחר					
274	17	57	348	-	348
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי *					
77	-	-	77	-	77
* מזה - בגין חובות פגומים					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח	
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח		
369	-	369	62	17	290	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
22	-	22	3	1	18	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(34)	-	(34)	(13)	-	(21)	מחיקות חשבונאיות
23	-	23	11	-	12	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(11)	-	(11)	(2)	-	(9)	מחיקות חשבונאיות, נטו
380	-	380	63	18	299	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
26	-	26	2	-	24	*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח	
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח		
385	-	385	56	17	312	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
7	-	7	4	1	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(39)	-	(39)	(15)	-	(24)	מחיקות חשבונאיות
32	-	32	14	-	18	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(7)	-	(7)	(1)	-	(6)	מחיקות חשבונאיות, נטו
385	-	385	59	18	308	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
30	-	30	2	-	28	*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
(לא מבוקר)						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	אשראי לציבור				
		סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח	
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח		
376	-	376	59	17	300	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
77	-	77	10	2	65	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(149)	-	(149)	(42)	(1)	(106)	מחיקות חשבונאיות
76	-	76	36	-	40	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(73)	-	(73)	(6)	(1)	(66)	מחיקות חשבונאיות, נטו
380	-	380	63	18	299	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
26	-	26	2	-	24	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
(לא מבוקר)						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	אשראי לציבור				
		סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח	
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח		
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
21	(1)	22	3	2	17	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(92)	-	(92)	(41)	-	(51)	מחיקות חשבונאיות
89	-	89	42	-	47	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(3)	-	(3)	1	-	(4)	מחיקות חשבונאיות, נטו
385	-	385	59	18	308	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
30	-	30	2	-	28	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ביאור 7 - פקדונות הציבור

א. ההרכב* (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
5,776	5,590	6,253	פקדונות לפי דרישה - אינם נושאי ריבית
2,128	1,988	2,086	- נושאי ריבית
7,904	7,578	8,339	סך הכל לפי דרישה
19,295	18,822	19,995	פקדונות לזמן קצוב
27,199	26,400	28,334	סך הכל פקדונות הציבור

ב. התפלגות בחתך מפקידים:

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
			סוג המפקיד
11,929	11,867	12,354	אנשים פרטיים
4,115	4,265	4,143	גופים מוסדיים
11,155	10,268	11,837	תאגידים ואחרים
27,199	26,400	28,334	סך הכל פקדונות הציבור

ג. התפלגות הפקדונות לפי גודל הפקדון של מפקיד

31 בדצמבר 2016	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
			מדרגות הפקדון (במיליוני ש"ח):
			מ
			עד
11,421	11,341	12,084	1 -
6,609	6,471	6,652	10 1
2,539	2,485	2,578	100 10
3,742	3,599	3,968	500 100
2,888	2,504	3,052	- מעל 500
27,199	26,400	28,334	סך-הכל

*הפקדונות גויסו מהציבור בישראל.

ביאור 8 - הון

בביאור 22 בדוחות הכספיים ליום 31.12.2016, נמסר מידע באשר להרכב הון המניות בבנק. עד למועד זה הורכב הון המניות המונפק והנפרע של הבנק משלושה סוגי מניות, כדלקמן:

שקלים חדשים

6,222	-	מניות רגילות א' בנות 0.1 שקל חדש
6,205	-	מניות רגילות ב' בנות 0.1 שקל חדש
16	-	מניות רגילות בנות 0.01 שקל חדש
12,443		

ביום 27 באפריל 2017, החליטה האסיפה הכללית של הבנק על שינוי תקנון ההתאגדות של הבנק, במסגרתו אוחדו שלושת סוגי המניות, לסוג מניות אחד - מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש. לאחר איחוד סוגי המניות כאמור, מסתכם ההון המונפק והנפרע של הבנק בסך של 12,443 ש"ח ומורכב מ- 124,430 מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש כל אחת. בעקבות האמור לעיל, חושבו מחדש בתקופת הדוח נתוני ההשוואה המתייחסים לרווח למניה, במטרה להתאים את נתוני הרווח למניה בתקופות הקודמות למספר המניות העדכני.

ביאור 9 - הטבות לעובדים

א. פירוט ההתחייבויות לעובדים בחתך סוגי הטבות ונכסי התוכניות בגינם (במיליוני ש"ח) :

31.12.2016 (מבוקר)	30.9.2016 (לא מבוקר)	30.9.2017 (לא מבוקר)	
573 (190)	636 (224)	613 (196)	התחייבות לתשלום פיצויי פרישה השווי ההוגן של נכסי התוכנית
383	412	417	עודף ההתחייבויות על נכסי התוכנית
-	84	-	התחייבות לתשלום "מענקי ותק"
28	29	27	התחייבות לתשלום ימי חופשה
7	8	8	התחייבות בגין ימי מחלה שלא נוצלו
47	49	50	התחייבות לתשלום הטבות לאחר סיום העסקה
465	582	502	עודף התחייבות לתשלום הטבות לעובדים
-	-	-	נכלל בנכסים אחרים
465	582	502	נכלל בהתחייבויות אחרות
465	582	502	

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה):

1. מחויבויות ומצב המימון:

(ד) שינויים בהתחייבויות בגין הטבה מוגדרת (במיליוני ש"ח) :

עתודה לפיצויי פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
537	537	573	573	583	יתרה לתחילת התקופה
17	13	14	4	4	עלות השירות
17	13	14	5	5	עלות הריבית
58	91	24	62	24	הפסד אקטוארי
629	654	625	644	616	סך הכל הצטברויות
(56)	(18)	(12)	(8)	(3)	הטבות ששולמו
573	636	613	636	613	יתרה לסוף התקופה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
44	44	47	50	46	יתרה לתחילת התקופה
1	1	1	-	1	עלות השירות
2	2	1	1	-	עלות הריבית
1	2	1	(2)	3	הפסד (רווח) אקטוארי
48	49	50	49	50	סך הכל הצטברויות
(1)	-	-	-	-	הטבות ששולמו
47	49	50	49	50	יתרה לסוף התקופה

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבות ומצב המימון (המשך)

(ב) שינויים בשווי ההוגן של נכסי התוכנית (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2016	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
233	233	190	228	192	יתרה לתחילת התקופה
8	7	4	2	1	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
(6)	(6)	6	(1)	3	רווח (הפסד) אקטוארי
11	8	8	3	3	הפקדות לתוכנית
246	242	208	232	199	
(56)	(18)	(12)	(8)	(3)	הטבות ששולמו
190	224	196	224	196	יתרה לסוף התקופה

(ה) נתונים מאזניים (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו

31.12.2016	30.9.2016	30.9.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
383	412	417	נכלל בסעיף התחייבויות אחרות
573	636	613	התחייבות בגין הטבה חזויה
(190)	(224)	(196)	שווי הוגן של נכסי התכנית
383	412	417	הטבה חזויה, נטו

הטבות לגמלאים, לאחר פרישה*

31.12.2016	30.9.2016	30.9.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
47	49	50	נכלל בסעיף התחייבויות אחרות

* המחויבות בגין הטבות לגמלאים מהווה "מחויבות בגין הטבה מצטברת".

(ד) נתונים שנזקפו לרווח כולל אחר מצטבר, לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2016	30.9.2016	30.9.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
-	-	-	נכסים ליום היישום לראשונה
142	187	153	הפסד אקטוארי נטו
142	187	153	סך הכל
הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
31.12.2016	30.9.2016	30.9.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
-	-	-	נכסים ליום היישום לראשונה
12	14	13	הפסד אקטוארי נטו
12	14	13	סך הכל

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבות ומצב המימון (המשך)

(ה) עודף התחייבות על נכסי תוכנית (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			מחויבות בגין הטבה חזויה שווי הוגן של נכסי תוכנית בגינה מחויבות נטו
31.12.2016	30.9.2016	30.9.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
573	636	613	
(190)	(224)	(196)	
383	412	417	

2. נתונים תוצאתיים

(א) רכיבי עלות ושינויים בהתחייבויות ובנכסים שנוקפו לרווח והפסד (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים		לשלושה חודשים		
	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
17	13	14	4	4	עלות השירות
17	13	14	5	5	עלות הריבית
34	26	28	9	9	
(8)	(7)	(4)	(2)	(1)	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
					הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר :
8	6	7	2	3	- הפסד אקטוארי, נטו
					- הפסדים מצמצומים סילוקים
16	6	-	6	-	והטבות מיוחדות בגין פרישה
50	31	31	15	11	סך עלות ההטבה, נטו
8	6	5	2	1	הוצאות בגין תוכנית להפקדה
					מוגדרת
58	37	36	17	12	סך הכל הוצאה לתקופה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1	1	1	-	1	עלות השירות
2	2	1	1	-	עלות הריבית
3	3	2	1	1	
1	-	-	-	-	הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר:
					הפסד אקטוארי, נטו
4	3	2	1	1	סך הכל עלות ההטבה

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

2. נתונים תוצאתיים (המשך)

(ב) שינויים בהתחייבויות ובנכסים שנזקפו לרווח כולל אחר לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

עבודה לפיצויי פרישה, נטו					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016		2017		
	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
64	97	18	63	21	הפסד אקטוארי שוטף, נטו הפחתת הפסד אקטוארי
(8)	(6)	(7)	(2)	(3)	
56	91	11	61	18	סך הכל שינויים שוטפים הפחתת הפסד אקטוארי בגין סילוק
(16)	(6)	-	(6)	-	
40	85	11	55	18	סך הכל נזקף לרווח כולל אחר עלות ההטבה, נטו
50	31	31	15	11	
90	116	42	70	29	סך הכל הוכר בעלות ההטבה וברווח כולל אחר

הטבות לגמלאים לאחר פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1	2	1	(2)	3	הפסד (רווח) אקטוארי שוטף, נטו הפחתת הפסד אקטוארי
(1)	-	-	-	-	
-	2	1	(2)	3	סך הכל שינויים שוטפים הפחתת הפסד אקטוארי בגין סילוק
-	-	-	-	-	
-	2	1	(2)	3	סך הכל נזקף לרווח כולל אחר עלות ההטבה, נטו
4	3	2	1	1	
4	5	3	(1)	4	סך הכל הוכר בעלות ההטבה וברווח כולל אחר

(ג) אומדנים באשר לסכומים שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, שצפוי שיופחתו ויזקפו לדוח הרווח והפסד בשנת 2017⁽¹⁾ לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

אומדן לשנת 2017⁽¹⁾

(לא מבוקר)		
הטבות לגמלאים לאחר פרישה	עתודה לפיצויי פרישה	
1	2	הפסד אקטוארי, נטו עלות שירות קודם
-	-	
1	2	סך הכל

1. הנתונים מתייחסים לתקופה שמיום 1 באוקטובר 2017 ועד 31 בדצמבר 2017.

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות ומבחני רגישות

(א) הנחות ששימשו בחישוב ההתחייבויות לתשלום הטבות (באחוזים):

31.12.2016 (מבוקר)	30.9.2016 (לא מבוקר)	30.9.2017 (לא מבוקר)	
1.6 - 2.2	1.3 - 2.0	1.3 - 1.9	שיעור ההיוון
2.0	2.0	2.0	שיעור עליית המדד
4.3	4.3	4.3	שיעור הגידול בתגמול
0.0 - 23.5	0.0 - 23.5	0.0 - 23.5	שיעור עזיבה

(ב) הנחות ששימשו בחישוב עלויות השכר (באחוזים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)	
1.3 - 2.5	1.3 - 2.5	1.6 - 2.3	1.3 - 2.0	1.6 - 2.3	שיעור ההיוון
3.8	3.8	2.9	3.8	2.9	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	שיעור הגידול בתגמול

(ג) השפעת השינוי בנקודת אחוז אחת על הפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה גידול בנקודת האחוז			
31.12.2016 (מבוקר)	30.9.2016 (לא מבוקר)	30.9.2017 (לא מבוקר)	
(64)	(67)	(68)	שינוי בשיעור ההיוון
64	76	73	שינוי בשיעור המדד / תגמול
31	29	32	שינוי בשיעור העזיבה

עתודה לפיצויי פרישה קיטון בנקודת האחוז			
31.12.2016 (מבוקר)	30.9.2016 (לא מבוקר)	30.9.2017 (לא מבוקר)	
64	67	68	שינוי בשיעור ההיוון
(64)	(76)	(73)	שינוי בשיעור המדד / תגמול
(31)	(29)	(32)	שינוי בשיעור העזיבה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה גידול בנקודת האחוז			
31.12.2016 (מבוקר)	30.9.2016 (לא מבוקר)	30.9.2017 (לא מבוקר)	
(9)	(10)	(9)	שינוי בשיעור ההיוון
-	-	-	שינוי בשיעור המדד / תגמול
(1)	(1)	(1)	שינוי בשיעור העזיבה

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות ומבחני רגישות (המשך)

(ג) השפעת השינוי בנקודת אחוז אחת על הפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות (במיליוני ש"ח)(המשך):

הטבות לגמלאים לאחר פרישה		
קיטון בנקודת האחוז		
31.12.2016	30.9.2016	30.9.2017
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
9	10	9
-	-	-
1	1	1

שינוי בשיעור ההיוון

שינוי בשיעור המדד / תגמול

שינוי בשיעור העזיבה

4. מידע באשר לנכסי התוכנית

(א) התפלגות השווי ההוגן בחתך רמות איכות (במיליוני ש"ח):

ליום 30 בספטמבר 2017			
(לא מבוקר)			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
10	-	-	10
16	-	-	16
111	-	31	80
53	-	14	39
6	6	-	-
196	6	45	145

מזומנים ופקדונות בבנקים

אגרות חוב:

- ממשלתיות

- קונצרניות

מניות

אחר

סך הכל נכסי התוכנית

ליום 30 בספטמבר 2016			
(לא מבוקר)			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
9	-	-	9
12	-	-	12
136	-	39	97
61	-	16	45
6	6	-	-
224	6	55	163

מזומנים ופקדונות בבנקים

אגרות חוב:

- ממשלתיות

- קונצרניות

מניות

אחר

סך הכל נכסי התוכנית

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

4. מידע באשר לנכסי התוכנית (המשך)

(א) התפלגות השווי ההוגן בחתך רמות איכות (במיליוני ש"ח) (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2016			
(מבוקר)			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
16	-	-	16
			מזומנים ופקדונות בבנקים
			אגרות חוב:
12	-	-	12
			- ממשלתיות
106	-	33	73
			- קונצרניות
50	-	13	37
			מניות
6	6	-	-
			אחר
190	6	46	138
			סך הכל נכסי התוכנית

(ב) יעדי הקצאה של נכסי התוכנית לפי סוגי נכסים (באחוזים):

החלק היחסי בפועל		יעד הקצאה	
31.12.2016	30.9.2017	31.12.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
9	5	5	מזומנים ופקדונות בבנקים
			אגרות חוב:
6	8	8	- ממשלתיות
56	57	56	- קונצרניות
26	27	28	מניות
3	3	3	אחר
100	100	100	סך הכל נכסי התוכנית

5. תזרימי מזומנים לנכסי התוכנית

(א) הפקדות (במיליוני ש"ח):

הפקדות בפועל			תחזית
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשנה שתסתיים ביום 31 בדצמבר	
2016	2016	2017	2017
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
11	8	8	11
			הפקדות

(ב) תשלומים עתידיים צפויים בגין הטבות:

שנה	מיליוני ש"ח
2017	27
2018	32
2019	33
2020	33
2021	29
2022 - 2026	147
2027 ואילך	419
סך הכל	720

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף

א. הלימות הון

1. כללי

יחסי הלימות ההון מחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201, שפורסמו בשנת 2013 (להלן: "כללי באזל 3").

2. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, בנושא: "דרישת הון נוספת"

בעקבות עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור בישראל (שלו בגידול מואץ בהיקף ההלוואות לדיור ובמשקלן בתיק האשראי של התאגידים הבנקאיים), והגדילו להערכת בנק ישראל, את הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון עצמי מינימלית נוספת (מעבר למגבלה הקיימת בשיעור של 9%), בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים. דרישת ההון העצמי הנוספת נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2015, ויושמה בהדרגה במשך שמונה רבעונים רצופים החל מיום 1 באפריל 2015, ועד ליום 1 בינואר 2017.

ההנחיות החדשות הגדילו את דרישות ההון המינימליות של הבנק ליום 30.9.2017 בכ- 0.18% (0.16% - 30.9.2016) - 0.13%; 31.12.2016 - 0.16%.

3. הוראות מעבר

במסגרת "כללי באזל 3" נקבעו הוראות מעבר, המאפשרות אימוץ הדרגתי של ההנחיות - בכל הנוגע להחמרת הקריטריונים להכרה בהון, להתאמות פיקוחיות, ולאיומוץ כללי חשבונאות מסוימים, כדלקמן:

- הדרישות לניכוי "עודף מיסים נדחים" (כהגדרתן בהוראות), יופעלו בהדרגה בשנים 2017 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר"), ויאומצו במלואן החל מיום 1.1.2018. האימוץ ההדרגתי יכלול ניכוי חלק מסוים בלבד "מעודף המיסים הנדחים", והכרה בחלקו האחר כ"נכסי סיכון".

- על אף שכתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו עד ליום 31.12.2013 אינם כשירים להכרה כ"מרכיב הון פיקוחי ברובד השני", הוגדר עבור כתבי התחייבות אלה מנגנון הפחתה הדרגתי, המופעל בשנים 2014 - 2021 (להלן: "תקופת המעבר"), במסגרתו מוכרים בתקופה זו חלק מכתבי ההתחייבות הנ"ל כ"הון ברובד השני", בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לביטולם המלא בתום תקופת המעבר.

- יתרת רווחים או הפסדים אקטואריים (כהגדרתם בהוראות המעבר), הנובעת מאיומוץ כללי החשבונאות האמריקאיים בנושא "זכויות עובדים", מיוחסת להון העצמי ברובד הראשון בהדרגה בשנים 2017 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר"), עד להכללתה המלאה בהון הבנק בתום תקופת המעבר (1 בינואר 2018).

4. רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר"

ביום 18.1.2017 חתם הבנק עם מבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה, על הסכם (המאריך את תוקפה של התקשרות קודמת שנחתמה בין הצדדים בשנת 2016), במסגרתו התחייבו מבטחי המשנה לשפות את הבנק בגין הפסדי אשראי עתידיים שעלולים להיגרם לו, בשל חילוט אפשרי של ערבויות שנכללו בהסכם.

ההסכם חל על ערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), שמנפיק הבנק במסגרת מימון פרויקטים בתחום הבניה מכח "חוק מכר דירות" וערבויות אחרות הקשורות לפרוייקטים אלו - ויהיה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2017. היקף הערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), עליהן חל ההסכם, מסתכם ליום 30.9.2017 בסך של כ- 1.4 מיליארד ש"ח.

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך)

4. רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר" (המשך)

ההתחייבות לשיפוי של מבטחי המשנה, כאמור, הפחיתה את נכסי הסיכון של הבנק (בהתאם לאישור שהתקבל מבנק ישראל) ליום 30.9.2017 בסך של כ- 0.6 מיליארד ש"ח (31.12.2016 - זהה), המהווה עליה בשיעור של כ- 0.3 נקודות האחוז ביחס ההון העצמי ברובד הראשון.

5. ניכוי מההון בגין נכס מס נדחה

בהתאם להנחיות שפורסמו על ידי בנק ישראל בשנת 2016, הותר לתאגידים הבנקאיים שלא לנכות עודפי מס נדחה (כהגדרתם בהוראה), עד לגובה ההפרשות למס שכר שנכללו בהתחייבויות הבנק, ככל שלהערכת הבנק קיימת ודאות גבוהה למימוש המס הנדחה. עודפי מס נדחה כאמור, שלא נוכו מההון, בעקבות פרסום הבהרות אלו, ישוקללו כ"נכס סיכון" בשיקלול של 250%.

יישום הנחיות אלו, הגדיל את יחס ההון העצמי של הבנק ברובד הראשון ליום 30.9.2017 בשיעור של 0.15 נקודות האחוז ואת יחס הלימות ההון הכולל בשיעור של כ- 0.14 נקודות האחוז (31.12.2016 - 0.09 ו- 0.08 נקודות האחוז, בהתאמה).

6. תנודתיות ברכיבי ההון

הון הבנק המשמש לחישוב יחס הלימות ההון, כולל רכיבים שהשינוי בערכם נגזר, בין היתר, משינויים תקופתיים במשתני שוק, והערכות אקטואריות, כגון:

- תנודות במחירי השוק של ניירות הערך, המשמשים למדידת שוויין ההון של אגרות החוב בתיק הזמין למכירה – הנזקפות לרווח כולל אחר בסעיף "התאמות לשווי הון של ניירות ערך".

- תנודות במחירי השוק של אגרות חוב ממשלתיות והמרווח על אגרות החוב הקונצרניות באיכות גבוהה הנסחרות בארה"ב, המשמשים לחישוב שוויין ההון של זכויות עובדים מסוימות ונזקפות לרווח כולל אחר בסעיף: "הפרשים אקטואריים בגין זכויות עובדים".

7. יעדים

לאור דרישות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל במסגרת "כללי באזל", ובהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 (ראה סעיף 2 לעיל), עדכן דירקטוריון הבנק ביום 28.3.2017 את המגבלות באשר ליחסי ההון המינימליים, בבנק כדלקמן:

- יחס ההון העצמי של הבנק ב"רובד הראשון", לא יפחת משיעור של 9.5% (31.12.2016 - 9.2%).

- יחס הלימות ההון הכולל של הבנק, לא יפחת משיעור של 13.0% (31.12.2016 - 12.7%).

א. הלימות הון (המשך)

8. מידע כספי

31.12.2016 (מבוקר) מיליוני ש"ח	30.9.2016 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	30.9.2017 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	(א) הון לצורך חישוב יחס ההון
2,244	2,187	2,408	הון עצמי
48	53	28	פערים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון והתאמות פיקוחיות
2,292	2,240	2,436	הון ברובד הראשון, לאחר ניכויים
627	628	583	הון ברובד השני, לאחר ניכויים
2,919	2,868	3,019	סה"כ הון כולל

31.12.2016 (מבוקר) מיליוני ש"ח	30.9.2016 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	30.9.2017 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	(ב) יתרות משוקללות של נכסי סיכון
19,164	19,195	20,772	סיכון אשראי
22	51	58	סיכונים שוק
1,930	1,897	2,021	סיכון תפעולי
21,116	21,143	22,851	סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

31.12.2016 (מבוקר) אחוזים	30.9.2016 (לא מבוקר) אחוזים	30.9.2017 (לא מבוקר) אחוזים	(ג) יחס הון לרכיבי סיכון
⁽²⁾ 10.85	10.59	⁽²⁾ 10.66	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
⁽²⁾ 13.82	13.56	⁽²⁾ 13.21	• יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 9.16	⁽¹⁾ 9.13	⁽¹⁾ 9.18	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
⁽¹⁾ 12.66	⁽¹⁾ 12.63	⁽¹⁾ 12.68	• יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. יחסי הלימות ההון המינימליים של הבנק נקבעו בשיעור של 9.0% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו- 12.5% (עבור יחס הלימות ההון הכולל) - בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201. על אף האמור לעיל, בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 (ראה סעיף 2 לעיל), הועלתה דרישת ההון המינימלית המתייחסת לבנק, ליום 30.9.2017 בשיעור של 0.18% (30.9.2016 - 0.13%; 31.12.2016 - 0.16%).

2. הנתון כולל התאמות בגין תוכנית התייעלות - בהתאם להנחיות שפרסם בנק ישראל ביום 12.1.2016 (ראה ביאור 23א(8) בדוחות ליום 31.12.2016).

ביאור 10 - הלימות הון נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך)

31.12.2016 (מבוקר) מיליוני ש"ח	30.9.2016 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	30.9.2017 (לא מבוקר) מיליוני ש"ח	
			(ד) רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון
2,244	2,187	2,408	(1) הון ברובד הראשון
41	56	22	• ההון העצמי
			• הבדלים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון
2,285	2,243	2,430	סה"כ הון ברובד הראשון לפני התאמות פיקוחיות
-	-	-	• התאמות פיקוחיות:
(2)	(2)	(2)	- מיסים נדחים לקבל
(1)	(1)	(1)	- השקעה בהון תאגידיים פיננסיים שלא אוחדו
			- התאמות פיקוחיות אחרות
(3)	(3)	(3)	סך הכל התאמות פיקוחיות לפני התאמות בגין תוכנית התייעלות
10	-	9	התאמות בגין תוכנית התייעלות
7	(3)	6	סך הכל התאמות פיקוחיות
2,292	2,240	2,436	סה"כ הון ברובד הראשון
388	388	323	(2) הון ברובד השני
239	240	260	• מכשירים פיקוחיים
			• הפרשות וקרנות הון
627	628	583	הון ברובד השני לפני ניכויים
-	-	-	• ניכויים מההון ברובד השני
627	628	583	סה"כ הון ברובד השני
2,919	2,868	3,019	הון כולל כשיר

(ה) השפעת הוראת המעבר על יחס הלימות ההון ברובד הראשון

31.12.2016 (מבוקר) %	30.9.2016 (לא מבוקר) %	30.9.2017 (לא מבוקר) %	
10.60	10.31	10.52	- יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת הוראות מעבר ולפני ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות
0.20	0.28	0.10	- השפעת הוראות המעבר ^(א)
10.80	10.59	10.62	יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות
0.05	-	0.04	- השפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות
10.85	10.59	10.66	יחס ההון העצמי ברובד הראשון

1. כולל השלכות הנובעות מיישום כללי החשבונאות החדשים בנושא: "זכויות עובדים", שנכנסו לתוקף החל מיום- 1.1.2015.

ביאור 10 - הלימות ההון, נזילות ומינוף (המשך)

ב. יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין (מס' 221), בנושא יחס כיסוי הנזילות, נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות" (המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום) - שלא יפחת מ-100%. בהוראה נקבעו כללים הן באשר ל: "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", והן באשר לתזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום, כדלקמן:

- **מלאי נכסים נזילים איכותיים** - כולל נכסים נזילים איכותיים מאוד ("רמה 1"), לרבות: מזומנים בקופות, פקדונות בבנק ישראל וניירות ערך של ממשלת ישראל, ונכסים נזילים איכותיים אחרים ("רמה 2") - בעיקר: ניירות ערך בדירוג איכות גבוה.
- **תזרים מזומנים יוצא בתקופה של 30 יום** - מוגדר כתזרים המזומנים היוצא הצפוי, בתרחיש קיצון מוגדר בתקופה עתידית של 30 יום, לרבות תזרימים יוצאים צפויים בגין פיקדונות קמעונאיים, פקדונות מתאגידים לא פיננסיים, ותאגידים פיננסיים (והנחת "שיעורי מיחזור" שונים עבור כל אחד מסוגי הפקדונות).

עם זאת, נכללו בהוראה כללי מעבר, שאיפשרו לתאגידים הבנקאיים לקיים בתקופת מעבר (החל מיום 1.4.2015 ועד 31.12.2016), יחסי כיסוי נזילות מינימליים נמוכים יותר, כמפורט להלן. תוקף ההקלות שנקבעו בהוראות המעבר כאמור, פג ביום 1.1.2017.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.12.2016 (מבוקר)	30.9.2016 (לא מבוקר)	30.9.2017 (לא מבוקר)
142.1	125.5	146.7
80.0 ^(א)	80.0 ^(א)	100.0 ^(א)

שיעורי הנזילות (באחוזים):
* יחס כיסוי הנזילות

* יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. בשנת 2016 - 80%; החל מיום 1.1.2017 - 100%.

ג.

יחס המינוף

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין (מס' 218) בנושא: "יחס המינוף", הוגדר יחס זה, כיחס שבין "מדידת ההון", לבין "מדידת החשיפה", כדלקמן:

- **"מדידת ההון"** - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
- **"מדידת החשיפה"** - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות: "חשיפה מאזנית" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", "חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך", ו"חשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים".

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה, נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ-5% החל מיום 1 בינואר 2018, לכל המאוחר. להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

31.12.2016 (מבוקר)	30.9.2016 (לא מבוקר)	30.9.2017 (לא מבוקר)
2,292	2,240	2,436
34,901	34,216	36,089
אחוזים	אחוזים	אחוזים
6.6	6.5	6.8
5.0 ^(א)	5.0 ^(א)	5.0 ^(א)

מרכיבי התחשיב (במיליוני ש"ח):

- ההון עצמי, ברובד הראשון
- סך החשיפות

שיעורי המינוף:

- יחס המינוף
- יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. החל מיום 1 בינואר, 2018.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

מידע באשר למכשירים פיננסיים חוץ מאזניים נכלל בביאור 15 ג' להלן.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

(1) קיימות התחייבויות והתקשרויות אחרות לתאריך המאזן כדלקמן: (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)	30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)	30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)	
25	25	23	התקשרות להשקעה בבניינים וציוד
292	299	281	חוזי שכירות לזמן ארוך
			להלן פירוט דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות:
30	30	30	שנה ראשונה
29	29	30	שנה שנייה
29	29	29	שנה שלישית
29	29	28	שנה רביעית
27	27	25	שנה חמישית
148	155	139	שנה שישית ואילך
292	299	281	

(2) בנוסף לאמור לעיל, חלק מסניפי הבנק נמצאים במבנים השכורים בשכירות מוגנת. דמי השכירות לתשלום בשנה הקרובה, מסתכמים בכ- 1 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2016, ו- 31 בדצמבר 2016 - זהה).

(3) לבנק התקשרויות להשקעה בארבע קרנות הון סיכון פעילות. ההתחייבות העתידית המכסימלית של הבנק להשקעה בקרנות אלו, מעבר להשקעה שבוצעה עד ליום המאזן, מסתכמת בכ- 1 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2016, ו- 31 בדצמבר 2016 - 2 מיליון ש"ח)

(4) מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החבות שתיגרם לבנק כתוצאה מהתובענות האמורות.

סכום החשיפה המירבי הנוסף - בשל כלל התובענות שהוגשו נגד הבנק, כאמור לעיל, בנושאים שונים, שהתממשותן אפשרית - מסתכם ליום 30 בספטמבר 2017, בסך של כ- 35 מיליון ש"ח (30.9.2016 ו- 31.12.2016 - 32 מיליון ש"ח).

להלן פירוט של התובענות המשמעותיות שהוגשו כנגד הבנק:

(א) ביום 2 במרס 2014 הוגשה כנגד הבנק וארבעה בנקים נוספים תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחות הבנק וארבעה תובעים נוספים (המהווים לקוחות של יתר הבנקים הנתבעים), שפעילותם הבנקאית כללה, בין היתר, המרת מטבע חוץ לשקלים (וליהפך), באמצעות מכירה ורכישת מטבע חוץ.

לטענת התובעים שערי החליפין המשמשים את הבנקים הנתבעים למכירה (או רכישת) מטבע חוץ ללקוחותיהם, שונים משערי החליפין השוררים בשוק הבינבנקאי. הרווח הנגזר לבנקים הנתבעים בגין דפוס פעולה זה, מהווה לדעת התובעים, "עמלת הפרשי שער" שאינה כלולה בתעריפוני הבנקים הנתבעים, בניגוד לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981 ובניגוד לכללי הבנקאות (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב - 1992.

בנוסף, רכישת מטבע חוץ (או מכירתו), כאמור, כרוכה בתשלום "עמלת חליפין". לטענת התובעים, התעריף שנקבע בגין עמלה זו, זהה בכל הבנקים הנתבעים, ומהווה לפיכך, "הסדר כובל" אסור. סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה ללקוח, מוערך על ידו בכ- 800 ש"ח והסכום הכולל הנקוב בבקשה לאישור התביעה כייצוגית כנגד כל חמשת הבנקים הנתבעים מוערך על ידי התובעים בכ- 2.07 מיליארד ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)
(4) מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק (המשך)

(ב) ביום 5 בינואר 2014 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית על ידי אחד מלקוחותיו, עקב נזקים שנגרמו לו, לטענתו, בשל סכומי ריבית "עודפים" שנוקפו לחובתו בגין יתרות החובה בחשבון העובר ושב שלו.

לטענת הלקוח, בשנים האחרונות העלה הבנק מספר פעמים את שיעורי ריבית החובה בחשבונו, עוד לפני שפג תוקף מסגרת האשראי בחשבון ומבלי שחלה הרעה במצבו העסקי. לדעת הלקוח, מתכונת פעולה זו סותרת את מערכת ההסכמים שנחתמה בינו לבין הבנק ועומדת בניגוד לפסיקות משפטיות מחייבות ולהוראות בנק ישראל. לפיכך, מבקש הלקוח להשיב לו את חיובי הריבית "העודפים", בגין התקופות שמיום העלאת הריבית ועד למועד פקיעת תוקף מסגרת האשראי.

סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה ללקוח, מוערך על ידו בכ- 400 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המייצג לטענת התובע את העלות העודפת שנגרמה לכלל לקוחות הבנק, בנושא זה, מסתכם להערכתו בכ- 139 מיליון ש"ח, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה. ביום 23.7.2017 הוגשה לבית המשפט, על ידי הצדדים, בקשה מוסכמת לאישור הסדר פשרה, במסגרתה עתיד הבנק לשלם לקבוצה מסוימת מלקוחות הבנק, ככל שיאושר ההסדר המוצע - סך של 3.2 מיליון ש"ח. בספרי הבנק נערכה הפרשה מתאימה בגין הסדר הפשרה המוצע, כאמור.

(ג) ביום 23 בדצמבר 2015 הוגשה כנגד החברה האם וכנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי לקוח של החברה האם, שחויב על ידי החברה האם, במספר מקרים בעמלה עבור שירות "משלוח הודעות", בגין התראות שנשלחו אליו בנוגע לחריגות ממסגרת האשראי שנרשמו בחשבונו.

לטענת התובע, חשבונו חויב על ידי החברה האם בעמלה בגין שירות זה, למרות שבפועל לא חרג כלל ממסגרת האשראי שהוקצתה לו בחשבון העובר ושב.

בנוסף, לטענת התובע, משלוח ההודעה וגביית העמלה בגינה, נובעים מדפוס פעולה אוטומטי שגוי שמתקיים לכאורה בחברה האם. הבנק צורף לכתב התביעה, למרות שהתובע אינו לקוח של הבנק, מכיוון שמערכות התפעול בבנק, מבוססות על מערכת המחשב המרכזית של החברה האם. לפיכך, הניח התובע, שדפוס הפעולה השגוי (לטענתו) הנוהג בחברה האם, מתקיים לכאורה גם בבנק.

סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה לתובע, מוערך על ידו ב- 272 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה הייצוגית, המשקף את הנזק הכולל שנגרם, לכאורה, ללקוחות שני הבנקים, בגין דפוס פעולה נטען זה, מוערך על ידי התובע בכ- 61 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

(ד) ביום 17.8.2016 הוגשה כנגד הבנק ותשעה בנקים נוספים (להלן: "הבנקים הנתבעים"), תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, על ידי עמותה המבקשת לייצג את לקוחות הבנקים הנתבעים בגין נזקים שנגרמו להם בשל עמלות עודפות, לכאורה, שגבו מהם על ידי הבנקים הנתבעים (התביעה התקבלה בבנק ביום 1.11.2016).

לטענת התובעת, הבנקים הנתבעים נוהגים לגבות מלקוחות שאינם מוגדרים כ"עסק קטן", כמשמעותו ב"כללי הבנקאי (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח – 2008" (להלן: "כללי הבנקאות"), עמלות שונות החורגות מהתעריפים שנקבעו ב"תעריפון" שפורסם ב"כללי הבנקאות", מכיוון שלדעת התובע ה"תעריפון המלא" שפורסם ב"כללי הבנקאות", חל על כלל לקוחות הבנקים (ולא רק על "אנשים פרטיים" ו"עסקים קטנים").

להערכת התובעת, סכומי העמלות העודפים, לכאורה, ששילמו לקוחות הבנקים הנתבעים, בגין דפוס פעולה נטען זה, מסתכמים בכ- 1 מילארד ש"ח (הבקשה לאישור התובענה הייצוגית, אינה נוקבת בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל). ביום 7.11.2017 החליט בית המשפט המחוזי למחוק את התביעה.

(ה) ביום 30 במרס 2017 הוגשה כנגד הבנק וכנגד גורמים אחרים (להלן: "הנתבעים הנוספים", כמפורט להלן), תביעה על ידי לקוח לשעבר של הבנק, שקיבל בעבר אשראי לצורך רכישת מקרקעין. לאחר שהלקוח לא עמד בהתחייבויותיו כלפי הבנק, מימש הבנק את בטוחת המקרקעין ששועבדה לטובתו בגין האשראי שניתן.

לטענת הלקוח נפלו פגמים רבים הן בהתנהלות הבנק כלפיו והן בפעולות שנערכו על ידי כונס הנכסים שמונה מטעם הבנק והשמאי שהעריך את שווי המקרקעין לבקשת כונס הנכסים ("הנתבעים הנוספים"). לפיכך, הבטוחה מומשה בסכום הנופל משמעותית משווייה ההוגן. סכום הנזק שנגרם לתובע, לטענתו, בגין התנהלות כל הנתבעים, מוערך על ידו בכ- 40 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

(4) מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק (המשך)

(ו) ביום 4 בינואר 2017 הוגשה כנגד הבנק ושני בנקים נוספים (להלן: "הבנקים הנתבעים"), תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, על ידי מספר לקוחות של הבנקים הנתבעים, בשל נזקים שנגרמו להם, לטענתם - הנובעים מדפוס פעולה שגוי, לכאורה, במסגרתו נוהגים הבנקים הנתבעים לחייב את חשבונות לקוחותיהם בריבית פיגורים בתדירות גבוהה מזו שהוסכמה עימם (אחת לרבעון). סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה לנתבעים, מוערך על ידם בכ- 1,520 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המשקף את הנזק הכולל שנגרם, לכאורה, לכלל הלקוחות המחויבים בריבית פיגורים בבנקים הנתבעים, מוערך על ידי התובעים בכ- 340 מיליון ש"ח (מזה - חלקו של הבנק מוערך על ידי התובעים בכ- 12 מיליון ש"ח).

ברבעון השלישי של שנת 2017, הגישו התובעים בקשה להסתלקות ולמחיקת התביעה. הבקשה אושרה על ידי בית המשפט ביום 3 בספטמבר 2017.

(ז) ביום 7 במאי 2017, הוגשה כנגד הבנק תביעה על ידי בעלי מניות לשעבר (להלן: "הנתבעים"), של מספר חברות שקיבלו בעבר אשראים מהבנק. לאחר שהחברות חרגו ממסגרות האשראי שניתנו להן ולא עמדו בהתחייבויותיהן כנגד הבנק, ביטל הבנק את מסגרות האשראי שהועמדו להן.

לטענת התובעים לא הייתה לבנק הצדקה מספקת לביטול מסגרות האשראי, ובכל מקרה המסגרות בוטלו לאחר מתן הודעה מוקדמת קצרה מדי, בניגוד להסכמי החלואה ובניגוד להוראות בנק ישראל.

בשל פעולות הבנק, נאלצו התובעים לטענתם, לממש את אחזקותיהם בחברות (לאחר שאלו נקלעו להליכי חדלות פרעון ומונה להם כונס נכסים) ואף למכור את רכושם הפרטי. סכום הנזק שנגרם לתובעים בשל פעולות הבנק מוערך על ידם בכ- 35 מיליון ש"ח.

(ח) ביום 27 במרס 2017, הוגשה כנגד הבנק ובנק נוסף (להלן: "הבנקים הנתבעים"), תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית על ידי לקוחות שהפקידו פקדונות כספיים בבנקים הנתבעים. לטענת התובעים, הבנקים הנתבעים שינו את מתכונת ניהול הפקדונות הכספיים שנהגה על ידם בעבר והפסיקו לחדש אוטומטית פקדונות כספיים בהגיע מועד פרעונם (לרבות אי חידוש אוטומטי של הטבות הריבית בפקדונות, ככל שניתנו), ללא גילוי נאות ללקוחותיהם ובניגוד להוראות בנק ישראל. הנזק האישי שנגרם לתובעים בגין שינוי המתכונת לניהול פקדונות בבנק כאמור, מוערך על ידם בכ- 976 ש"ח. להערכת התובעים סך הנזק שנגרם לכלל המפקידים בבנקים הנתבעים (הנובע, בעיקר, מאי חידוש אוטומטי של הטבות הריבית שהוענקו למפקידים), אינו ניתן לקביעה, בשלב זה - אך מוערך על ידם בסכומים ניכרים. בדיון שהתקיים ביום 12 בנובמבר 2017, הודיע התובע על הסתלקותו מהתביעה ומהבקשה לאישור התובענה הייצוגית.

(5) להלן פרטים בקשר לתובענות מהותיות שהוגשו כנגד הבנק, שלא ניתן להעריך, בשלב זה, את סיכוייהן:

(א) ביום 7 באוגוסט 2017 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחותיו (להלן: "הנתבע").

לטענת התובע, הבנק נוהג לגבות עמלה בגין עריכת מסמכי ערבות, גם במועד הארכת תוקף הערבות, בניגוד לנהלי הבנק ולמערכת ההסכמים שבין הבנק ללקוחותיו. סכום הנזק האישי שנגרם לתובע, לטענתו, מסתכם בכ- 2,215 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית המשקף את הנזק הכולל שנגרם, לכאורה, לכלל לקוחות הבנק בגין דפוס פעולה זה, מוערך על ידי התובע בכ- 24 מיליון ש"ח. לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייה.

(ב) ביום 15 בדצמבר 2016 הוגשה תביעה בבית המשפט הפדרלי באוסטרליה, כנגד הבנק וכנגד החברה האם, על ידי מפרק של שתי חברות אוסטרליות, התובע מהבנק החזר בסך של כ- 11 מיליון דולר אוסטרלי בגין חשבוניותיהן של שתי החברות שבפירוק. כתב התביעה נמסר לבנק ביום 4 בספטמבר 2017. לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד מסירת כתב התביעה לבנק, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייה.

לבנק נודע כי, ביום 15 ביוני 2017 (בעקבות בקשה לבית המשפט באוסטרליה, בהליך המתנהל בין רשות המיסים האוסטרלית וחברה הקשורה לחברות שזינו לעיל), נתן בית משפט השלום בתל אביב צו, המתיר לעורך דין ישראלי לגבות עדויות וראיות משלושה מעובדי הבנק (חלקם לאחר שפרשו מעבודתם), וזאת בהתאם לבקשה לעזרה משפטית בין מדינות.

ביאור 12 - מכשירים נגזרים

א. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				אחר	שקל - מדד
1,883	-	-	621	53	1,209
2	-	-	2	-	-
9	-	-	9	-	-
1,808	-	-	1,379	429	-
3,702	-	-	2,011	482	1,209
15	15	-	-	-	-
757	-	700	57	-	-
757	-	700	57	-	-
99	-	-	99	-	-
93	-	-	93	-	-
1,721	15	1,400	306	-	-
268	-	-	268	-	-
26	-	-	25	-	1
95	-	-	78	12	5
3	-	2	1	-	-
3	-	2	1	-	-
29	-	2	26	-	1
-	-	-	-	-	-
29	-	2	26	-	1
98	-	2	79	12	5
-	-	-	-	-	-
98	-	2	79	12	5

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM^{(2),(1)}

חוזי FORWARD
חוזי אופציה לא סחירים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
SWAPS⁽³⁾

סה"כ

2. נגזרים אחרים⁽⁴⁾

חוזי FORWARD

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים:
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו

סה"כ

3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM⁽²⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

2. נגזרים אחרים

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

3. סך הכל

שווי הוגן ברוטו חיובי⁽⁴⁾
סכומים שקוזזו במאזן
יתרה מאזנית של נכסים
בגין מכשירים נגזרים

שווי הוגן ברוטו שלילי⁽⁵⁾
סכומים שקוזזו במאזן
יתרה מאזנית של התחייבויות
בגין מכשירים נגזרים

הערות:

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה - חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך של 419 מיליון ש"ח בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
4. מזה - שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 5 מיליון ש"ח.
5. מזה - סך של 53 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 30.9.2017 - לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות, נטו).

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)
א. היקף הפעילות (המשך) (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2016					
(לא מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				שקל - מדד	אחר
(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
1. נגזרים ALM ^{(2),(1)}					
611	-	-	429	-	1,040
חוזי FORWARD					
-	-	-	2	-	2
-	-	-	15	-	15
-	605	-	1,293	-	1,898
אופציות שנכתבו					
אופציות שנקנו					
SWAPS ⁽³⁾					
611	605	-	1,739	-	2,955
סה"כ					
2. נגזרים אחרים ⁽¹⁾					
-	-	-	-	-	-
חוזי FORWARD					
-	-	661	14	-	675
-	-	661	14	-	675
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה :					
-	-	-	2	-	2
-	-	-	2	-	2
-	-	-	32	-	1,354
סה"כ					
-	-	-	139	-	139
3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)					
(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
1. נגזרים ALM ⁽²⁾					
5	-	-	8	-	13
-	28	-	72	-	100
שווי הוגן ברוטו חיובי					
שווי הוגן ברוטו שלילי					
2. נגזרים אחרים					
-	-	3	-	-	3
-	-	3	-	-	3
שווי הוגן ברוטו חיובי					
שווי הוגן ברוטו שלילי					
3. סך הכל					
5	-	3	8	-	16
-	-	-	-	-	-
5	-	3	8	-	16
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽⁴⁾					
סכומים שקוּזוּ במאזן					
יתרה מאזנית של נכסים					
בגין מכשירים נגזרים					
-	28	3	72	-	103
-	-	-	-	-	-
-	28	3	72	-	103
שווי הוגן ברוטו שלילי ^{(5),(4)}					
סכומים שקוּזוּ במאזן					
יתרה מאזנית של התחייבויות					
בגין מכשירים נגזרים					

הערות :

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך של 548 מיליון ש"ח בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
4. מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 4 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי בסך של 1 מיליון ש"ח.
5. מזה סך של 54 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 30.9.2016 - לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות, נטו).

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016					
(מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	אחר	חוזי ריבית שקל-מדד
1,065	-	-	455	-	610
-	-	-	-	-	-
8	-	-	8	-	-
1,672	-	-	1,044	628	-
2,745	-	-	1,507	628	610
סה"כ					
-	-	-	-	-	-
791	-	787	4	-	-
791	-	787	4	-	-
2	-	-	2	-	-
2	-	-	2	-	-
1,586	-	1,574	12	-	-
149	-	-	149	-	-

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM^{(2),(1)}

חוזי Forward

חוזי אופציה לא סחירים :

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

Swaps⁽³⁾

סה"כ

2. נגזרים אחרים⁽¹⁾

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה :

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים :

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM⁽²⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

2. נגזרים אחרים

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

3. סך הכל

שווי הוגן ברוטו חיובי⁽⁴⁾

סכומים שקוּזוּ במאזן

יתרה מאזנית של נכסים

בגין מכשירים נגזרים

שווי הוגן ברוטו שלילי^{(5),(4)}

סכומים שקוּזוּ במאזן

יתרה מאזנית של התחייבויות

בגין מכשירים נגזרים

הערות :

1. למעט חוזי החלפות מטבע חוץ SPOT.

2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

3. מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך 558 מיליוני ש"ח, בהם הסכים הבנק לשלם שיעור ריבית קבוע.

4. מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 3 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי בסך של 1 מיליון ש"ח.

5. מזה סך של 57 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 31.12.2016 לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו).

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
1	11	-	17	29	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	(9)	-	(7)	(16)	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	- הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	- הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
1	2	-	10	13	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
28	6	-	14	48	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
29	8	-	24	61	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
2	34	-	62	98	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	(9)	-	(7)	(16)	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	(4)	-	-	(4)	- מכשירים פיננסיים
-	-	-	-	-	- בטחון במזומן ששועבד
2	21	-	55	78	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו
30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
1	6	-	9	16	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(1)	(6)	-	(2)	(9)	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	- הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	- הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
-	-	-	7	7	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
-	6	-	14	20	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
-	6	-	21	27	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
2	40	-	61	103	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(1)	(6)	-	(2)	(9)	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	(7)	-	-	(7)	- מכשירים פיננסיים
-	-	-	-	-	- בטחון במזומן ששועבד
1	27	-	59	87	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

הערות:

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, במאוחד (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
סה"כ	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות
29	12	-	15	2
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים				
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן :				
(11)	(5)	-	(5)	(1)
- הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים				
(4)	-	-	(4)	-
- הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון שנתקבל במזומן				
14	7	-	6	1
נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו				
19	12	-	7	-
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^(א)				
33	19	-	13	1
סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים				
80	67	-	11	2
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן :				
(11)	(5)	-	(5)	(1)
- מכשירים פיננסיים				
(1)	-	-	(1)	-
- בטחון במזומן ששועבד				
68	62	-	5	1
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו				

הערות:

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

ג. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2017				
(לא מבוקר)				
סה"כ	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
1,209	-	403	806	-
חוזי ריבית :				
482	287	18	1	176
שקל - מדד				
2,585	101	34	1,003	1,447
אחר				
1,400	-	1	-	1,399
חוזי מטבע חוץ				
15	-	-	-	15
חוזים בגין מניות				
5,691	388	456	1,810	3,037
חוזי סחורות ואחרים				
סך הכל				
4,448	438	594	1,008	2,408
30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)				
4,480	450	436	1,086	2,508
31 בדצמבר 2016 (מבוקר)				

א. כללי:

הנתונים הכלולים בביאור זה מציגים את התפלגות הנכסים וההתחייבויות ותוצאות הפעילות של הבנק בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", הנגזרים מהגדרות חד-חד ערכיות שנקבעו בהוראות שפרסם בנק ישראל לכלל התאגידים הבנקאיים, עבור מגזרי הפעילות השונים, כדלקמן:

- **"משקי בית"**: לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליוני ש"ח).
- **"בנקאות פרטית"**: לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
- **"עסקים זעירים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נופל מ- 10 מיליון ש"ח.
- **"עסקים קטנים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10 מיליון ש"ח, ל- 50 מיליון ש"ח.
- **"עסקים בינוניים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50 מיליון ש"ח, ל- 250 מיליון ש"ח.
- **"עסקים גדולים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.
- **"מגזר ניהול פיננסי"** הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים, לרבות:
 - פעילות מסחר - כגון, השקעה בניירות ערך למסחר, ופעילות במכשירים נגזרים שלא יועדה לגידור ואינה מהווה חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
 - פעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות - פעילות במכשירים פיננסיים המהווה חלק מניהול הסיכונים ומניהול ההון הפעיל שלא למטרות מסחר, כגון: השקעה בניירות ערך זמינים למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון, פעילות במכשירים נגזרים במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות ופעילות עם בנקים וממשלות.
 - פעילות השקעה - השקעה במניות של חברות כלולות והשקעה במניות זמינות למכירה.

מדידת התוצאות העסקיות וסיווגן למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל, מבוססת על המתודולוגיה שנקבעה בבנק בנושא זה, כמפורט להלן:

- הכנסות ריבית** - לכל מגזר פעילות נזקף "מרווח ריבית" המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:
- ההפרש שבין הכנסות הריבית ששוויו לאותו מגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת לפי "מחיר מעבר".
 - ההפרש שבין עלות הריבית (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, המחושבות לפי "מחיר מעבר".
- "מחיר המעבר" נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי (ומהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).

על פי מתודולוגיה זו, בה מותאם "מחיר מעבר" ספציפי, לכל מוצר אשראי או פקדון, בכל אחד ממגזרי ההצמדה - מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכונים שוק אלא בסיכון אשראי בלבד. רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, נזקפים למרכז ניהול הנכסים וההתחייבויות (ננ"ה), שאליו נזקפות גם ההכנסות מניהול ה"הון הפעיל" של הבנק. רווחים או הפסדים אלו סווגו למגזר: "ניהול פיננסי".

הוצאות בגין הפסדי אשראי - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נרשמו ההוצאות.

הכנסות תפעוליות - עמלות והכנסות תפעוליות אחרות נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נזקפה ההכנסה.

הוצאות תפעוליות - מכיוון שהתפלגות הפעילות בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", אינה עולה בקנה אחד עם המבנה הארגוני בבנק, מבוססת הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרים אלו על התפלגות העלויות בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה", והתאמתן לחתך הפעילות ה"פיקוחי" - באמצעות שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

(לא מבוקר)									
משקי בית									
סך הכל	מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
94	29	3	-	150	25	12	-	(5)	276
(12)	-	-	(3)	(4)	(1)	(3)	(3)	6	(20)
82	29	3	(3)	146	24	9	(3)	1	256
1	(15)	(1)	4	(3)	(2)	-	4	(4)	-
83	14	2	1	143	22	9	1	(3)	256
30	-	6	1	40	8	2	-	1	82
113	14	8	2	183	30	11	1	(2)	338
3	1	-	-	15	5	(1)	-	-	22
86	9	7	4	102	11	4	1	9	217
89	10	7	4	117	16	3	1	9	239
24	4	1	(2)	66	14	8	-	(11)	99
9	2	1	(1)	23	5	4	-	(3)	37
15	2	-	(1)	43	9	4	-	(8)	62
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
15	2	-	(1)	43	9	4	-	(7)	63
8,458	4,040	443	16	10,960	2,820	1,615	2	9,288	33,159
-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
8,206	4,012	420	7	10,658	2,779	1,601	2	-	23,253
אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽¹⁾ :									
20	-	-	-	171	52	17	-	-	260
56	40	-	-	15	-	-	-	-	71
8,411	4,047	477	8	10,975	2,903	1,608	-	-	23,905
8,487	4,087	477	8	11,161	2,955	1,625	-	-	24,236
יתרה ממוצעת של התחייבויות:									
10,747	-	-	1,334	7,362	1,340	3,512	3,914	-	28,209
239	-	19	11	277	38	13	1	2,008	2,587
10,986	-	19	1,345	7,639	1,378	3,525	3,915	2,008	30,796
סך הכל התחייבויות:									
10,777	-	-	1,577	7,106	1,314	3,417	4,143	-	28,334
6,248	2,625	449	10	10,148	3,596	1,983	16	552	22,553
6,341	2,662	451	10	10,315	3,630	1,979	13	563	22,851
3,221	-	-	1,356	1,887	556	2,229	753	-	10,002
73	14	2	-	135	22	9	-	-	-
10	-	-	1	8	-	-	1	-	-
83	14	2	1	143	22	9	1	-	-

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

2. לרבות עסקים זעירים.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח) :

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016									
(לא מבוקר)									
משקי בית									
סך הכל	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות
סך הכל	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות	מזה: מדינות
83	24	3	-	140	22	14	1	26	286
(13)	-	-	-	(6)	(1)	(2)	(3)	(21)	(48)
70	24	3	(2)	134	21	12	(2)	5	238
3	(14)	(1)	3	(2)	(2)	(2)	4	(4)	-
73	10	2	1	132	19	10	2	1	238
28	-	5	1	38	9	3	-	10	89
101	10	7	2	170	28	13	2	11	327
6	1	-	-	2	(1)	-	-	-	7
87	11	6	4	106	13	6	1	6	223
93	12	6	4	108	12	6	1	6	230
8	(2)	1	(2)	62	16	7	1	5	97
5	1	1	(1)	23	6	3	-	2	38
3	(3)	-	(1)	39	10	4	1	3	59
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
3	(3)	-	(1)	39	10	4	1	4	60
7,663	3,637	443	22	10,105	2,552	1,752	44	8,632	30,770
-	-	-	-	-	-	-	-	8	8
7,487	3,627	401	11	9,981	2,571	1,779	43	-	21,872
20	-	-	-	201	51	33	-	-	305
38	24	-	-	12	-	-	-	-	50
7,671	3,679	515	15	10,055	2,508	1,608	68	-	21,925
7,729	3,703	515	15	10,268	2,559	1,641	68	-	22,280
10,189	-	-	-	1,343	1,208	1,600	4,316	-	26,058
237	-	16	13	281	33	15	4	1,964	2,547
10,426	-	16	1,356	7,683	1,241	1,615	4,320	1,964	28,605
10,276	-	-	1,591	6,787	1,103	2,378	4,265	-	26,400
5,564	2,306	447	14	9,446	3,162	2,161	73	556	20,976
5,767	2,388	475	10	9,419	3,265	2,066	80	536	21,143
3,145	-	-	1,241	2,134	671	1,849	885	-	9,925
65	10	2	-	126	19	10	-	-	-
8	-	-	1	6	-	-	2	-	-
73	10	2	1	132	19	10	2	-	-

1. נתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח):

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח) :

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016									
(לא מבוקר)									
משקי בית									
סך הכל	מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽²⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
239	8	70	-	406	67	41	2	40	795
(38)	-	-	(8)	(17)	(2)	(3)	(9)	(22)	(99)
201	8	70	(8)	389	65	38	(7)	18	696
8	(2)	(41)	11	(5)	(6)	(8)	11	(11)	-
209	6	29	3	384	59	30	4	7	696
85	15	1	3	109	24	7	-	22	250
294	21	30	6	493	83	37	4	29	946
5	-	2	-	8	10	(2)	-	-	21
266	19	32	12	324	37	16	2	20	677
271	19	34	12	332	47	14	2	20	698
23	2	(4)	(6)	161	36	23	2	9	248
14	1	1	(2)	63	13	9	1	2	100
9	1	(5)	(4)	98	23	14	1	7	148
-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
9	1	(5)	(4)	98	23	14	1	9	150
7,368	359	3,497	24	9,793	2,560	1,782	44	8,858	30,429
-	-	-	-	-	-	-	-	9	9
7,195	349	3,485	13	9,671	2,591	1,805	43	-	21,318
20	-	-	-	201	51	33	-	-	305
38	-	24	-	12	-	-	-	-	50
7,671	515	3,679	15	10,055	2,508	1,608	68	-	21,925
7,729	515	3,703	15	10,268	2,559	1,641	68	-	22,280
10,089	-	-	-	6,860	1,172	1,732	4,420	-	25,718
223	16	-	11	271	31	13	2	2,038	2,589
10,312	16	-	1,456	7,131	1,203	1,745	4,422	2,038	28,307
10,276	-	-	1,591	6,787	1,103	2,378	4,265	-	26,400
5,394	403	2,240	10	9,082	3,322	2,173	59	600	20,640
5,767	475	2,388	10	9,419	3,265	2,066	80	536	21,143
3,641	-	-	1,461	2,298	599	2,213	853	-	11,065
183	6	29	-	366	57	29	-	-	-
26	-	-	3	18	2	1	4	-	-
209	6	29	3	384	59	30	4	-	-

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח) :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016									
(מבוקר)									
משקי בית									
סך הכל	מזה: : הלוואות לדיור	מזה: : כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽¹⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
324	96	10	-	541	98	53	2	⁽³⁾ 39	1,057
(50)	-	-	(12)	(23)	(3)	(4)	(11)	(21)	(124)
274	96	10	(12)	518	95	49	(9)	18	933
9	(55)	(3)	15	(6)	(10)	(7)	15	(16)	-
283	41	7	3	512	85	42	6	2	933
114	2	21	4	145	32	10	-	44	349
397	43	28	7	657	117	52	6	46	1,282
11	1	-	-	17	10	(3)	-	1	36
353	42	25	17	431	55	24	3	27	910
364	43	25	17	448	65	21	3	28	946
33	-	3	(10)	209	52	31	3	18	336
22	2	2	(3)	88	21	12	1	⁽³⁾ 4	145
11	(2)	1	(7)	121	31	19	2	14	191
-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
11	(2)	1	(7)	121	31	19	2	16	193
7,456	3,546	356	25	9,687	2,756	1,767	40	8,951	30,682
-	-	-	-	-	-	-	-	9	9
7,282	3,535	346	13	9,564	2,784	1,788	38	-	21,469
19	-	-	-	223	43	37	-	-	322
49	34	-	-	12	2	-	-	-	63
7,683	3,697	453	18	9,931	2,745	1,567	20	-	21,964
7,751	3,731	453	18	10,166	2,790	1,604	20	-	22,349
10,136	-	-	-	6,870	1,224	1,929	4,359	-	25,930
230	-	16	11	281	35	16	2	2,038	2,613
10,366	-	16	1,423	7,151	1,259	1,945	4,361	2,038	28,543
10,361	-	-	1,568	6,996	1,307	2,852	4,115	-	27,199
5,490	2,293	412	10	9,115	3,352	2,131	54	583	20,735
5,873	2,506	451	10	9,248	3,473	1,964	33	515	21,116
3,536	-	-	1,412	1,970	848	2,186	864	-	10,816
248	41	7	-	488	82	39	-	-	-
35	-	-	3	24	3	3	6	-	-
283	41	7	3	512	85	42	6	-	-

הכנסות מריבית - מחיצוניים

הוצאות ריבית - לחיצוניים

הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו

ריבית בין מגזרית

הכנסות ריבית, נטו

הכנסות שאינן מריבית

סך ההכנסות

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

הוצאות תפעוליות

סך ההוצאות התפעוליות והאחרות

רווח (הפסד) לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח

רווח (הפסד) לאחר מיסים

חלק הבנק ברווחי חברה כלולה

רווח נקי (הפסד)

יתרה ממוצעת של נכסים :

מזה - חברות כלולות

- אשראי לציבור⁽²⁾ :
אשראי לציבור לסוף התקופה⁽²⁾ :

- חובות פגומים

- בפיגור מעל 90 יום

- אחר

סך הכל אשראי לציבור

יתרה ממוצעת של התחייבויות :

- פקדונות הציבור

- אחר

סך הכל התחייבויות

יתרת פקדונות לסוף התקופה :

נכסי סיכון - יתרה ממוצעת

- יתרה לסוף תקופה

נכסים בניהול - יתרה ממוצעת

מרכיבי הכנסות הריבית :

- מרווח מפעילות מתן אשראי

- מרווח מפעילות קבלת פקדונות

סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

2. לרבות עסקים זעירים.

3. סווג מחדש בגין היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא : "מיסים על ההכנסה - ראה ביאור 1(ה)1(1).

א. כללי

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים להציג את נכסיהם, התחייבויותיהם, ותוצאות פעולותיהם בחדר "מגזרי פעילות פיקוחיים" (ראה ביאור 13, לעיל). בנוסף, נדרשו תאגידים בנקאיים, שמגזרי הפעילות שלהם שונים מהותית מההגדרות שנקבעו בתיקון להוראה, כאמור, לתת גילוי נוסף באשר להתפלגות תוצאותיהם העסקיות בחדר מגזרי פעילות, המבוסס על ההגדרות הספציפיות שנקבעו בכל בנק למגזרים אלה (להלן: "דיווח בגישת ההנהלה").

הפעילות העסקית בבנק, סווגה לחמישה מגזרי פעילות, התואמים את המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן:

• **מגזרים הנמצאים באחריות ה"חטיבה הקמענאית":**

- **מגזר משקי בית** - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות הפרטיים של הבנק, שהיקף נכסיהם אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
- **מגזר עסקים קטנים** - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות עסקיים (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח.
- **מגזר בנקאות פרטית** - במסגרת זו נכללים השירותים בתחומי הבנקאות ושוק ההון שמספק הבנק ללקוחותיו הפרטיים, בעלי עושר פיננסי בינוני ומעלה (שהיקף נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח).

• **מגזרים הנמצאים באחריות החטיבה לבנקאות מסחרית:**

מגזר בנקאות מסחרית - במסגרת זו נכללים שירותי בנקאות שמספק הבנק ללקוחותיו העסקיים (יחידים ותאגידים) בעלי היקף פעילות בינוני ומעלה, שאינם משתייכים למגזר "עסקים קטנים".
כן כולל המגזר את פעילות הבנק בתחום הנדל"ן (קבלנות ביצוע ונדל"ן מניב), ללקוחות שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח, והפעילות בתחום "ליווי בניה" (לרבות מימון "קבוצות רכישה" שהיקף פעילותן עולה על 10 יחידות דיור).

עד ליום 31.12.2016 נכללו באחריות החטיבה לבנקאות מסחרית שני מגזרי פעילות, כדלקמן:

- בנקאות מסחרית.
 - בנקאות עסקית.
- בעקבות החלטה לביצוע רה ארגון בחטיבה לבנקאות מסחרית (ראה פרק 8א'3) בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016) שנכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2017, מוזגה פעילות האגף העסקי בחטיבה, לתוך שני אגפים מסחריים. לפיכך, החל מיום 1 בינואר 2017, מוזגה הפעילות במגזר ה"בנקאות העסקית", לתוך מגזר ה"בנקאות המסחרית". נתוני ההשוואה סווגו בהתאם.

• **פעילות אחרת:**

מגזר ניהול פיננסי - במסגרת זו נכללת הפעילות הפיננסית שאינה משויכת ללקוחות הבנק (כגון: פעילות בתיק ניירות הערך של הבנק).

סיווג התוצאות הכספיות של הבנק למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל מבוסס על המתודולוגיה שנקבעה בבנק, כדלקמן:

הוצאות תפעוליות - הוצאות ישירות הניתנו לזיהוי נזקפו למגזר הפעילות המתאים. הוצאות עקיפות או הוצאות ישירות שאינן ניתנות לשיוך מדויק - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות.

למידע נוסף באשר למתודולוגיה ששימשה את הבנק להקצאת הכנסות והוצאות אחרות - ראה ביאור 13א' לעיל. מכיוון שהגדרת מגזרי פעילות מסוימים, כגון: "עסקים קטנים" ו"בנקאות מסחרית", שונה מהותית מההגדרות שנקבעו ב"תיקון להוראה" (בגין המגזרים: "עסקים קטנים וזעירים", "עסקים בינוניים", "עסקים גדולים" ו"גופים מוסדיים") - נכלל על ידי הבנק, במסגרת ביאור זה, מידע באשר לתוצאות הפעילות של הבנק בחדר מגזרי פעילות לפי "גישת ההנהלה".

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)						
משיקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחריות	בנקאות פרטיות	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
82	121	55	(3)	1	256	הכנסות ריבית, נטו
1	(1)	-	4	(4)	-	- מחיצוניים
						- בין מגזרי
83	120	55	1	(3)	256	סך הכל הכנסות מריבית
-	-	1	-	1	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
83	120	56	1	(2)	258	סך הכל הכנסות מימון
30	36	13	1	-	80	עמלות והכנסות אחרות
113	156	69	2	(2)	338	סך ההכנסות
3	15	4	-	-	22	הוצאות בגין הפסדי אשראי
86	89	29	4	9	217	הוצאות תפעוליות ואחרות
89	104	33	4	9	239	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
24	52	36	(2)	(11)	99	רווח (הפסד) לפני מיסים
9	19	13	(1)	(3)	37	הפרשה למיסים על הרווח
15	33	23	(1)	(8)	62	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	1	1	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
15	33	23	(1)	(7)	63	רווח (הפסד) נקי
8,434	8,007	7,414	16	9,288	33,159	יתרה ממוצעת של נכסים
8,184	7,735	7,327	7	-	23,253	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו
10,747	6,579	9,549	1,334	-	28,209	יתרה ממוצעת של פקדונות
8,392	7,938	7,544	8	-	23,882	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
73	114	52	-			מרכיבי הכנסות ריבית:
10	6	3	1			מרווח מפעילות מתן אשראי
						מרווח מפעילות קבלת פקדונות
83	120	55	1			סך הכל הכנסות ריבית

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ג. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)						
מסך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות ⁽¹⁾ מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית	
238	5	(2)	56	109	70	הכנסות ריבית, נטו
-	(4)	3	(3)	1	3	- מחיצוניים
						- בין מגזרי
238	1	1	53	110	73	סך הכל הכנסות מריבית
11	10	-	1	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
249	11	1	54	110	73	סך הכל הכנסות מימון
78	-	1	14	35	28	עמלות והכנסות אחרות
327	11	2	68	145	101	סך ההכנסות
7	-	-	(6)	7	6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
223	6	4	32	94	87	הוצאות תפעוליות ואחרות
230	6	4	26	101	93	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
97	5	(2)	42	44	8	רווח (הפסד) לפני מיסים
38	2	(1)	16	16	5	הפרשה למיסים על הרווח
59	3	(1)	26	28	3	רווח (הפסד) לאחר מיסים
1	1	-	-	-	-	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
60	4	(1)	26	28	3	רווח נקי (הפסד)
30,770	8,632	22	7,121	7,406	7,589	יתרה ממוצעת של נכסים
21,517	-	11	7,029	7,137	7,340	יתרה ממוצעות של אשראי לציבור
26,058	-	1,293	8,231	6,339	10,195	יתרה ממוצעת של פקדונות
21,925	-	9	7,041	7,284	7,591	אשראי לציבור לסוף התקופה
						מרכיבי הכנסות ריבית:
		-	50	105	65	מרווח מפעילות מתן אשראי
		1	3	5	8	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
		1	53	110	73	סך הכל הכנסות ריבית

1.

סווג מחדש - ראה סעיף א', לעיל.

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ד. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017					
(לא מבוקר)					
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית
753	13	(9)	164	351	234
-	(19)	12	2	-	5
753	(6)	3	166	351	239
-	(2)	-	2	-	-
753	(8)	3	168	351	239
239	5	3	41	103	87
992	(3)	6	209	454	326
77	-	-	9	56	12
664	21	12	88	280	263
741	21	12	97	336	275
251	(24)	(6)	112	118	51
95	(8)	(2)	41	44	20
156	(16)	(4)	71	74	31
2	2	-	-	-	-
158	(14)	(4)	71	74	31
32,724	9,424	18	7,328	7,778	8,176
22,679	-	7	7,243	7,506	7,923
27,825	-	1,404	9,441	6,417	10,563
23,882	-	8	7,544	7,938	8,392
מרכיבי הכנסות ריבית:					
		-	155	333	210
		3	11	18	29
		3	166	351	239

הכנסות ריבית, נטו

- מחיצוניים

- בין מגזרי

סך הכל הכנסות מריבית

הכנסות מימון שאינן מריבית

סך הכל הכנסות מימון

עמלות והכנסות אחרות

סך ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי

הוצאות תפעוליות ואחרות

סך ההוצאות התפעוליות והאחרות

רווח (הפסד) לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח

רווח (הפסד) לאחר מיסים

חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה

רווח נקי (הפסד)

יתרה ממוצעת של נכסים

יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו

יתרה ממוצעת של פקדונות

אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה

מרכיבי הכנסות ריבית:

מרווח מפעילות מתן אשראי

מרווח מפעילות קבלת פקדונות

סך הכל הכנסות ריבית

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)					
מסך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית ⁽¹⁾	עסקים קטנים	משקי בית
					הכנסות ריבית, נטו
696	18	(8)	167	318	201
-	(11)	11	(10)	2	8
					- מחיצוניים
					- בין מגזרי
696	7	3	157	320	209
					סך הכל הכנסות מריבית
16	14	-	2	-	-
					הכנסות מימון שאינן מריבית
712	21	3	159	320	209
					סך הכל הכנסות מימון
234	8	3	39	99	85
					עמלות והכנסות אחרות
946	29	6	198	419	294
					סך ההכנסות
21	-	-	4	12	5
					הוצאות בגין הפסדי אשראי
677	20	12	94	285	266
					הוצאות תפעוליות
698	20	12	98	297	271
					סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
248	9	(6)	100	122	23
					רווח (הפסד) לפני מיסים
100	2	(2)	38	48	14
					הפרשה למיסים על הרווח
148	7	(4)	62	74	9
					רווח (הפסד) לאחר מיסים
2	2	-	-	-	-
					חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
150	9	(4)	62	74	9
					רווח (הפסד) נקי
30,429	8,858	24	7,115	7,130	7,302
					יתרה ממוצעת של נכסים
20,969	-	13	7,029	6,869	7,058
					יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
25,718	-	1,357	8,235	6,037	10,089
					יתרה ממוצעת של פקדונות
21,925	-	9	7,041	7,284	7,591
					אשראי לציבור לסוף התקופה
					מרכיבי הכנסות ריבית:
		-	148	304	183
					מרווח מפעילות מתן אשראי
		3	9	16	26
					מרווח מפעילות קבלת פקדונות
		3	157	320	209
					סך הכל הכנסות ריבית

1. סווג מחדש - ראה סעיף א', לעיל.

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						
(מבוקר)						
משיק בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית ⁽¹⁾	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
274	430	223	(12)	18 ⁽²⁾	933	הכנסות מריבית, נטו
9	3	(11)	15	(16)	-	- מחיצוניים - בין מגזרי
283	433	212	3	2	933	סך הכל הכנסות מריבית
-	-	-	-	36	36	הכנסות מימון שאינן מריבית
283	433	212	3	38	969	סך הכל הכנסות מימון
114	134	53	4	8	313	עמלות והכנסות אחרות
397	567	265	7	46	1,282	סך ההכנסות
11	24	2	-	(1)	36	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
353	383	128	17	29	910	הוצאות תפעוליות ואחרות
364	407	130	17	28	946	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
33	160	135	(10)	18	336	רווח (הפסד) לפני מיסים
22	68	54	(3)	4 ⁽²⁾	145	הפרשה למיסים על הרווח
11	92	81	(7)	14	191	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	2	2	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
11	92	81	(7)	16	193	רווח נקי (הפסד)
7,428	7,214	7,064	25	8,951	30,682	יתרה ממוצעת של נכסים
7,184	6,949	6,974	13	-	21,120	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו
10,136	6,103 ⁽³⁾	8,349	1,342	-	25,930	יתרה ממוצעת של פקדונות
7,669	7,131 ⁽³⁾	7,192 ⁽³⁾	9	-	22,001	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
248	411	198	-	-	-	מרכיבי הכנסות הריבית :
35	22	14	3	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
283	433	212	3	-	-	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
						סך הכל הכנסות ריבית

1. סווג מחדש - ראה סעיף א' לעיל.
2. סווג מחדש - בגין היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מיסים על ההכנסה" - ראה ביאור 1ה'.
3. סווג מחדש.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח	
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח		
369	-	369	62	17	290	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
22	-	22	3	1	18	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(34)	-	(34)	(13)	-	(21)	מחיקות חשבונאיות
23	-	23	11	-	12	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(11)	-	(11)	(2)	-	(9)	מחיקות חשבונאיות, נטו
380	-	380	63	18	299	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
26	-	26	2	-	24	*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיוור		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
385	-	385	56	17	312	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
7	-	7	4	1	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(39)	-	(39)	(15)	-	(24)	מחיקות חשבונאיות
32	-	32	14	-	18	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(7)	-	(7)	(1)	-	(6)	מחיקות חשבונאיות, נטו
385	-	385	59	18	308	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
30	-	30	2	-	28	*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי			
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	מסחרי מיליוני ש"ח	
376	-	376	59	17	300	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
77	-	77	10	2	65	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(149)	-	(149)	(42)	(1)	(106)	מחיקות חשבונאיות
76	-	76	36	-	40	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(73)	-	(73)	(6)	(1)	(66)	מחיקות חשבונאיות, נטו
380	-	380	63	18	299	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
26	-	26	2	-	24	*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
(לא מבוקר)						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	אשראי לציבור				
		סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי			
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	מסחרי מיליוני ש"ח	
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
21	(1)	22	3	2	17	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(92)	-	(92)	(41)	-	(51)	מחיקות חשבונאיות
89	-	89	42	-	47	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(3)	-	(3)	1	-	(4)	מחיקות חשבונאיות, נטו
385	-	385	59	18	308	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
30	-	30	2	-	28	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						
(מבוקר)						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	אשראי לציבור				
		סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח	
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח		
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לתחילת השנה
36	(1)	37	10	1	26	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(137)	-	(137)	(57)	-	(80)	מחיקות חשבונאיות
110	-	110	51	-	59	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(27)	-	(27)	(6)	-	(21)	מחיקות חשבונאיות, נטו
376	-	376	59	17	300	יתרת הפרשה לסוף השנה*
28	-	28	2	-	26	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽²⁾ בגינם היא חושבה

30 בספטמבר 2017					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	
13,387	690	12,697	43	-	12,654
4,166	-	4,166	-	4,093	73
7,373	-	7,373	4,290	-	3,083
24,926	690	24,236	4,333	4,093	15,810
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :					
שנבדקו על בסיס פרטני ⁽³⁾					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
- לפי עומק הפיגור					
- אחר					
סך הכל חובות ⁽¹⁾					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
225	-	225	1	-	224
3	-	3	-	3	-
126	-	126	60	15	51
354	-	354	61	18 ⁽²⁾	275
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטני בסך של 1 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 15 מיליוני ש"ח.
3. לרבות חובות שנבדקו על בסיס פרטני ונמצא שאינם פגומים בסך 13,146 מיליוני ש"ח. ההפרשה בגין חובות אלו חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽²⁾ ועל החובות⁽³⁾ בגינם היא חושבה (המשך)

30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)					
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	אשראי לציבור			
		סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	
12,666	824	11,842	(4)45	-	(4)11,797
3,797	-	3,797	-	3,711	86
6,641	-	6,641	(4)3,902	-	(4)2,739
23,104	824	22,280	3,947	3,711	14,622
סך הכל חובות ⁽¹⁾					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽²⁾					
238	-	238	1	-	(4)237
4	-	4	-	4	-
113	-	113	56	14	(4)43
355	-	355	57	(2)18	280
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:

שנבדקו על בסיס פרטני⁽³⁾
שנבדקו על בסיס קבוצתי

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽²⁾

שנבדקו על בסיס פרטני
שנבדקו על בסיס קבוצתי

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	אשראי לציבור			
		סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	
12,437	646	11,791	40	-	11,751
3,835	-	3,835	-	3,744	91
6,723	-	6,723	3,894	-	2,829
22,995	646	22,349	3,934	3,744	14,671
סך הכל חובות ⁽¹⁾					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽²⁾					
228	-	228	1	-	227
4	-	4	-	4	-
116	-	116	56	13	47
348	-	348	57	(2)17	274
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:

שנבדקו על בסיס פרטני⁽³⁾
שנבדקו על בסיס קבוצתי

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽²⁾

שנבדקו על בסיס פרטני
שנבדקו על בסיס קבוצתי

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטני ליום 30.9.2016 בסך של 1 מיליון ש"ח (31.12.2016 - זהה), ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 14 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 13 מיליון ש"ח).
3. לרבות חובות שנבדקו על בסיס פרטני ונמצא שאינם פגומים בסך 12,361 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 12,115 מיליון ש"ח).
4. סווג מחדש.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 בספטמבר 2017						
(לא מבוקר)						
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾		אחר	פגומים ⁽³⁾		
13	3	2,140	24	27	2,089	פעילות בישראל:
2	-	1,917	1	30	1,886	ציבור - מסחרי:
-	-	485	-	3	482	בינוי ונדל"ן - בינוי
45	12	10,937	120	156	10,661	- פעילות בנדל"ן
60	15	15,479	145	216	15,118	שירותים פיננסיים
21	40	4,063	71 ⁽⁶⁾	-	3,992	אחר
48	16	4,330	34	20	4,276	סך הכל מסחרי
129	71	23,872	250	236	23,386	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	241	-	-	241	- אחר
129	71	24,113	250	236	23,627	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
-	-	14	-	-	14	ציבור - מסחרי:
-	-	317	-	24	293	בינוי ונדל"ן
-	-	331	-	24	307	מסחרי אחר
2	-	30	-	-	30	סך הכל מסחרי
-	-	3	-	-	3	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
2	-	364	-	24	340	- אחר
-	-	449	-	-	449	סך הכל ציבור בחו"ל
2	-	813	-	24	789	בנקים בחו"ל
131	71	24,236	250	260	23,726	סך הכל פעילות בחו"ל
-	-	690	-	-	690	סך הכל ציבור
131	71	24,926	250	260	24,416	סך הכל בנקים
						סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15ב' (3) (ג') להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 יום ועד 89 יום בסך של 34 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלווה, הכולל שינויים בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 בספטמבר 2016					
(לא מבוקר)					
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾		אחר	פגומים ⁽³⁾	
פעילות בישראל:					
ציבור - מסחרי:					
8 ⁽⁷⁾	2	1,852	17	24	1,811
4 ⁽⁷⁾	-	2,038	-	68	1,970
-	-	340	-	6	334
42 ⁽⁷⁾	10	10,096	135	157	9,804
אחר					
54	12	14,326	152	255	13,919
סך הכל מסחרי					
20	24	3,676	59 ⁽⁶⁾	-	3,617
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
38 ⁽⁷⁾	14	3,944	32	20	3,892
- אחר					
112	50	21,946	243	275	21,428
סך הכל ציבור בישראל					
-	-	336	-	-	336
בנקים בישראל					
112	50	22,282	243	275	21,764
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות בחו"ל:					
ציבור - מסחרי:					
-	-	16	-	-	16
בינוי ונדל"ן					
-	-	280	-	30	250
מסחרי אחר					
-	-	296	-	30	266
סך הכל מסחרי					
-	-	35	1	-	34
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
-	-	3	-	-	3
- אחר					
-	-	334	1	30	303
סך הכל ציבור בחו"ל					
-	-	488	-	-	488
בנקים בחו"ל					
-	-	822	1	30	791
סך הכל פעילות בחו"ל					
112	50	22,280	244	305	21,731
סך הכל ציבור					
-	-	824	-	-	824
סך הכל בנקים					
112	50	23,104	244	305	22,555
סך הכל					

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 14 ב'3) (ג') להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 37 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלווה, הכולל שינוי בלוח הסילוקין של ההלוואה.
7. סווג מחדש.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2016					
(מבוקר)					
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾		אחר	פגומים ⁽³⁾	
10	3	1,853	21	28	1,804
5	-	2,034	1	61	1,972
-	-	276	-	3	273
48	11	10,186	91	179	9,916
63	14	14,349	113	271	13,965
16	34	3,713	62 ⁽⁶⁾	-	3,651
39	15	3,931	33	19	3,879
118	63	21,993	208	290	21,495
-	-	334	-	-	334
118	63	22,327	208	290	21,829
פעילות בישראל:					
ציבור - מסחרי:					
בינוי ונדל"ן - בינוי					
- פעילות בנדל"ן					
שירותים פיננסיים					
אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור					
- אחר					
סך הכל ציבור בישראל					
בנקים בישראל					
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות בחו"ל:					
ציבור - מסחרי:					
בינוי ונדל"ן					
מסחרי אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור					
- אחר					
סך הכל ציבור בחו"ל					
בנקים בחו"ל					
סך הכל פעילות בחו"ל					
119	63	22,349	225	322	21,802
-	-	646	-	-	646
119	63	22,995	225	322	22,448

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיוור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15(ב)(3)(ג) להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 29 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיוור בסך של 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלווה, הכולל שינוי בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. איכות תיק האשראי

(א) כללי

בהוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם. הבנק עושה שימוש במערכות לניטור כשלי אשראי ומקיים תהליכי בקרת אשראי המהווים גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי. במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

(ב) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסויימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

30 בספטמבר 2017				
(לא מבוקר)				
אנשים פרטיים				
מסחרי	לדירוג	אחר	סך הכל	
%	%	%	%	
0.5	0.1	0.3	0.4	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי
1.5	-	0.5	1.1	שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי
2.4	1.7	1.2	2.1	שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי
0.5	1.5	1.5	0.8	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
אנשים פרטיים				
מסחרי	לדיר	אחר	סך הכל	
%	%	%	%	
0.2	-	0.3	0.2	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי
2.1	-	0.5	1.4	שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי
2.9	1.7	1.3	2.4	שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי
0.5	1.3	1.4	0.8	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו, הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 נרשמה עליה בשיעור ההוצאה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, מכיוון שפרמטרים אחרים (כגון: שיעור החובות הפגומים ושיעור החובות הבעייתיים מתיק האשראי), מצביעים על שיפור, מעריכה הנהלת הבנק כי בתקופת הדוח לא חלה הרעה באיכות תיק האשראי בבנק והיא אינה נופלת מאיכות האשראי הממוצעת במערכת הבנקאית.

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)					
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה	
					פעילות בישראל:
					ציבור - מסחרי:
212	27	14	6	13	בינוי ונדל"ן - בינוי
43	30	29	-	1	- פעילות בנדל"ן
9	3	-	3	3	שירותים פיננסיים
584	156	48	35	108	אחר
848	216	91	44	125	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
186	20	18	-	2	- אחר
1,034	236	109	44	127	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1,034	236	109	44	127	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל:
					ציבור - מסחרי:
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
30	24	4	7	20	אחר
30	24	4	7	20	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
30	24	4	7	20	סך הכל פעילות בחו"ל
1,064	260	113	51	147	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1,064	260	113	51	147	סך הכל*
					* מזה:
248	190	64	45	126	- נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
139	113	64	10	49	- חובות בארגון מחדש

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)				
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה
211	24	11	8	13
75	68	33	11	35
10	6	1	5	5
572	157	46	44	111
868	255	91	68	164
-	-	-	-	-
196	20	18	-	2
1,064	275	109	68	166
-	-	-	-	-
1,064	275	109	68	166
-	-	-	-	-
30	30	5	12	25
30	30	5	12	25
-	-	-	-	-
30	30	5	12	25
1,094	305	114	80	191
-	-	-	-	-
1,094	305	114	80	191
323	257	84	69	173
146	121	79	7	42

פעילות בישראל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן - בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

- אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל*

* מזה:

- נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים

- חובות בארגון מחדש

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה
פעילות בישראל:				
ציבור מסחרי:				
214	28	10	8	18
76	61	39	4	22
9	3	-	3	3
577	179	47	50	132
876	271	96	65	175
-	-	-	-	-
193	19	17	-	2
1,069	290	113	65	177
-	-	-	-	-
1,069	290	113	65	177
סך הכל פעילות בישראל				
סך כל הציבור בישראל				
בנקים				
סך הכל פעילות בישראל				
פעילות בחו"ל				
ציבור מסחרי:				
-	-	-	-	-
32	32	5	12	27
32	32	5	12	27
-	-	-	-	-
32	32	5	12	27
סך הכל פעילות בחו"ל				
סך הכל ציבור				
-	-	-	-	-
1,101	322	118	77	204
סך הכל בנקים				
1,101	322	118	77	204
סך הכל*				
* מזה:				
315	257	83	68	174
- נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים				
146	122	78	6	44
- חובות בארגון מחדש				

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר) הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾⁽⁴⁾			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר) הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾⁽⁴⁾			
אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
-	-	28	-	-	29	פעילות בישראל: ציבור - מסחרי:
-	-	73	-	-	32	בינוי ונדל"ן: - בינוי
-	-	6	-	-	3	- פעילות בנדל"ן
1	1	169	-	1	148	שירותים פיננסיים
1	1	276	-	1	212	אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	22	-	-	21	אנשים פרטיים
1	1	298	-	1	233	- הלוואות לדיוור
-	-	-	-	-	-	- אחר
1	1	298	-	1	233	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1	1	298	-	1	233	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	פעילות בחו"ל: ציבור - מסחרי:
-	-	30	-	-	25	בינוי ונדל"ן
-	-	30	-	-	25	אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	30	-	-	25	בנקים בחו"ל
-	-	30	-	-	25	סך הכל פעילות בחו"ל
1	1	328	-	1	258	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1	1	328	-	1	258	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 בסך של 3 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 4 מיליון ש"ח).
4. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בתקופה בה החובות סווגו כפגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך) (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)			
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾ ⁽⁴⁾			הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾ ⁽⁴⁾			
אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
-	-	32	-	-	33	פעילות בישראל:
-	-	77	-	1	38	ציבור - מסחרי:
-	-	6	-	-	3	בינוי ונדל"ן:
3	3	189	2	3	186	- בינוי
3	3	304	2	4	260	- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
-	-	-	-	-	-	אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	-	- הלוואות לדיוור
-	-	26	-	-	24	- אחר
3	3	330	2	4	284	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
3	3	330	2	4	284	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:						
ציבור - מסחרי:						
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	31	-	-	27	אחר
-	-	31	-	-	27	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	31	-	-	27	סך הכל פעילות בחו"ל
3	3	361	2	4	311	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
3	3	361	2	4	311	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
4. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 בסך של 10 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 13 מיליון ש"ח).

ביאור 15 - מידע נוסף סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016		
(מבוקר)		
הכנסות ריבית שנרשמו(3)(4)		
אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים(2)

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשנת 2016 בסך של 17 מיליון ש"ח.
4. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בתקופה בה סווגו כפגומים.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2017					
(לא מבוקר)					
צובר הכנסות ריבית					
סך הכל ⁽²⁾	חוב שאינו בפיגור	בפיגור של 30 ועד 89 יום	בפיגור של 90 יום ומעלה	אינו צובר ריבית	
9	4	-	-	5	פעילות בישראל: ציבור - מסחרי: בינוי ונדל"ן - בינוי
12	5	-	-	7	- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
68	36	1	-	31	אחר
89	45	1	-	43	סך הכל מסחרי
19	9	-	-	10	אנשים פרטיים - אחר
108	54	1	-	53	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
108	54	1	-	53	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:					
ציבור - מסחרי:					
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
5	5	-	-	-	מסחרי אחר
5	5	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
5	5	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
113	59	1	-	53	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
113	59	1	-	53	סך הכל

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2016					פעילות בישראל: ציבור - מסחרי: בינוי ונדל"ן - בינוי
(לא מבוקר)					
צובר הכנסות ריבית					
סך הכל ⁽²⁾	חוב שאינו בפיגור	בפיגור של 30 ועד 89 יום	בפיגור של 90 יום ומעלה	אינו צובר ריבית	
7	2	-	-	5	- פעילות בנדל"ן
16	9	-	-	7	
-	-	-	-	-	
74	39	2	-	33	אחר
97	50	2	-	45	סך הכל מסחרי
19	10	1	-	8	אנשים פרטיים - אחר
116	60	3	-	53	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
116	60	3	-	53	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל:
					ציבור - מסחרי:
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
5	5	-	-	-	מסחרי אחר
5	5	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
5	5	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
121	65	3	-	53	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
121	65	3	-	53	סך הכל

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
2. נכלל בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
צובר הכנסות ריבית				
סך הכל ⁽²⁾	חוב שאינו בפיגור	בפיגור של 30 יום עד 89 יום	בפיגור של 90 יום ומעלה	אינו צובר ריבית
7	3	-	-	4
16	7	2	-	7
-	-	-	-	-
74	37	-	-	37
97	47	2	-	48
18	9	-	-	9
115	56	2	-	57
-	-	-	-	-
115	56	2	-	57
פעילות בישראל:				
ציבור מסחרי:				
בינוי ונדל"ן - בינוי				
- פעילות בנדל"ן				
שירותים פיננסיים				
אחר				
סך הכל מסחרי				
אנשים פרטיים - אחר				
סך כל הציבור בישראל				
בנקים				
סך הכל פעילות בישראל				
פעילות בחו"ל				
ציבור מסחרי:				
בינוי נדל"ן				
אחר				
סך הכל ציבור בחו"ל				
בנקים				
סך הכל פעילות בחו"ל				
סך הכל ציבור				
סך הכל בנקים				
סך הכל				

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו						
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)			
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה			
מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון (2)	מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון (2)	
22	2	2	11	2	2	פעילות בישראל:
2	1	1	1	2	2	ציבור - מסחרי:
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
6	6	71	9	9	82	- פעילות בנדל"ן
9	9	96	13	13	94	שירותים פיננסיים
-	-	-	-	-	-	אחר
4	5	228	3	4	215	סך הכל מסחרי
13	14	324	16	17	309	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	-	- אחר
13	14	324	16	17	309	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
13	14	324	16	17	309	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
						ציבור - מסחרי:
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	1	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	1	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	1	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
13	14	325	16	17	309	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
13	14	325	16	17	309	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016			בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה		
מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון (2)	מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון (2)
55	8	7	2	3	3
1	-	-	248	26	25
256	37	35	328	38	36
-	-	-	767	13	10
1,016	50	46	-	-	-
1,016	50	46	1,095	51	46
-	-	-	-	-	-
1,016	50	46	1,095	51	46
פעילות בישראל:					
ציבור - מסחרי:					
בינוי ונדל"ן - בינוי					
- פעילות בנדל"ן					
שירותים פיננסיים					
אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור					
- אחר					
סך הכל ציבור בישראל					
בנקים בישראל					
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות בחו"ל:					
ציבור - מסחרי:					
בינוי ונדל"ן					
מסחרי אחר					
סך הכל ציבור בחו"ל					
בנקים בחו"ל					
סך הכל פעילות בחו"ל					
סך הכל ציבור					
סך הכל בנקים					
סך הכל					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כלול בחובות פגומים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו		
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016		
(מבוקר)		
יתרת חוב רשומה		
מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון ⁽²⁾

92	6	6
8	3	3
2	-	-
310	49	47
412	58	56
-	-	-
969	18	14
1,381	76	70
-	-	-
1,381	76	70
-	-	-
4	2	2
4	2	2
-	-	-
4	2	2
1,385	78	72
-	-	-
1,385	78	72

פעילות בישראל

ציבור מסחרי:

בינוי ונדל"ן - בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור

- אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל

ציבור מסחרי:

בינוי ונדל"ן

אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח) (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו⁽³⁾

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
4	-	-	3	פעילות בישראל:
-	-	-	-	ציבורי - מסחרי:
1	-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
15	1	2	19	- פעילות בנדל"ן
20	1	2	22	שירותים פיננסיים
39	-	-	41	אחר
59	1	2	63	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
59	1	2	63	- אחר
-	-	-	-	סך הכל ציבור בישראל
59	1	2	63	בנקים בישראל
-	-	-	-	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	פעילות בחו"ל:
-	-	-	-	ציבור - מסחרי:
-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
59	1	2	63	סך הכל ציבור
-	-	-	-	סך הכל בנקים
59	1	2	63	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים ומעלה, אשר אורגנו מחדש במהלך השנה שקדמה למועד סיווגם כ"חובות בפיגור".

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח) (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו⁽³⁾

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016		בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016		בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017	
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
12	1	8	-	16	1
-	1	1	-	1	1
-	1	1	-	-	-
5	63	4	50	5	58
6	77	4	60	7	75
-	-	-	-	-	-
1	182	1	132	2	126
7	259	5	192	9	201
-	-	-	-	-	-
7	259	5	192	9	201
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
7	259	5	192	9	201
-	-	-	-	-	-
7	259	5	192	9	201

פעילות בישראל:

ציבורי - מסחרי:

בינוי ונדל"ן - בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - הלוואות לדיור

- אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים ומעלה, אשר אורגנו מחדש במהלך השנה שקדמה למועד סיווגם כ"חובות בפיגור".

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

4. מידע נוסף על הלוואות לדיור

(א) כללי

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע באשר להרכב תיק הלוואות לדיור שנכלל בסעיף "אשראי לציבור" (כולל הלוואות שניתנו בביטחון דירת מגורים), לרבות: היקף התיק, יתרת הלוואות הכוללת "מרכיבים נדחים", יתרת הלוואות שניתנו בתנאי "ריבית משתנה" והיחס שבין היקף הלוואה, לבין שווי הנכס המשמש לבטחון (LTV).

(ב) ההרכב (במיליוני ש"ח):

30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני מיליוני ש"ח
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
שיעבוד ראשון - עד 60%	2,953	91	3,044	2,089	177
- מעל 60%	987	9	996	684	36
שיעבוד משני או - ללא שיעבוד	52	1	53	1	-
סך הכל	3,992	101	4,093	2,774	213

30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני מיליוני ש"ח
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
שיעבוד ראשון - עד 60%	2,635	75	2,710	1,917	122
- מעל 60%	941	12	953	656	57
שיעבוד משני או - ללא שיעבוד	47	1	48	2	-
סך הכל	3,623	88	3,711	2,575	179

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. היחס בין המסגרת המאושרת לבין שווי הנכס, במועד אישור המסגרת.

ביאור 15- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

4. מידע נוסף על הלוואות לדיור (המשך)

(ד) ההרכב (המשך)

31 בדצמבר 2016					
(מבוקר)					
יתרת הלוואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
עד 60%	2,660	78	2,738	1,925	148
מעל 60%	949	10	959	660	46
	46	1	47	2	-
	3,655	89	3,744	2,587	194

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. היחס בין המסגרת המאושרת לבין שווי הנכס, במועד אישור המסגרת.

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה.

31 בדצמבר 2016		30 בספטמבר 2016		30 בספטמבר 2017		עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח)
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
הפרשה להפסדי	יתרת	הפרשה להפסדי	יתרת	הפרשה להפסדי	יתרת	
אשראי ⁽⁴⁾	החוזה ⁽³⁾	אשראי ⁽⁴⁾	החוזה ⁽³⁾	אשראי ⁽⁴⁾	החוזה ⁽³⁾	
1	77	1	61	-	67	אשראי תעודות
6	311	6	318	5	297	ערבויות להבטחת אשראי
1	1,241	1	1,221	1	1,301	ערבויות לרוכשי דירות
10	832	12	825	12	905	ערבויות והתחייבויות אחרות
						מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו*
2	798	2	763	1	886	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה
4	1,350	4	1,265	4	1,396	שלא נוצלו
-	881	-	1,037	-	609	התחייבויות להוצאת ערבויות
						התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן ⁽⁵⁾
4	982	4	1,020	3	888	

* מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי ניתנות לביטול בכל עת - ללא תנאי.

3. יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

4. יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

5. כולל התחייבות עקרונית להעמדת הלוואה לדיור.

ביאור 16 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

(לא מבוקר) (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2017						
מטבע ישראל		מטבע חוץ ⁽¹⁾		פריטים		
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	שאינם כספיים ⁽²⁾	סך הכל	
נכסים						
2,747	239	387	133	-	3,506	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,484	886	705	125	13	5,213	ניירות ערך
21,512	1,737	437	196	-	23,882	אשראי לציבור, נטו
-	2	-	-	4	6	השקעה בחברות כלולות
-	-	-	-	353	353	בניינים וציוד
7	-	5	10	2	24	נכסים בגין מכשירים נגזרים
348	3	5	-	26	382	נכסים אחרים
28,098	2,867	1,539	464	398	33,366	סך הכל נכסים
התחייבויות						
23,538	2,336	1,902	558	-	28,334	פקדונות הציבור
75	-	63	25	-	163	פקדונות מבנקים
118	-	24	-	-	142	פקדונות הממשלה
256	663	-	-	-	919	אג"ח וכתבי התחייבות נדחים
32	53	5	6	2	98	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,251	14	2	4	31	1,302	התחייבויות אחרות
25,270	3,066	1,996	593	33	30,958	סך הכל התחייבויות
2,828	(199)	(457)	(129)	365	2,408	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
(1,522)	920	493	109	-	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
4	-	(4)	-	-	-	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
1,310	721	32	(20)	365	2,408	סך הכל כללי
5	-	(5)	-	-	-	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאור 16 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

(לא מבוקר) (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2016						
פריטים		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
סך הכל	שאינם כספיים ⁽²⁾	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
2,603	-	153	403	325	1,722	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,134	13	131	533	1,665	3,792	ניירות ערך
21,925	-	206	527	1,764	19,428	אשראי לציבור, נטו
9	7	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
356	356	-	-	-	-	בניינים וציוד
12	3	1	1	5	2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
395	60	-	3	8	324	נכסים אחרים
31,434	439	491	1,467	3,769	25,268	סך הכל נכסים
התחייבויות						
26,400	-	639	1,908	2,604	21,249	פקדונות הציבור
263	-	14	72	-	177	פקדונות מבנקים
152	-	-	28	-	124	פקדונות הממשלה
921	-	-	-	665	256	אג"ח וכתבי התחייבות נדחים
102	3	2	22	54	21	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,409	32	5	2	14	1,356	התחייבויות אחרות
29,247	35	660	2,032	3,337	23,183	סך הכל התחייבויות
2,187	404	(169)	(565)	432	2,085	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגזרים:						
-	-	162	599	315	(1,076)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(9)	-	9	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,187	404	(7)	25	747	1,018	סך הכל כללי
-	-	-	(9)	-	9	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאור 16 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

מבוקר (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016

פריטים		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
שאינם	סך הכל	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
כספיים ⁽²⁾						
נכסים						
-	3,422	123	252	327	2,720	מזומנים ופקדונות בבנקים
13	6,002	124	774	1,604	3,487	ניירות ערך
-	22,001	208	523	1,736	19,534	אשראי לציבור, נטו
7	9	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
358	358	-	-	-	-	בניינים וציוד
4	26	2	14	3	3	נכסים בגין מכשירים נגזרים
11	346	-	3	7	325	נכסים אחרים
393	32,164	457	1,566	3,679	26,069	סך הכל נכסים
התחייבויות						
-	27,199	614	1,984	2,500	22,101	פקדונות הציבור
-	259	12	77	-	170	פקדונות מבנקים
-	149	-	27	-	122	פקדונות הממשלה
-	926	-	-	669	257	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
4	79	2	8	57	8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
32	1,308	2	2	13	1,259	התחייבויות אחרות
36	29,920	630	2,098	3,239	23,917	סך הכל התחייבויות
357	2,244	(173)	(532)	440	2,152	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	176	531	319	(1,026)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	-	-	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	(9)	-	9	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
357	2,244	3	(10)	759	1,135	סך הכל כללי
-	-	-	(9)	-	9	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים**א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים**

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים, המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי, לפי הערכת ההנהלה.

חישובי השווי ההוגן מבוססים על הערכה אובייקטיבית של תזרימי מזומנים עתידיים ושיעורי הריבית המנכים אותם לערכם הנוכחי. לפיכך, הערכת השווי ההוגן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים אינה מהווה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים, יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש, מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במסגרת התהליך לחישוב השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות והנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים**(1) מכשירים פיננסיים סחירים:**

השקעה בניירות ערך ואגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים):

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים בריבית קבועה נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים, לפי שיעורי הריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח, כמפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים, מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי.

קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל, שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו לפי שיעורי ריבית בהן נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - (המשך)

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים (המשך)

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים) (המשך):

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של יתרת הפקדונות וכתבי התחייבות, נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן - בהתבסס על פרמטרים, כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון.

בחשוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה, נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון, בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות. השווי ההוגן של כתבי התחייבות נדחים הנסחרים בשוק פעיל, מבוסס על מחירי השוק של אותם כתבי התחייבות למועד הדיווח.

פקדונות הציבור כוללים "תכניות חסכון", המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית. על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם, תמורת שוויים החוזי בניכוי "קנס פרעון מוקדם".

תזרימי המזומנים הצפויים בגין תכניות החסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תכניות.

(3) מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגים סיכון אשראי ובגין התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן", כללה התייחסות להפרש שבין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל, הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת ולוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - (המשך)

ג. ההרכב

30 בספטמבר 2017					
(לא מבוקר)					
יתרה במאזן	שווי הוגן				
רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 3 ⁽³⁾	סך הכל		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
<u>נכסים פיננסיים</u>					
3,506	2,977	-	544	3,521	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,213	4,356	869	13	5,238	ניירות ערך ⁽⁴⁾
23,882	20	1	24,226	24,247	אשראי לציבור, נטו
24	2	10	12	24	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	-	-	2	2	הלוואה לחברה כלולה
49	-	6	43	49	נכסים פיננסיים אחרים
<u>32,676⁽⁵⁾</u>	<u>7,355</u>	<u>886</u>	<u>24,840</u>	<u>33,081</u>	סך הכל נכסים פיננסיים
<u>התחייבויות פיננסיות</u>					
28,334	-	21,383	7,189	28,572	פקדונות הציבור
163	-	163	-	163	פקדונות מבנקים
142	-	120	28	148	פקדונות הממשלה
919	265	1	737	1,003	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
98	2	39	57	98	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
741	-	-	741	741	התחייבויות פיננסיות אחרות
<u>30,397⁽⁵⁾</u>	<u>267</u>	<u>21,706</u>	<u>8,752</u>	<u>30,725</u>	סך הכל התחייבויות פיננסיות
<u>מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים</u>					
20	-	-	20	20	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 5.
5. מזה נכסים בסך 8,117 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 9,424 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - (המשך)

ג. ההרכב

30 בספטמבר 2016					
(לא מבוקר)					
שווי הוגן				יתרה במאזן	
סך הכל	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים פיננסיים					
2,620	599	-	2,021	2,603	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,164	13	747	5,404	6,134	ניירות ערך ⁽⁴⁾
21,827	21,804	2	21	21,925	אשראי לציבור, נטו
12	8	1	3	12	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	2	-	-	2	הלוואה לחברה כלולה
32	24	8	-	32	נכסים פיננסיים אחרים
30,657	22,450	758	7,449	30,708 ⁽⁵⁾	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
26,604	6,545	20,059	-	26,400	פקדונות הציבור
262	-	262	-	263	פקדונות מבנקים
159	33	126	-	152	פקדונות הממשלה
1,013	752	1	260	921	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
102	54	45	3	102	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
765	764	1	-	765	התחייבויות פיננסיות אחרות
28,905	8,148	20,494	263	28,603 ⁽⁵⁾	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
19	19	-	-	19	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 5.
5. מזה נכסים בסך 8,006 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 8,695 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב (המשך)

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
שווי הוגן				יתרה
סך הכל	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	במאזן
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,438	414	-	3,024	3,422
6,029	13	980	5,036	6,002
21,913	21,891	1	21	22,001
26	10	12	4	26
2	2	-	-	2
62	57	5	-	62
31,470	22,387	998	8,085	31,515 ⁽⁵⁾
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך ⁽⁴⁾				
אשראי לציבור, נטו				
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
הלוואה לחברה כלולה				
נכסים פיננסיים אחרים				
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
27,397	6,564	20,833	-	27,199
259	-	259	-	259
155	33	122	-	149
1,007	735	12	260	926
79	57	18	4	79
782	781	1	-	782
29,679	8,170	21,245	264	29,394 ⁽⁵⁾
התחייבויות אחרות				
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
19	19	-	-	19
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי :				

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 5.
5. מזה נכסים בסך 8,933 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 8,990 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2017 (לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על					
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
161	-	-	-	161	נכסים מזומנים ופקדונות בבנקים
					ניירות ערך זמינים למכירה
					• אגרות חוב
4,650	-	-	578	4,072	- של ממשלת ישראל
217	-	-	217	-	- של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	- של מוסדות פיננסיים בישראל
53	-	-	53	-	- אחרות
					ניירות ערך למסחר
2	-	-	-	2	• אגרות חוב - ממשלתיות
4	-	-	4	-	- אחרות
4,926	-	-	852	4,074	סך הכל ניירות ערך
20	-	-	-	20	אשראי לציבור- בגין השאלת ניירות ערך
1	-	-	1	-	- בגין נגזרים משובצים
21	-	-	1	20	סה"כ אשראי לציבור
6	-	-	6	-	נכסים פיננסיים אחרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים :
1	-	1	-	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
-	-	-	-	-	- אחר
21	-	11	10	-	• חוזי מטבע חוץ
2	-	-	-	2	• חוזים בגין מניות
24	-	12	10	2	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,138	-	12	869	4,257	סך הכל נכסים
					התחייבויות התחייבויות פיננסיות אחרות
-	-	-	-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :
					• חוזי ריבית :
5	-	5	-	-	- שקל מדד
12	-	-	12	-	- אחר
79	-	52	27	-	• חוזי מטבע חוץ
2	-	-	-	2	• חוזים בגין מניות
98	-	57	39	2	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
98	-	57	39	2	סך הכל התחייבויות

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 בספטמבר 2016 (לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על					
יתרה מאזנית מיליוני ש"ח	השפעת הסכמי קיזוז מיליוני ש"ח	נתונים לא נצפים (רמה 3) מיליוני ש"ח	נתונים נצפים אחרים (רמה 2) מיליוני ש"ח	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1) מיליוני ש"ח	
242	-	-	-	242	נכסים מזומנים ופקדונות בבנקים
					ניירות ערך זמינים למכירה • אגרות חוב
5,513	-	-	538	4,975	- של ממשלת ישראל
84	-	-	84	-	- של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	- של מוסדות פיננסיים בישראל
206	-	-	96	110	- אחרות
					ניירות ערך למסחר
2	-	-	-	2	• אגרות חוב - ממשלתיות
10	-	-	10	-	- אחרות
5,815	-	-	728	5,087	סך הכל ניירות ערך
21	-	-	-	21	אשראי לציבור- בגין השאלת ניירות ערך
2	-	-	2	-	- בגין נגזרים משובצים
23	-	-	2	21	סה"כ אשראי לציבור
8	-	-	8	-	נכסים פיננסיים אחרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים :
5	-	5	-	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
-	-	-	-	-	- אחר
4	-	3	1	-	• חוזי מטבע חוץ
3	-	-	-	3	• חוזים בגין מניות
12	-	8	1	3	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
6,100	-	8	739	5,353	סך הכל נכסים
1	-	-	1	-	התחייבויות התחייבויות פיננסיות אחרות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :
-	-	-	-	-	• חוזי ריבית :
28	-	-	28	-	- שקל מדד
71	-	54	17	-	- אחר
3	-	-	-	3	• חוזי מטבע חוץ
102	-	54	45	3	• חוזים בגין מניות
103	-	54	46	3	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
					סך הכל התחייבויות

ביאור 17- יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המתבססות על				
		מחירים		
		נתונים נצפים	נתונים לא	מצוטטים
		אחרים	נצפים	בשוק פעיל
		(רמה 2)	(רמה 3)	(רמה 1)
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
יתרה מאזנית	השפעות			
מיליוני ש"ח	הסכמי קיזוז			
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח			
248	-	-	-	248
5,171	-	-	561	4,610
295	-	-	295	-
-	-	-	-	-
205	-	-	95	110
2	-	-	-	2
10	-	-	10	-
5,683	-	-	961	4,722
21	-	-	-	21
1	-	-	1	-
22	-	-	1	21
5	-	-	5	-
4	-	4	-	-
-	-	-	-	-
18	-	6	12	-
4	-	-	-	4
26	-	10	12	4
5,984	-	10	979	4,995
1	-	-	1	-
-	-	-	-	-
9	-	-	9	-
66	-	57	9	-
4	-	-	-	4
79	-	57	18	4
80	-	57	19	4

נכסים
מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך זמינים למכירה
• אגרות חוב - של ממשלת ישראל
- של ממשלות זרות
- של מוסדות פיננסיים בישראל
- אחרות
ניירות ערך למסחר
• אגרות חוב - ממשלתיות
- אחרות
סך הכל ניירות ערך
אשראי לציבור- בגין השאלת ניירות ערך
- בגין נגזרים משובצים
סה"כ אשראי לציבור
נכסים פיננסיים אחרים
נכסים בגין מכשירים נגזרים :
• חוזי ריבית :
- שקל מדד
- אחר
• חוזי מטבע חוץ
• חוזים בגין מניות
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
סך הכל נכסים
התחייבויות
התחייבויות פיננסיות אחרות
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :
• חוזי ריבית :
- שקל מדד
- אחר
• חוזי מטבע חוץ
• חוזים בגין מניות
סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
סך הכל התחייבויות

ביאור 17- יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה.

שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ^{(1), (2)}	רווחים שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	סילוקים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4	(6)	(2)	(4)	(6)
(51)	20	(10)	(41)	8
(47)	14	(12)	(45)	2

נכסים (התחייבויות), נטו, בגין מכשירים נגזרים:

• חוזי ריבית

• חוזי מטבע חוץ

סך הכל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	רווחים שטרם מומשו ^{(1), (2)}	סילוקים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(16)	5	16	5	5
(54)	8	(5)	(51)	1
(70)	13	11	(46)	6

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

• חוזי ריבית

• חוזי מטבע חוץ

סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	רווחים שטרם מומשו ^{(1), (2)}	סילוקים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(16)	3	17	4	3
(54)	9	(6)	(51)	1
(70)	12	11	(47)	4

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

• חוזי ריבית

• חוזי מטבע חוץ

סך הכל

1. בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.
2. נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	שווי הוגן לסוף התקופה	סילוקים	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ^{(1), (2)}
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1	(4)	(1)	(4)	(4)
(46)	(41)	(4)	9	5
(45)	(45)	(5)	5	1

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

• חוזי ריבית

• חוזי מטבע חוץ

סך הכל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	שווי הוגן לסוף התקופה	סילוקים	רווחים שמומשו ושטרם מומשו ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ^{(1), (2)}
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(1)	5	4	2	2
(49)	(51)	(2)	-	(2)
(50)	(46)	2	2	-

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

• חוזי ריבית

• חוזי מטבע חוץ

סך הכל

1. בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.
2. נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ו. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2017				
(לא מבוקר)				
מדירות השווי ההוגן המתבססות על				
"רמה 1"	"רמה 2"	"רמה 3"	סך הכל	הפסד ⁽¹⁾
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	70	70	(1)
-	-	13	13	(1)
-	-	83	83	(2)

אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

ניירות ערך

סך הכל

1. לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017.

ביאור 17- יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ו. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 בספטמבר 2016				
(לא מבוקר)				
מדידות השווי ההוגן המתבססות על				
הפסד ⁽¹⁾	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(4)	47	47	-	-
-	13	13	-	-
(4)	60	60	-	-

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
מדידות השווי ההוגן המתבססות על				
הפסד ⁽²⁾	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(10)	64	64	-	-
-	13	13	-	-
(10)	77	77	-	-

1. לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016.

2. לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016.

ז. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3"

1. מידע איכותי

- עקום "ציפיות האינפלציה" לשנה הקרובה הינו הנתון הלא נצפה המשמעותי המשמש במדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. עליה בתחזית האינפלציה תגרום לירידה בשווי ההוגן של התחייבות צמודה למדד בגין מכשיר פיננסי נגזר (ולעליית השווי ההוגן של נכס צמוד למדד) - ולהיפך.
- מקדם "סיכון אשראי צד נגדי" מבטא את ההסתברות לכשל אשראי של הצד הנגדי לעסקה. עליה בהסתברות לכשל מקטינה את השווי ההוגן של העסקה, ולהיפך.

ביאור 17- יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

- ז. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3" (המשך)
2. מידע כמותי

30 בספטמבר 2017				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	מידע כמותי	
מיליוני ש"ח			טווח	תוצאה ⁽¹⁾
			%	%
אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון	70	ציטוט שווי הוגן	אמדן שווי הבטוחה	
ניירות ערך	13	הערכת שווי	שווי החברה	
התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:	(4)	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	(1.7) - (0.1)
- חוזי ריבית - שקל מדד	(41)	- היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	(1.8) - (0.8)
- חוזי מטבע חוץ		- מודל דירוג	סיכון אשראי צד נגדי	0.7 - 0.0
				0.1

30 בספטמבר 2016				
(לא מבוקר)				
	שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	מידע כמותי
	מיליוני ש"ח			טווח
				תוצאה ⁽¹⁾
				%
אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון	47	ציטוט שווי הוגן	אמדן שווי הבטוחה	
ניירות ערך	13	הערכת שווי	שווי החברה	
התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:				
- חוזי ריבית - שקל מדד	5	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	(0.3) - (1.2)
- חוזי מטבע חוץ	(51)	- היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	(1.7) - (1.7)
		- מודל דירוג	סיכון אשראי צד נגדי	0.0 - 0.6
				0.1

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
שווי הוגן מיליוני ש"ח	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	מידע כמותי	
			טווח	תוצאה ⁽¹⁾
			%	%
אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון	64	ציטוט שווי הוגן		
ניירות ערך	13	הערכת שווי		
התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:				
- חוזי ריבית - שקל מדד	4	היוון תזרימי מזומנים	0.9 - (1.1)	0.0
- חוזי מטבע חוץ	(51)	- היוון תזרימי מזומנים	(1.7) - (1.7)	(1.7)
		- מודל דירוג	0.0 - 0.4	0.1
		סיכון אשראי צד נגדי		

1. ממוצע משוקלל
2. עד שנה

ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים

עמוד

חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת	192
1. הדירקטוריון וההנהלה	192
2. המבקרת הפנימית	192
3. עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים	192
חלק ב' - פרטים נוספים הנוגעים לעסקי הבנק	192
4. מבנה הקבוצה והשליטה בבנק	192
5. הון אנושי	192
6. הסכמים מהותיים	193
7. מגבלות בתחום החקיקה והתקינה	193
8. דירוג אשראי	196
חלק ג' - נספחים לדוח	197
נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד	198

דוח זה, כולל מידע באשר לממשל התאגידי והביקורת בבנק, וכן פרטים נוספים על עסקי הבנק ואופן ניהולם. הדוח מהווה חלק בלתי נפרד מהדוחות הרבעוניים של הבנק.

חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת

1. הדירקטוריון והנהלה

מידע לגבי ישיבות הדירקטוריון

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 קיים הדירקטוריון 11 ישיבות. בנוסף, התקיימו 39 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

2. המבקרת הפנימית

פרטי המבקרת הפנימית

פרטים לגבי המבקרת הפנימית, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם היא פועלת, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה - נכללו בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בפרטים אלו. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הוגשו על ידי המבקרת הפנימית 32 דוחות ליו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון והמנהל הכללי. כמו כן, נידונו בתקופה זו 36 דוחות, בישיבות ועדת הביקורת של הדירקטוריון.

3. עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

מידע מפורט באשר להסכמים מהותיים שנחתמו בין הבנק לצדדים קשורים נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהסכמים אלו.

חלק ב' - פרטים נוספים בנוגע לעסקי הבנק

4. מבנה הקבוצה והשליטה בבנק

השליטה בבנק

למועד פרסום דוחות אלה מחזיק בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "בנק דיסקונט"), במלוא הבעלות והשליטה בבנק (100%). לפרטים נוספים בקשר להסכמים מהותיים שבין הבנק לבנק דיסקונט - ראה סעיף 6 להלן. בתקופת הדוח ובשנה שקדמה לה לא בוצעו השקעות במניות הבנק ולא בוצעו עסקאות במניות הבנק על ידי החברה האם.

5. הון אנושי

א. הסכמי עבודה בבנק

מידע מפורט באשר לחוקת העבודה ולהסכמי העבודה שנחתמו בבנק, נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016. בתקופת הדוח לא חל שינוי בהסכמים אלו.

ב. סינוף

בסוף תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 מנה הבנק 77 סניפים (31.12.2016 - 78 סניפים).

6. הסכמים מהותיים

הסכמים לקבלת שירותי מחשב ותפעול

מערכות המיחשוב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכות המחשב של חברת האם, המתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המיחשוב והתפעול מסופקים לבנק על ידי החברה האם, מכח הסכמים שנחתמו בין הבנק לחברה האם, המבוססים על עקרונות כלכליים.

הסכמים אלו מפרטים את היקף איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם, הן בתנאי ההתקשרות הנוכחית והן בתקופת מעבר - אם ירצה אחד מן הצדדים להפסיק את ההתקשרות הקיימת. מידע מפורט באשר להסכמים אלו נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016. בתקופת הדוח לא חל שינוי בהסכמים אלו.

7. מגבלות בתחום החקיקה והתקינה

הבנק (כמו גם יתר הבנקים במערכת הבנקאית בישראל), פועל במסגרת מערכות חוקים צווים ותקנות המוטלים עליו ובהן, בין היתר, פקודת הבנקאות, חוק בנק ישראל, חוק הבנקאות (רישוי), חוק הבנקאות (שירות ללקוח), וכן הוראות, כללים והנחיות המתפרסמות מעת לעת על ידי המפקח על הבנקים, לרבות: הוראות ניהול בנקאי תקין וכללי הבנקאות (שירות ללקוח). מידע מפורט באשר להליכי חקיקה והסדרה הנוגעים למערכת הבנקאית נכלל בפרק 10 בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016.

להלן מידע באשר להתפתחויות בתחום החקיקה וההסדרה שחלו בתקופה הדוח:

א. חקיקה בתחום יחסי בנק - לקוח

(1) תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367, בנושא: "בנקאות בתקשורת"

בפרק 10 ו' (7) בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016, נכלל מידע בדבר טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367, בנושא: "בנקאות בתקשורת". ביום 6 במרס 2017, פורסם נוסח מחייב של התיקון להוראה. התיקון מאפשר לתאגידים הבנקאיים לפתוח ולנהל "חסכון ארוך טווח לילד", בהתבסס על פרטי זיהוי המועברים אליהם ברשימה ממוכנת מהמוסד לביטוח לאומי. בנוסף, נכללו בתיקון להוראה הקלות באשר לזיהוי לקוחות המבקשים להצטרף לקבלת שירותי בנקאות בתקשורת מרחוק.

(2) ויתור על חתימת לקוח במקרים מסוימים

בפרק 10 ו' (9) בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016, נכלל מידע באשר לטיטוט מסמך שהופץ על ידי בנק ישראל המאפשר לתאגידים הבנקאיים לפתוח חשבון "חסכון ארוך טווח לילד", גם ללא חתימת הלקוח, ובלבד שהבקשה לפתיחת חשבון התקבלה באמצעות הודעה מהמוסד לביטוח לאומי. ביום 6 במרס 2017 פרסם בנק ישראל מסמך מחייב בנושא זה.

(3) הצעת חוק שוויון לאנשים עם מוגבלות (תיקון מס' 17) (הלוואה לדיור לאדם עם מוגבלות), התשע"ז - 2017

ביום 6 במרס 2017, אושרה בכנסת בקריאה ראשונה, הצעת חוק פרטית, במסגרתה מוצע לצמצם את מרחב חופש הפעולה של התאגידים הבנקאיים לגבי דחיית בקשה למתן הלוואה לדיור לאדם עם מוגבלות, ככל שהסרוב נובע מאי יכולת הלווה לרכוש לעצמו ביטוח חיים בחברת ביטוח, בשל מוגבלותו.

הבנק לומד את הכללים החדשים המוצעים בהצעת החוק ונערך ליישומם, ככל שתאושר הצעת החוק במתכונתה הקיימת בתום הליך החקיקה.

(4) חוק אשראי הוגן (תיקון מס' 5 לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות), התשנ"ג - 1993

החוק אושר במליאת הכנסת ופורסם ביום 9 באוגוסט, 2017 - ובמסגרתו נקבעו, בין היתר, שיעורים מירביים לעלות הממשית של האשראי, כדלקמן:

- בהלוואות בשקלים - "ריבית בנק ישראל", בתוספת 15%.
- בהלוואות במטבע חוץ - ריבית ה"ליבור", בתוספת 15%.
- בהלוואות קצרות מועד (לתקופה שאינה עולה על שלושה חודשים) - "ריבית בנק ישראל", בתוספת 20%.

שיעורים אלו יחולו על הלוואות שסכומן אינו עולה על כ- 1.2 מיליון ש"ח.

בנוסף, הוטל על בנק ישראל לבחון לאחר שנתיים מכניסת החוק לתוקף, את העלות הממשית של האשראי שניתן על ידי התאגידים הבנקאיים ללווים. ככל שיגיע בנק ישראל למסקנה ששיעורי הריבית המירביים שנקבעו בחוק תרמו לעליית הריבית ללא הצדקה - יגיש בנק ישראל לשר האוצר את המלצתו בנושא זה.

החוק ייכנס לתוקף בתום 15 חודשים ממועד פרסומו.

(5) הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329A, בנושא: "יועצי משכנתאות"

בעקבות ההתפתחות שנרשמה בתחום ה"יועץ למשכנתאות", פרסם בנק ישראל ביום 13 בספטמבר 2017 הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה (מס' 329A), בנושא: "יועצי משכנתאות", שנועדה להסדיר את תהליכי העבודה ומערכת היחסים שבין התאגידים הבנקאיים ל"יועצי המשכנתאות". ההוראה כוללת הנחיות ועקרונות פעולה, לרבות:

- הוטל על הדירקטוריון לקבוע מדיניות לפעילות מול יועצי משכנתאות.
 - המדיניות שתקבע בתאגיד הבנקאי תוגש לאישור המפקח על הבנקים.
 - נאסר על התאגידים הבנקאיים לסרב לפעול מול נציגי הלקוח, למעט כאשר פעילות זו אינה תואמת את הקריטריונים שנקבעו במדיניות התאגיד הבנקאי. ההחלטה שלא לעבוד עם נציג הלקוח תתועד ותימסר לידי, תוך פירוט השיקולים של התאגיד הבנקאי.
- ההנחיות שנכללו בהוראה נכנסו לתוקף ביום 31.10.2017. הבנק מיישם את ההנחיות החדשות ממועד כניסתן לתוקף.

(6) הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - דחיית מועד הפירעון של הלוואה לדיור ללקוח מובטל), התשע"ו - 2016

הצעת החוק הפרטית התקבלה בכנסת בקריאה טרומית ובמסגרתה מוצע לאפשר למובטל שנטל הלוואה לדיור, לבקש דחייה של החזרי הלוואה לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים. בתקופת הדחיה תישא ההלוואה ריבית הסכמית בלבד.

(7) טיוטת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 470, בנושא: "כרטיסי חיוב"

טיוטת התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 470, הופצה ביום 31 באוגוסט 2017. במסגרת התיקונים שנכללו בטיוטה, מוצע לחייב את התאגידים הבנקאיים להציג ללקוח, לבקשתו, פירוט מלא של העסקאות שבוצעו על ידו ושתמורתן חויבה בחשבון העובר ושב המתנהל בתאגיד בנקאי, גם אם התאגיד הבנקאי לא היה צד להנפקת כרטיס החיוב.

התיקונים המוצעים עתידים להיכנס לתוקף ביום 31 בינואר 2019.

הבנק לומד את התיקונים המוצעים שנכללו בטיוטת התיקון להוראה.

(8) הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - ביטול עמלת פירעון מוקדם והגדלת התחרות), התשע"ז - 2017

הצעת החוק הפרטית הונחה על שולחן הכנסת ביום 22 במרס, 2017 - ובמסגרתה מוצע לאסור על התאגידים הבנקאיים לגבות עמלת פירעון מוקדם (כשהלקוח מבקש לפרוע את ההלוואה קודם למועד שנקבע בהסכם ההלוואה), לאחר שחלפה שנה ממועד קבלת ההלוואה, או מיחזור - לפי העניין. בשלב זה לא ניתן עדיין להעריך אם הכללים המוצעים בהצעת החוק, יאפשרו כלשונם בסוף הליך החקיקה.

(9) טיוטת תיקון הוראת ניהול בנקאי 451 בנושא: "הלוואות לדיור"

הצעת התיקון להוראה הופצה ביום 3 באוקטובר 2017, ובמסגרתה מוצע להאריך את התקופה שבה ייחשב אישור עקרוני שנתן תאגיד בנקאי להעמדת הלוואה לדיור - כ"מחייב את התאגיד הבנקאי" (לרבות תנאי ההלוואה שנכללו באישור העקרוני), מ- 12 יום ממתי האישור, כיום, ל- 24 יום כמוצע בטיוטת התיקון להוראה.

הכללים החדשים שנקבעו בטיוטת התיקון להוראה עתידים להיכנס לתוקף בתוך שלושה חודשים מיום פרסומה.

הבנק נערך ליישום השינויים שנכללו בטיוטת ההוראה - לכשיאושרו וייכנסו לתוקף.

ב.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא: "ניהול סיכונים הלבנת הון ואיסור מימון טרור"

בעקבות המלצות ארגון FATF והנחיות ועדת באזל באשר ליישום אפקטיבי של ההוראות בנושא: "איסור הלבנת הון ומימון טרור", פרסם בנק ישראל ביום 6 במרס 2017, תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411, בנושא: "מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וזיהוי לקוחות", במסגרתו נערכה ההוראה מחדש במתכונת הוראת ניהול סיכונים, ושונה שמה ל: "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור". התיקון להוראה מאמץ את החלטות "ועדת באזל" וכולל, בין היתר, הנחיות המתייחסות לתפקידים המוטלים על הפונקציות השונות בממשל התאגידי של התאגידים הבנקאיים בנושא זה, הגורמים עליהם נדרשים התאגידים הבנקאיים להתבסס לצורך הערכת הסיכונים, הפעולות הנדרשות לצורך הפחתת הסיכונים והרחבת ההגדרות לגבי פעילויות המוגדרות כ"פעילות בסיכון". בין היתר, נכללו בהגדרת "לקוחות החשופים מבחינה ציבורית", גם אנשי ציבור מקומיים ובעלי תפקיד בכיר בארגון בינלאומי.

בנוסף, כוללת ההוראה הנחיות ועקרונות באשר לניהול סיכונים הלבנת הון ואיסור מימון טרור, לרבות:

- התאגידים הבנקאיים יחויבו לעשות שימוש במערכות ממוחשבות במטרה לאתר פעילות חריגה בחשבונות הלקוחות.
 - יש לקיים מעקב אחר חשבונות של לקוחות שהוגדרו כ"סיכון גבוה".
 - התאגידים הבנקאיים יחויבו לשמור מידע הכרחי לאימות זהות הלקוח וסוג עסקיו.
 - סירוב לקוח למסירת פרטים הנדרשים למילוי ההנחיות שנכללו בהוראה, ייחשבו כסיבה סבירה לסירוב תאגיד בנקאי לפתיחת חשבון ללקוח וניהולו.
 - במסגרת ההוראה יחויבו התאגידים הבנקאיים למסור דיווח גם לבנק ישראל במקרים מיוחדים (שדווחו לרשות מוסמכת), בהם עלולה להיגרם פגיעה ביציבות הבנק או בשמו הטוב.
- ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה ייכנסו לתוקף ביום 1.1.2018.
- הבנק לומד את ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה ונערך ליישומן במועד שנקבע לכניסתו לתוקף.

ג.

מכירת הלוואות ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיר

בעקבות הסכמים לשיתופי פעולה בתחום ההלוואות לדיר, לרבות מכירת תיקי אשראי של הלוואות לדיר שנחתמו בין מספר תאגידים בנקאיים לבין גופים מוסדיים, הפיץ בנק ישראל ביום 26 באפריל 2017 טיוטת מסמך, בנושא: "מכירת הלוואות ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיר". המסמך כולל עקרונות, הנחיות והגבלות בנושא זה, ובכללן:

- דירקטוריון התאגיד הבנקאי וההנהלה, אחראים לגיבוש אסטרטגיה למכירת תיקי אשראי של הלוואות לדיר, ולביצוע עסקאות בסינדיקציה (שיתוף פעולה), עבור הלוואות אלה.
- ייאסר על התאגידים הבנקאיים לבצע בחירה סלקטיבית (Lemon או Cherry Picking), של הלוואות הנמכרות. ההלוואות שיימכרו ייבחרו אקראית מתוך קבוצת הלוואות לדיר שהועמדו בתקופה מסוימת.
- שיעור ההלוואות לדיר שיימכרו על ידי התאגיד הבנקאי, בתוספת ההלוואות לדיר בגין ניתן שירות מהותי - לא יעלה על 10% מיתרת תיק ההלוואות לדיר, או 6% (כאשר חלות על הצד הנגדי לעסקה מגבלות רגולטריות).
- לפחות 10% מכל הלוואה שנמכרה, תישאר באחריות התאגיד הבנקאי.
- תיק האשראי הנמכר של הלוואות לדיר, יכלול הלוואות שנמצאות באחריות התאגיד הבנקאי המוכר, לפחות 18 חודש טרם המכירה.
- התאגיד הבנקאי ינקוט בצעדים שיבטיחו שזכויות הלווים או זכויות בעלי הנכסים המשמשים כבטוחות, לא ייפגעו בעקבות מכירת ההלוואות.
- ניתן יהיה להכיר ברווח ממכירת הלוואות לדיר, בכפוף לקבלת חוות דעת משפטית המאשרת שעסקת המכירה עומדת בתנאים המאפשרים סיווגה כעסקת מכר אמיתית.

- תאגיד בנקאי שמכר הלוואות או יזם עסקת שיתוף פעולה בתחום ההלוואות לדיוור, יהיה רשאי לפעול כנותן שירות בלבד להלוואות אלו. התגמול שיגבה התאגיד הבנקאי בגין שירות זה - לא יפחת משיעור של 0.4% לשנה מיתרת תיק ההלוואות לדיוור שבגין ניתן השירות.
 - התאגידים הבנקאיים יידרשו לכלול גילוי איכותי וכמותי בנושא מכירת הלוואות לדיוור או שיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיוור, בדוחותיהם הכספיים - ככל שהיקף הפעילות בתחום זה, מהותי.
- הבנק לומד את ההנחיות והמגבלות שנכללו בטיטוט המסמך.

ד. חקיקה בתחום העמלות

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ז - 2017

התיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) פורסם ביום 24 באוגוסט 2017, ובמסגרתו נדרשו התגידים הבנקאיים, לקבוע תעריף עמלות לשירות בנקאי שניתן באמצעות ערוץ ישיר, שלא יעלה על התעריף לאותו שירות הניתן באמצעות פקיד (אף אם השירות נכלל בתעריפון העמלות המלא).

ההנחיות המתייחסות לתעריפי העמלות כאמור, נכנסו לתוקף ביום 1 בנובמבר 2017. הבנק יישם את התיקון לכללי הבנקאות, כאמור, במועד כניסתו לתוקף.

ה. חקיקה בתחום המיסים

בהמשך להסכם העקרונות בנושא: "הכרה לצורכי מס של הוצאות בגין הפסדי אשראי", שנחתם בשנת 2012 בין שלטונות המס לבין התאגידים הבנקאיים (ולא כלל התייחסות להוצאות להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיוור) - נחתם בתקופת הדוח הסכם בין התאגידים הבנקאיים לבין שלטונות המס בנושא: הכרה לצרכי מס של הוצאות להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיוור, המבוססות על נוסחת "עומק הפיגור".

במסגרת הכללים שנקבעו בהסכם זה, נאסר על הבנקים לנכות לצורך מס 65% מההוצאות להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיוור המבוססות על נוסחת "עומק הפיגור", שנרשמו בגין הלוואות בפיגור החל מיום 1 בינואר 2014, ואילך. הוצאות אלו יותרו לניכוי במועד מחיקת ההלוואה (או חלקה).

ו. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301, בנושא: הדירקטוריון

ביום 5 ביולי 2017 פרסם בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301, בנושא: הדירקטוריון, במטרה לייעל ולשפר את עבודת הדירקטוריון. במסגרת התיקון הורחבו והובהרו הנושאים הנמצאים באחריות הדירקטוריון (כגון: האסטרטגיה והמודל העסקי של הבנק, מבנה ארגוני, התייחסות לחריגות מהותיות ממדיניות ניהול הסיכונים וכו') ונקבעו ספים למספר הדירקטורים המכהנים, כדלקמן:

- מספר הדירקטורים המירבי, הופחת לעשרה דירקטורים.
 - שיעור הדירקטורים בעלי "ניסיון בנקאי", הועלה מ- 20%, ל- 33% ממספר הדירקטורים המכהנים.
 - לפחות אחד מהדירקטורים המכהנים יהיה בעל ניסיון מוכח בתחומי טכנולוגיית המידע.
- התיקונים להוראה נכנסו לתוקף ביום פרסומה, למעט התיקונים באשר לספים שנקבעו למספר הדירקטורים, כאמור - שייכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2020, לכל המאוחר.
- הבנק מיישם את התיקונים שנכנסו לתוקף, ונערך ליישום יתר התיקונים במועד שנקבע לכניסתם לתוקף.

ז. תזכיר חוק ההוצאה לפועל (חייב שמשלם הוראת תשלומים ופתיחת תביעה על סכום קצוב), התשע"ז - 2017

תזכיר החוק הופץ ביום 4 ביולי 2017, ובמסגרתו מוצע להפחית לחייב העומד בתשלומים שקבע לו רשם ההוצאה לפועל, את שיעור ריבית הפיגורים שנצברה בגין החוב וטרם שולמה - בשיעור של 25%.

בנוסף, מוצע לעכב הליכי גביה מסוימים שנפתחו כנגד החייב.

התחייבויות הבנק מדורגות על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג") בדירוג "AA+" (עם אופק דירוג יציב), שאושרר לאחרונה על ידי חברת הדירוג ביום 24.10.2017. כתבי ההתחייבות הנדחים של הבנק דורגו על ידי חברת הדירוג בדירוג "AA", הנמוך בדרגה אחת מדירוג הבנק, לאור מתודולוגית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "Standard & Poor's" (חברת האם של "מעלות - S&P"), לפיה - כתבי התחייבות נדחים ידורגו בדרגה אחת נמוכה יותר, מדירוג המנפיק.

יצוין עוד, כי בהתאם למתודולוגיה של חברת הדירוג הבינלאומית, הוגדר הבנק על ידי חברת הדירוג כ"חברת ליבה" בקבוצת דיסקונט. קביעה זו יוצרת זיקה חד - חד ערכית בין דירוג החברה האם לדירוג הבנק.

נספחים

א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2017		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ מיליוני ש"ח	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ מיליוני ש"ח
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים נושאי ריבית * :					
5.09	267 ⁽⁶⁾	21,429	4.80	274 ⁽⁶⁾	23,137
1.57	3	746	0.20	-	652
0.10	-	1,457	0.10	-	2,173
1.12	15	5,313	0.16	2	5,325
1.26	-	25	1.98	-	4
6.70	1	12	-	-	6
4.00	286	28,982	3.57	276	31,297
סה"כ נכסים נושאי ריבית					
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית					
-	-	443	-	-	465
-	-	1,345	-	-	1,397
4.00	286	30,770	3.57	276	33,159
סה"כ הנכסים					
התחייבויות נושאות ריבית * :					
(0.01)	-	2,139	(0.02)	-	2,341
(0.79)	(36)	18,440	(0.31)	(16)	19,743
(1.21)	-	152	(1.17)	-	144
(0.20)	(1)	255	(0.28)	-	105
(4.65)	(11)	925	(1.95)	(4)	921
(0.87)	(48)	21,911	(0.35)	(20)	23,254
סה"כ התחייבויות נושאות ריבית					
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
-	-	5,479	-	-	6,125
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	445	-	-	465
-	-	770	-	-	952
(0.87)	(48)	28,605	(0.35)	(20)	30,796
סה"כ התחייבויות					
אמצעים ההוניים					
-	-	2,165	-	-	2,363
(0.87)	(48)	30,770	(0.35)	(20)	33,159
סה"כ התחייבויות והאמצעים ההוניים					
פער הריבית					
3.13	-	-	3.22	-	-
3.28	238	28,982	3.27	256	31,297
תשואה נטו ⁽⁸⁾ על הנכסים נושאי הריבית					

*הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל ולהכנסות והוצאות הריבית הנגזרים מהם.

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריביות - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2017			
שיעור הכנסה **	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה **	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
4.20	244	23,558	4.15	268	26,202	מטבע ישראלי לא צמוד:
(0.44)	(19)	16,157	(0.44)	(19)	17,893	סך נכסים נושאי ריבית
3.76			3.71			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
3.46	32	3,704	(0.22)	(2)	3,175	מטבע ישראלי צמוד למדד:
(3.40)	(27)	3,311	0.28	2	3,081	סך נכסים נושאי ריבית
0.06			0.06			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
2.46	10	1,720	2.07	10	1,920	מטבע חוץ*:
(0.33)	(2)	2,443	(0.53)	(3)	2,280	סך נכסים נושאי ריבית
2.13			1.54			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
4.00	286	28,982	3.57	276	31,297	סך פעילות בישראל:
(0.87)	(48)	21,911	(0.35)	(20)	23,254	סך נכסים נושאי ריבית
3.13			3.22			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
** באחוזים

ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2017 לעומת התקופה המקבילה אשתקד			גידול (קטיון)		
שינוי נטו	מחיר ⁽¹⁰⁾	כמות ⁽⁹⁾	שינוי נטו	מחיר ⁽¹⁰⁾	כמות ⁽⁹⁾
7	(13)	20	7	(13)	20
(17)	(17)	-	(17)	(17)	-
(10)	(30)	20	(10)	(30)	20
20	21	(1)	20	21	(1)
8	8	-	8	8	-
28	29	(1)	28	29	(1)

- הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בסך 27 מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 - 40 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- הכנסות הריבית כוללות עמלות בסך 28 מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 - 2016 - זהה).
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת המחיר הנוכחי, בשינוי בכמות.
- השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת השינוי במחיר, ביתרות הממוצעות בתקופה המקבילה אשתקד.

**א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית
בסכומים מדווחים**

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2016			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2017		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים
4.85	⁽⁶⁾ 755	20,899	4.91	⁽⁶⁾ 828	22,577
1.29	7	676	1.07	5	646
0.10	2	3,091	0.10	1	1,919
1.00	30	4,011	0.78	34	5,731
1.02	-	23	1.46	-	12
23.12	1	4	-	-	6
3.71	795	28,704	3.76	868	30,891
-	-	419	-	-	451
-	-	1,306	-	-	1,382
3.71	795	30,429	3.76	868	32,724
(0.02)	-	2,109	(0.03)	-	2,283
(0.54)	(75)	18,294	(0.60)	(89)	19,587
(1.22)	(1)	154	(1.16)	(1)	146
(0.23)	(1)	363	(0.24)	-	171
(3.50)	(22)	839	(3.58)	(25)	923
(0.61)	(99)	21,759	(0.66)	(115)	23,110
-	-	5,315	-	-	5,955
-	-	419	-	-	451
-	-	814	-	-	900
(0.61)	(99)	28,307	(0.66)	(115)	30,416
-	-	2,122	-	-	2,308
(0.61)	(99)	30,429	(0.66)	(115)	32,724
3.10	-	-	3.10	-	-
3.23	696	28,704	3.25	753	30,891

נכסים נושאי ריבית *:

אשראי לציבור⁽³⁾

פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים מרכזיים

אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾

אג"ח למסחר

נכסים אחרים

סה"כ נכסים נושאי ריבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם

נושאי ריבית

נכסים אחרים שאינם נושאי ריבית⁽⁵⁾

סה"כ הנכסים

התחייבויות נושאות ריבית *:

פקדונות הציבור - לפי דרישה

פקדונות הציבור - לזמן קצוב

פקדונות הממשלה

פקדונות מבנקים

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סה"כ התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם

נושאים ריבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית⁽⁷⁾

סה"כ התחייבויות

אמצעים ההונים

סה"כ התחייבויות והאמצעים ההונים

פער הריבית

תשואה נטו⁽⁸⁾ על הנכסים

נושאי הריבית

*הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל ולהכנסות והוצאות הריבית הנגזרים מהם.

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריביות - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2016			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2017			
שיעור הכנסה **	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה **	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
4.00	706	23,646	4.11	782	25,524	מטבע ישראלי לא צמוד:
(0.42)	(51)	15,999	(0.45)	(59)	17,673	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות ריבית
3.58			3.66			פער הריבית
2.36	58	3,258	2.05	54	3,481	מטבע ישראלי צמוד למדד:
(1.67)	(42)	3,383	(2.04)	(48)	3,115	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות ריבית
0.69			0.01			פער הריבית
2.34	31	1,800	2.29	32	1,886	מטבע חוץ*:
(0.32)	(6)	2,377	(0.47)	(8)	2,322	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות ריבית
2.02			1.82			פער הריבית
3.71	795	28,704	3.76	868	30,891	סך פעילות בישראל:
(0.61)	(99)	21,759	(0.66)	(115)	23,110	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות ריבית
3.10			3.10			פער הריבית

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
** באחוזים

ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית (במיליוני ש"ח)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2017 לעומת התקופה המקבילה אשתקד			גידול (קטיון)		
שינוי נטו	מחיר ⁽¹⁰⁾	כמות ⁽⁹⁾			
73	11	62			נכסים נושאי ריבית
-	1	(1)			אשראי לציבור
73	12	61			נכסים נושאי ריבית אחרים
					סה"כ הכנסות ריבית
(14)	(8)	(6)			התחייבויות נושאות ריבית
(2)	(1)	(1)			פקדונות הציבור
(16)	(9)	(7)			התחייבויות נושאות ריבית אחרות
					סה"כ הוצאות ריבית

1. הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
2. על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
3. לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
4. מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בסך 20 מיליון ש"ח (בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 - 40 מיליון ש"ח).
5. לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
6. הכנסות הריבית כוללות עמלות בסך 87 מיליון ש"ח (בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 - 83 מיליון ש"ח).
7. לרבות מכשירים נגזרים.
8. תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
9. השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת המחיר הנוכחי, בשינוי בכמות.
10. השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת השינוי במחיר, ביתרות הממוצעות בתקופה המקבילה אשתקד.